

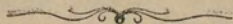
Katalog

over

Det kgl. norske

Videnskabernes Selskabs

oldsamling.

Throndhjem.

Trykt ved Lie & Sundt.

Katalog

over

Det kgl. norske

Videnskabsnes Selskabs

oldsamling.

Tromsø

Lit. og B. No. 1

Grundvolden til Videnskabernes Selskabs oldsamling er rimeligvis lagt omkring 1820, da Klüwer fra sine reiser hjembragte en hel del oldsager, som han forærede selskabet, skjønt der blandt Gunnerus's samlinger af forskjellig art kan have været en del oldsager, som ere blevne indlemmede i samlingen. I den følgende tid ser det ud til, at samlingen kun er gaaet langsomt fremad, og der er vistnok heller ikke gjort synderligt for dens forøgelse. Den har heller ikke fra selskabets side været opfattet som en oldsamling, idet den gik under navn af „Kunstkabinettet“ og foruden oldsager tillige indeholdt en del fremmede, ægyptiske, chinesiske og indianske sager samt nogle kuriositeter her fra landet fra den nyere tid. Som en følge heraf tilfredsstiller heller ikke samlingens katalog de fordringer, som maa stilles til en oldsamlings. Ligetil omtrent 1850 er det kun i de færreste tilfælde angivet, hvor gjenstandene ere fundne. Fundene ere blevne splittede, idet man har lagt an paa at samle rekker af ensartede gjenstande uden ved henvisninger at sørge for, at det siden kunde være muligt at udfinde, hvad der har hørt sammen. Dertil kommer, at numrene i tidens løb ere faldne af mange gjenstande, og beskrivelserne i katalogen ofte ere saa unøjagtige og lidet karakteristiske, at det nu er umuligt at identificere dem. Ikke saa faa sager ere endelig slet ikke blevne optagne i katalogen.

Da jeg, idet jeg for nogen tid siden overtog bestyrelsen af samlingen, fandt det nødvendigt at revidere og omskrive den hele katalog, især for at faa en enkelt ordnet numerrekke istedetfor den forvirrede tidligere, besluttede selskabets direktion at benytte leiligheden til at lade trykke og udgive den med nogle afbildninger, forat ogsaa fremmede antikvarer kunde faa kjendskab til dens indhold. Den hører vistnok til de mindste i Norden, men den indeholder dog ikke faa sager af væsentlig interesse og har særlig betydning ved, at den indeslutter det største antal af de oldsager, som ere indkomne fra de thronhjemske amter. Med hensyn til katalogens indretning vil jeg bemærke, at jeg ikke alene har udeladt alle ting, som ikke ere fundne i Norden, men ogsaa endel af de yngre norske gjenstande. Jeg har dog ikke troet at burde være meget streng i at bestemme tidsgrænsen for det, som skulde optages, men ogsaa taget med flere sager fra forrige aarhundrede, som kunde have noget verd som historiske minder. Af hensyn til de henvisninger til sam-

lingen, som findes i tidligere arbejder, især i „Norske Fornlevninger“, har jeg overalt tilføjet sagernes gamle numere i parentes bagefter de nye.

Med hensyn til no. 815 maa jeg gjøre den rettelse, at efterat benene ere undersøgte i Christiania, har det vist sig, at dette numer er et kjæveben af et menneske og derfor er en del af det under no. 814 opførte skelet, som rimeligvis af jordrotter er bleven draget bort fra sin plads. Med hensyn til klædet no. 389 er det senere blevet mig klart, at de yderste figurer til høire skulle forestille de 3 konger sovende med et teppe bredt over sig og ovenover en stjerne og en engel, der i drømme viser dem veien tilbage. Klædet har været længere til begge ender og vistnok fremstillet en hel række begivenheder af den hellige historie.

I henvisningerne ere følgende forkortelser brugte;

W. = Worsaaes Nordiske Oldsager.

Fornl. = Nicolaysens Norske Fornlevninger.

Aarsb. = Aarsberetning fra Foreningen til norske Fortidsminders Bevarelse.

An. O. = Annaler for nordisk Oldkyndighed

Montel. = O. Montelius, Från jernaldern.

Thorsbj., Nydam, Vimose = Thorsbjergs, Nydams, Vimose mosefund, beskrevne af C. Engelhardt.

Foruden en del andre trykfeil, der forhaabentlig ikke kunne forarsage nogen forvirring, er der indkommet den væsentlige, at der ved no. 268 er henvist til t. I, fig. 7 istedetfor fig. 9, og ved no. 269 til t. I, fig. 9 istedetfor til fig. 7.

Thronhjelm, novbr. 1871.

Karl Rygh.

1. (1). Spyddod af lysegraa flint med firesidet jevntykt skaftstykke, 10^{''} lang, bladet paa det bredeste 1½^{''}. Lig. W. no. 53, men med tykkere skaftstykke. Fra en husmandsplads under Størens prestegaard.
2. (2). Kniv af brunagtig flint, 8^{''} lang, bladet 1½^{''} bredt. Ligner W. no. 52, men bladet og skaftet gaar jevnere over i hinanden. Fra Brøndshøi i Sjælland.
3. (3). Kile af lysebrun flint, 6¼^{''} lang, 2¾^{''} bred i eggen, lidt smalere opad, største tykkelse 1¼^{''}. Den nedre del er fint sleben paa alle 4 sider. Ligner W. 11.
4. (4). Kile af lysegraa flint, 3¼^{''} lang, nær 2^{''} bred i eggen, 6^{''} oventil. Eggen er fint sleben. Ligner W. 4, men har rette, ikke buede sider.
5. (4 a). Kugle af brendt ler med hul gennem midten, 1½^{''} i tvermaal. Funden paa Frosten 1797.
6. (4 b). 13 kugler af brendt ler med hul gennem midten, 1½—2^{''} i tvermaal. Fundne i Throndhjem.
7. (5). Aflang kugle af brendt ler, 2^{''} lang, med hul efter længden og fure paa den ene side mellem hullets aabninger. Funden i Apothekerveiten i Throndhjem ved gravning af kjelder.
8. (6). Vævskyttelformet hein [beltesten] af graasten med fure om randen, over- og undersiden noget konvex, uden spor af nytning, 5¼^{''} lang, 2^{''} bred, 1¾^{''} tyk. Funden sammen med no. 7 i Apothekerveiten.
9. (5 a). Facsimile i brendt ler af den i Danmark fundne stenøxe, W. 108.
10. (6 a). 2 kljaastene [vævstene] fra en gravhaug paa Rimstad, Davikens prestegjeld i Nordfjord, fundne sammen med 2 skaalformede spender [Urda 3 s. 78].
11. (7). Vævskyttelformet hein med fure omkring, 3^{''} lang, 1¾^{''} bred, knap 1^{''} tyk, af en art sandsten. Paa begge sider ere smale nytningfurer. Funden i en gravhaug paa Kjerstad, Harhams pgd. paa Søndmøre.
12. (8). Stykke af en flad, firkantet hein [i 3 stykker], 5^{''} lang, 2^{''} bred, ½^{''} tyk. Funden 1842 i en gravhaug paa Austraaet paa Ørlandet.
13. (9). Firkantet hein, 8½^{''} lang, ¾^{''} bred og tyk paa midten og spids mod enderne; har merker efter nytning.
14. (9 a). Firkantet hein, 9½^{''} lang, ½^{''} tyk.
15. (9 b). Firkantet hein, 9^{''} lang, 1^{''} bred, ½^{''} tyk.

16. (10). Mosaikperle af glas, grøn, gul, rød og hvid, gjennemboret, 9^{'''} i tværsnit; brudstykke. Funden i en af de brolagte gravringe paa Forbregd i Verdalen 1808.
- 17—24. (10 a). Glasperler fundne i 1838 i en gravhaug paa Frosten (? paa Moksnes) tilligemed en sølvmynt af Carl den store (i selskabets myntsamling), nemlig: 17) en aflang rund med hul efter længden og flad ved enderne, grøn med en række gule rundede omkring midten, omslyngede af 2 krydsende smale hvide striber, 7^{'''} efter længden. 18) en ringformig blaa med vidt hul, 6^{1/2}''' i tværsnit, 3^{'''} tyk. 19) 2 runde hvide med smaa røde figureringer, 4^{'''} i tværsnit. 20) en liden lysegrøn riflet. 21) et stykke af en glat lysegrøn. 22) en cylinderformet mosaikperle, 9^{'''} lang, 3^{'''} tyk, blaa, rød, gul, grøn og hvid. 23) en cylinderformet blaa, 14^{'''} lang, 2^{1/2}''' tyk, noget kroget, dannet af 6 sammensmeltede smaa perler, og en anden mindre sammensat af 3 perler. 24) en ganske liden uregelmæssig rund, violet.
25. (10 b). En blaa glasbrikke fra det store fund paa Agvaldsnes, funden sammen med 27 andre [Fornl. 343], 13^{'''} i tværsnit, 3^{'''} tyk, convex paa den ene side, flad paa den anden. Et lidet stykke er afslaaet.
26. (11—12). 2 haandsneldehjul af grøtsten, det ene 1^{''} i tværsnit, 1/2^{''} tyk, med indhugne trekanter paa begge sider, det andet 1 1/2^{''} i tværsnit, 1/3^{''} tykt, med en ringformet fare paa den ene side, en ring af punkter paa den anden; begge med hul gennem midten. Fundne i Frue kirke stræde i Throndhjem ved gravning.
27. (13 a). Urtepotteformet urne af brendt ler; aabningens tværsnit 5^{''}, bundens 4^{''}, høiden nu 3 1/2^{''}, men den øverste kant er afbrukken. Oventil et ophøiet perlebaand med 2 furer ovenover og 1 nedenunder; siderne forsirede med brede, grunde vertikale furer i rette og brudte linjer. Funden i en gravhaug paa Hlademoen ved Throndhjem [omtrent lig Aarsb. 1867 t. I., fig. 8].
28. (14). Kjedel af bronze, aabningens tværsnit 12^{''}, 5^{''} høi, videst ved bunden, medens de øverste 1/2 dele af siderne gaa ret op. Oventil en udbrettet kant og 2 trekantede ører med spor efter hadde af jern; uden sirater.
29. (15). Vegtlod af bronze, forestillende en ko, 2 1/2^{''} lang, over 2^{''} høi med hornene. Veier 107,65 grammer.
30. (16). Stykke af en ringbrynje, 20^{''} langt, 11^{''}—20^{''} bredt, af fine nittede jernringe, 4^{'''}—5^{'''} i tværsnit. Ved det ene hjørne er et trekantet jernstykke fastklinket med jernnagler med store flade hoveder paa bagsiden. [Fra Stjørdalen?]
31. (17). Et mindre, beskadiget stykke af en ringbrynje af flade nittede jernringe, 6^{'''} i tværsnit med mindre tæt sammenføring.
32. (17 a). Skjoldbule, 4^{''} i tværsnit nedentil, 2^{''} høi, af yngre jernalders form som et jævnt afrundet kuglesegment, med en smal rand, hvormed det har været fæstet til skjoldet. Nagler kunne ei sees. Fra Thingstad ved Levanger.
33. (142). Spore af jern, hælboilen af simpel form, stor og omviklet med messingtraad; i den ene ende sidder en hempe til en læder-

- rem; af selve sporen er kun en $\frac{1}{4}$ '' lang, 3'' tyk stang tilbage. Fra Thingstad ved Levanger 1830.
34. (143). Et par stigbøiler af jern, omtrent som W. 482, men med runde stenger og uden forsiringer paa hempen; det hele undtagen fodpladen omviklet med messingtraad. Fra Thingstad 1830.
35. (56). Øxeblad af jern af yngre jernalders form, $7\frac{1}{2}$ '' høit, 6'' bredt i eggen, $1\frac{1}{2}$ '' over halsen med 2 furer paa hver side under skafhullet. Fra Thingstad 1830. Katalogen giver ingen oplysning om, hvorvidt disse 4 numere tilhøre samme fund. jfr. no. 117 og 169.
36. (18). Hjelm af jern; nakkeskjermen er forsynet med led, næseskjermen har en aabning, hvorover sidder en bue med en trykskrue, maaske bestemt til at fastholde en skjerm for underansigtet [jfr. Aarsb. 1867 s. 68]; i toppen en liden knap.
37. (19). Hjelm af tin, nakkeskjermen har ingen led.
38. (20). Hjelm eller hue af træ, udskaaret af et eneste træestykke i form af en lav turban, med en tilfestet ret udstaaende pandeskjerm. Har hængt i Snaasens kirke og skal være baaren af en der 1613 falden svensk kaptein [Bruns beskr. af Snaasen p. 206].
39. (21). Beslag til toppen af et seletøi, dannet af 2 noget konvekse halvmåneformede messingplader, der slutte sammen med den runde side, $4\frac{1}{4}$ '' lang, omtrent 2'' høi; gennem det gaar 2 rør, vistnok bestemte for tømmerne; paa begge sider ere prydelser af hoveder og slangesirater af samme karakter som paa de skaalformede spender; næsten ganske lig den AO. 1838 p. 117 afbildede og beskrevne fra Nordgaard, jfr. no. 297.
40. (22). Bøileformet spende af messing af den for yngre jernalder eiendommelige form med over- og understykker dannede som aabne gjenløb [jfr. Aarsb. 1867 p. 41 [fra Gjuleim] og Montel. pl. 7 fig. 10 [fra Gotland], jfr. ogsaa W. 427 og Montel. pl. 4 fig. 4]. $8\frac{1}{4}$ '' lang, bøilen 4'' lang, det firkantede overstykke 2'' bredt. Til det halvrunde understykke slutter sig en liden rund udvidning, hvorover der er en overplade, festet til den nedre med jernnagler, og dertil et kreds rundt endestykke, 15 '' i tværsnit. Bøilen omgives af en 3—4'' bred nedgaaende kant, endestykkerne af en 5'' bred opstaaende; ovenpaa bøilen er en næsten 2'' lang oval ramme til indfatning af en udfalden prydelse. I Endestykernes bund er levninger af jernnagler. Forsiringerne ere de paa dette Slags spender sædvanlige; spor af forgylding. Jordfunden paa Melhus i Melhus pgd. 1815 jfr. no. 41 & 42.
41. (23). En lignende spende, men 9'' lang og med flere naglehul i bunden, i nogle af hvilke der sidder hoveder af jernnagler. I de aabne gjenløb er levninger af en fylding, hvis art ei kan bestemmes paa grund af rust. Bagsiden er belagt med en tynd plade af tin eller bly; oversiden sterkt forgyldt.
42. (24). Overstykket og halvdelen af bøilen af en lignende, men meget mindre spende; bøilen har været kort og sterkt bøiet og har havt en liden kreds rundt glat flade paa toppen. En 4'' bred

- rand langs overstykkets 3 kanter er lukket baade oventil og indentil. I gjemmet ligger et stykke næver. Forgylt, bagsiden glat.
43. (25). Oval skaalformet spende med enkelt plade af bronze, 4^{''} og 2½^{''}. Jordfunden i Verdalen.
44. (26). Brudstykke af en lignende spende med næsten ganske de samme forsiringer.
45. (27). Oval skaalformet spende med enkelt plade, 3¼^{''} og 2½^{''}. Funden i Melhus.
46. (28). En lignende spende med næsten de samme forsiringer.
- 47 (29—30). 2 ovale skaalformede spender med dobbelt plade, 4½^{''} og 3^{''}. Den øvre plade har gennembrudt arbeide, 4 sterkt fremspringende dyrehoveder og i midten en høi knap, er festet til underpladen ved 4 messingstifter og i midten en jernstift. Den overdækkede del er ligesom alt det øvrige sterkt forgylt.
48. (31). Beskadiget spende med dobbelt plade. Den gennembrudte overplade har 7 sterkt fremspringende knopper; 4^{''} og 2½^{''}.
49. (32). Beskadiget spende af meget lignende form, men lidt større.
50. (33—34). To meget beskadigede spender, hvis overplader mangle.
51. (35). To brudstykker af en gennembrudt overplade til en spende, fundne i jorden paa Huseby i Børseskogn. Jfr. no. 73, 81 og 95.
52. (36). Fingerring af guld vægtig ⅓ lod, 1^{''} i tvermaal, 3^{''} bred med 2 horizontale rifler. Funden 1834 paa Huseby i Børseskogn.
53. (37). Liden rosette af jern af beslaget paa en gammel dør paa Huseby i Børseskogn.
54. (37 a). Snoet armring af sølv, med 3-dobbelt snoning; de glatte ender ere vikledede om hinanden; 3^{''}—1^{''} tyk. Funden i en hustomt paa Bakketun i Voss [fra Bergens museum].
55. (37 b). Haandring af bronze, glat, paa midten 7^{''} høi, 4^{''} tyk, paa det smaleste 3^{''} høi; de smale ender have stødt sammen uden forbindelse, men af den ene er et stykke afbrudt. Funden i gravhaug i Suledal, Stavanger amt.
56. (37 c). Fingerring af electrum, ⅓ lod, 13^{''} i tvermaal, glat, grovt arbeidet og sammenloddet. Funden 1849 i en gravhaug paa Sakshaug, Inderøen.
57. (37 d). Bøileformet spænde af bronze af eiendommelig form, se pl. II. fig. 5 a og 5 b, nedentil 1½^{''} bred. Fra Rennebu.
58. (37 d). Kugle af bronze med hul, 6^{''} i tvermaal; maaske et haandsneldehjul. Fra Rennebu. No. 57 & 58 ere antagelig fundne sammen, da de i katalogen opføres sammen som «to dele af et haarsmykke».
59. (38). Ringspende af sølv, vægtig 12 lod. Naalen er 12^{''} lang, ringen 5½^{''} i tvermaal [Fornl. 583 urigtigt: 3^{''}], 2½^{''} tyk, men noget tykkere i de sammenstødende ender og der prydet med indslaaede rifler og cirkler, stillede i trekanter. Den øvre ende af naalen er udhamret til en plade prydet med trekanter og cirkler og bøiet om ringen. Ligesom W. 410 bliver naalen bredere og fladere nedenfor ringen og er der siret med tverstreger, trekanter

- og cirkler. Fra Thoftaker i Opdal 1842, hvor der senere er fundet en ring af en lignende spende [no. 3093 i Chr. mus.].
60. (38 a). Ringnaal [med lukket ring] af bronze, ringen er 2^{1/2} tyk, 7^{1/2} i tvermaal, glat, meget tynd der, hvor naalen er boiet om den; naalen over 5^{1/2} lang, den øvre halvdel rund, den nedre flad; paa det ombøiede stykke er 2 længdefurer og under det 3 tverfurer. Funden i en myr i Verdalen.
61. (38 b). Ringnaal af bronze; ringen 2^{1/2} tyk, 1^{1/2} i tvermaal, ganske tynd, hvor naalen er boiet om den og hvor skjødningen er. Det nederste stykke af naalen og ombøiningen er afbrukket; øverst sees 4 tverfurer og begyndelsen til længdefurer over bøiningen. Da en ringnaal af samme udseende, som disse 2, er funden i en grav fra ældre jernalder paa Myr i Verdalen [no. 345], høre vel ogsaa disse til denne periode.
62. (39). Sverd af jern. Klingen er tveegget, 1 alen 14^{1/2} lang, 2^{1/2} bredest; her og der ere indtrykte figurer, der have været fyldte med forgylding. Haandgrebet er 14^{1/2} langt, omviklet med træ og derudenom med grovt sammensyet skind, og ender i en træknop, ovenpaa hvilken der er festet et smalt jernstykke, hvis ender danne to bøiler. En liden parerbøile. Rimelig fra middelalderen.
63. (40). Sverd af jern i 3 stykker, odstykket mangler; rimelig enegget. Haandtaget bestaar af et cylindrisk stykke jern med en rund knap paa enden, der har omgivet grebtungen, som nu er borte, prydede med indlagte figurer af sølv, hvori formen S er fremherskende; nedre hjalt af almindelig form, men af bronze, belagt med en gjenembrudt sølvplade. Mellem hjaltet og knappen 3^{1/2}. Fundet 1768 i en gravhaug paa Freidø ved Kristianssund (se Fornl. 553). Rimelig fra Y. J. og vistnok udenlandsk arbeide.
64. (41). Tveegget sverd af jern; klingen 1 alen 4^{1/2} lang, 2^{1/2} bred, mellem hjalterne 3^{1/2}, knappen halvrund; almindelig Y. J.s form med bred fure efter midten.
65. (42). Tveegget sverd af jern; klingen 1 alen 4^{1/2} lang, 2^{1/2} bred, med bred fure, haandtaget har almindelig Y. J.s form, knappen trekantet; 3^{1/2} mellem hjalterne.
66. (43). Brudstykke af et tveegget sverd af jern; af klingen 7^{1/2} tilbage, grebtungen afbrudt, tykke hjalter og trekantet knap; det nedre hjalt er tæt besat med smaa hul. Y. J. Fundet 1795 paa Stavne i Strinden.
67. (44). Brudstykke af et tveegget sverd af jern; af klingen kun en stump tilbage. Nedre hjalt danner en bue nedad og det øvre en mindre opad, begge med riflet metalbelæg; den halvrande knap af bronze om en kjerne af jern har paa den ene side et ansigt i indtrykt arbeide, paa enden som det synes to dyrehoveder. 3^{1/2} mellem hjalterne. Fra Vigdali Buviken.
68. (74). Spydod af jern; af bladet er 7^{1/2} tilbage, 1^{1/4} bredt, med svagt ophøiet ryg efter siderne; falen er nu 4^{1/2} lang med 5 bronce-nagler tværtigjennem. Y. J. Fra Vigdali Buviken. No. 67 og 68 ere rimeligvis fundne sammen, men der er intet bemærket derom i katalogen.

69. (45). Tveegget sverd, klingen afbrudt, $2\frac{1}{4}$ '' bred; knappen afstumpet trekantet, jevnbred med øvre hjalt. Spor af metalbelæg paa hjalterne. Y. J.
70. (46). Et lignende sverd, men smalere, $3\frac{1}{2}$ '' mellem hjalterne; klingen afbrudt. Y. J.
71. (47). Enegget sverd af jern; klingen afbrudt, $2\frac{1}{4}$ '' bred; knappen mangler, 3'' mellem hjalterne. Y. J.
72. (48). Tveegget sverd af jern, 1 aln 8'' langt, klingen 1 aln 3'', men odden afbrudt, 2'' bred, knappen borte; $3\frac{2}{3}$ '' mellem hjalterne. Y. J.
73. (49). Tveegget sverd, klingen afbrudt, hele længden nu 1 aln $3\frac{1}{2}$ '', over 2'' bred; noget øvre hjalt har der ikke været, men knappen, afrundet trekantet, er temmelig høj; mellem knappen og hjaltet $3\frac{1}{2}$ ''. Y. J. Fra Huseby i Børseskogn, fundet ovenpaa et berg, hvor en hest havde skrabet jorden af. Ei fundet sammen med no. 81.
74. (50). Et lignende, beskadiget; klingen 1 aln 3'' lang, men afbrudt, $2\frac{1}{4}$ '' bred; nedre hjalt temmelig sterkt buet og smalt, halvparten af tangen med øvre hjalt er borte. Y. J.
- Paa alle disse sverd undtagen no. 62 kan skjelnes den almindelige brede fure langs siderne, dog er den paa no. 66 og 67 meget utydelig.
75. (51). Sverd afbrudt øverst paa klingens; knappen skarp trekantet; hjalterne og knappen belagte med fladt, tyndt, riflet sølvbelæg; 3'' 8''' mellem hjalterne. Y. J. Fundet paa Haug i Verdalen.
76. (52). Stridsøxe; bladet 6'' høit, $7\frac{1}{2}$ '' efter eggen, $1\frac{1}{2}$ '' bredt under skaftet. Paa den ene side et stempel af et hjul (med fire eger) i en ring. Skaftet af træ har indridsede stregesirater og aastallet 1365, der vel maa ansees for falskt; i den nedre ende forsynet med en holk af ben prydet med 40 smaa concentriske dobbeltringe.
77. (53). Stridsøxe; bladet $4\frac{1}{4}$ '' høit, $7\frac{1}{2}$ '' efter eggen, nederste hjørne afstumpet, under skaftet 2'' bredt; paa bladet et stempel af en halvmaane med radier. Skaftet af træ er temmelig krumt, med en lang jernspange paa begge sider, hvoraf den nedre er festet til skaftet med et jernbaand i 7 spiralomviklinger, den øvre fastnaglet ovenpaa dette.
78. (54). Stridsøxe, bladet 7'' høit, næsten 12'' efter eggen, der er meget krum, hjørnerne smale og sterkt opbøiede, det øverste længst, $1\frac{1}{4}$ '' bredt under skaftet. Bladet gennembrudt med 4 hul og har indgravede forsiringer, deriblandt en plump figur med vinger og krone, med sverd og skjold i hænderne, og: Anno 1676. Skaftet noget krumt med dopsko og pig af jern.
79. (55). Stridsøxe, $4\frac{1}{2}$ '' høi, 6'' efter eggen, hjørnerne smale, halsen lang, i hvert hjørne 3 gennembrudte hul, i midten 5. Ret skaft uden spange og dopsko.
80. (57). Øxeblad af jern (Y. J.s form), $7\frac{1}{2}$ '' høit, 5'' bredt i eggen.
81. (58). Øxeblad, 7'' høit, $3\frac{1}{2}$ '' i eggen, 1'' i halsen; begge

- kanter omtrent lige sterkt indadbugede. Fra Huseby, Børse-
skogn, ei sammen med no. 73 jfr. no. 51 og 91.
82. (59). Øxeblad, 6^{..} høit, 4^{..} bredt i eggen, vel 1^{..} i halsen. Paa
øvre side er bladet svagt buget lige til hjørnet, paa nedre først
sterkt buget, derpaa i en skraa linje til hjørnet. Paa begge sider
af skafthullet sterkt fremstaaende spidser. Fundet paa Melhus.
83. (60). Øxeblad, 6^{..} høit, 5^{..} i eggen, 11^{..} over halsen, øvre
kant næsten ret, nedre sterkt buget og ender i et langt smalt
hjørne; skafthullet [uden spidser] over 3^{..} langt, forlænget til en
fal paa indsidene.
84. (61). Øxeblad, 4^{1/2}^{..} høit, 7^{1/2}^{..} i eggen, 10^{..} over halsen, hjør-
nerne smale og lange, især det nedre; skafthullet 2^{1/2}^{..} langt,
uden spidser.
85. (62). Øxeblad, 6^{..} høi, 4^{1/2}^{..} i eggen, 1^{1/4}^{..} over halsen, skraa-
ner ud i rette linjer, øvre hjørne meget spidsere end nedre; skaft-
hullet 2^{1/2}^{..} langt med sterke spidser.
86. (63). Øxeblad, 6^{1/2}^{..} høi, 3^{1/2}^{..} for eggen, 1^{1/2}^{..} over halsen, jævnt
udgaaende til begge sider med meget svag krumning; spidser ved
skafthullet.
87. (64). Øxeblad, 6^{1/2}^{..} høit, 3^{..} for eggen, halsen 9^{..} bred og
lang, bladet lavt med sterkt krummede kanter lige til hjørnerne;
svagt fremstaaende spidser ved skafthullet.
88. (65). Øxeblad af samme maal, men halsen 1^{..} bred, den nedre
del af bladets kanter er ret; spidserne mere fremtrædende.
89. (66). Øxeblad, 5^{1/4}^{..} høit, 3^{1/4}^{..} for eggen, 1^{1/4}^{..} over halsen,
svagt krummede kanter; spidser ved skafthullet.
- Alle disse øxer maa antagelig henføres til yngre jernalder.
90. (67). Stridshammer, helt af jern; hammeren og piggen til
sammen 7^{1/2}^{..} lange, meget forsirede; hammerens plade 8-kantet,
1^{1/2}^{..} i tvermaal. Omkring skaftets knapformige forlængelse er en
liden firkantet metalplade. Skaftet 18^{..} langt, haandtaget 4^{..}; paa
midten af dette er jernpladen gjenembrudt og viser et indre lag
af flettet messingtraad. Ved hammeren og haandtaget er 2 lange
hager vendende mod hinanden.
91. (68). En meget lignende, men lidt mindre stridshammer.
Hagen ved hammeren er falden af.
92. (69). Stridshammer af jern; hammeren kun 1^{1/2}^{..} lang med
4-kantet plade, 1^{..} i tvermaal; piggen næsten 5^{..} lang. Fra ham-
merens side gaar en 5^{..} lang hage ned med paaskrift: Anno 1631.
10^{..} langt hult jernskaft, hvori er stukket et træskaft, fastholdt af
4 fra jernskaftet udgaaende spanger med en jernring om. Dopsko
med pig af jern. Det hele skaft er 31^{..} langt.
93. (70). En lignende stridshammer, men af simple og daarligere
arbeide; hammeren 1^{..} lang med 4-kantet plade, 8^{..} i tvermaal,
piggen 4^{..} lang. Ved hammeren, som er løst heftet til skaftet, er
den sædvanlige hage. Træskaftet og en del af spangerne er af-
brukket. Skal være funden paa Rastarkalv paa Freidøen ved
Christianssund.

94. (71). Stridshammer af jern; hammeren $2''$ lang, med 4-kantet plade, $1\frac{1}{2}''$ i tvermaal; piggen $5\frac{1}{2}''$ lang, bestaar af en tynd jernplade med et gjenembrudt kors. Træskaft med lang jernholk [under hammeren]. Har ikke havt hage.
95. (72). Spydod af jern af yngre jernalders form med næsten fladt, smalt blad. Falen, nu $6''$ lang, har 7 broncenagler til at fastholde skaftet; bladet over $8''$ langt. Fra Huseby i Børseskogn. jfr. no. 51, 73 og 81.
96. (73). Spydod af jern; bladet næsten fladt, $15''$ langt, over $1''$ bredt. Falen $3\frac{1}{2}''$ lang, prydet med dybe furer i lange, spidse ellipser; ved enden et naglehul. Y. J.
97. (75). Spydod af jern, af bladet $5''$ tilbage, $1\frac{1}{2}''$ bredt, næsten fladt; falen $6''$ lang, prydet med flere baand af 4—5 rifler, uden nagler eller naglehul. Funden i Beitstaden.
98. (75 a). Spydod af jern, bladet $9''$ langt, $2''$ bredt, tyndt med en skarp 1— $2''$ høi ryg lige til odden som en fortsættelse af den fir-kantede fal; ganske svag indbugning af kanterne; falen $2\frac{1}{2}''$ lang med et naglhul i enden [Æ. J.] — I katalogen er opført 75 b: «et spyd med 2 agnorer», som ikke nu findes i samlingen. Begge ere fundne sammen i en gravhaug nær Stavne i Rennebu.
99. (76 a). Fireegget spydod af jern, hele længde $11\frac{1}{2}''$, største bredde henholdsvis $6''$ og $7''$; af falen er en liden stump med 2 jernstifter igjen. Æ. J.
100. (76 b). Spydod af jern med agnor paa den ene side, $14''$ langt, af falen noget afrustet; rund og jevnt aftagende fra skafhullet ($1''$ tykt) til agnoren ($3''$) og derfra til spidsen ($2\frac{1}{2}''$ længde) igjen lidt bredere og tykkere. Æ. J.
101. (76 c). Brudstykke af spydod af jern, $9''$ lang; bladet meget smalt, men saa forrustet, at det ei noie kan bestemmes; dog synes det ei at have havt nogen ryg.
102. (76 d). En liden spydod eller pileod af jern med fal, $5''$ lang, bladet næsten fladt.
- 97—100 ere fundne paa Størens prestegaard og indsendte samtidigt; men de synes at maatte være af 2 fund, da de 2 sidste neppe tilhøre ældre Jernalder.
103. (77). Spydod af jern, $13\frac{1}{2}''$ lang; i falen, hvoraf noget bort-rustet, er et stykke af træskaftet; tynd og næsten rund, men meget forrustet, aftagende i tykkelse fra skafhullet. Det er muligt, at den har havt agnorer. Æ. J.?
104. (78). Spydod af jern, $14\frac{1}{2}''$ lang, bladet $9\frac{1}{2}''$ langt, $1\frac{1}{4}''$ bredt, næsten fladt; i falen sidder træ af skaftet. Y. J.
105. (79). Spydod af jern, $19\frac{1}{2}''$ lang, bladet næsten fladt, $13''$ langt, omtrent $1\frac{1}{2}''$ bredt. Falen har været omviklet med flad sølvtraad i flere baand. Y. J.
106. (80). Spydod af jern, $16''$ lang, bladet næsten fladt, $9''$ langt, vel $1''$ bredt. Y. J.
107. (81). Spydod af jern, $15\frac{1}{2}''$ lang, bladet har en svag ryg efter midten, $9''$ langt, $1\frac{1}{4}''$ bredt. 6 naglehul gennem falen.
108. (82). Spydod af jern, meget forrustet, $14''$ lang; gennem falen,

- som har været omviklet med fladhamret metaltraad (sølv?), har gaaet mindst 11 broncenagler, hvoraf 8 ere tilbage. Bladet synes ikke at have havt ophøiet ryg. Fra Haug i Verdalen. ? Y. J.
109. (82 a). Spydod af jern, nu 10° lang, men endel affaldet ved rust; bladet nu 8° langt, omtrent 2° bredt, næsten fladt. Fra By i Børseskogn 1848. Jfr. no. 225. Y. J.
110. (83). Spydod af jern, 18° lang, bladet 14° langt, $1\frac{1}{4}^{\circ}$ bredt; forrustet og meget affaldet af falen.
111. (84). Brudstykke af en spydod af jern, svagt ophøiet ryg efter bladet. Fra Moksnes paa Frostøen 1838.
112. (85). Spydod af jern, meget rustet, 13° lang; bladet kan sees at have havt en temmelig skarp ryg efter hele længden; maa have været over $1\frac{1}{2}^{\circ}$ bredt. Æ. J.
113. Spydod af jern med tange til at drives ind i træskaft, 12° lang; til det firsidede $\frac{1}{2}^{\circ}$ tykke skaft slutter sig et 2° langt, oventil 15° bredt blad, og til spidsen af dette et andet lignende, men hvis plan er lodret paa det førstes; saaledes dannes 2 par agnorer.
114. (87). Spydod eller harpun (?) af jern, 12° lang; falen 3° lang, 1° tyk med en et par linjer ophøiet ring oventil og nedentil; gennem den gaar en 5° tyk, $4\frac{1}{2}^{\circ}$ lang jernstift, som bøier sig nedad. Skaftet rundt, $\frac{1}{2}^{\circ}$ tykt med 2 par agnorer efter hinanden mod enden, saaledes at det enes plan er lodret paa det andets.
115. (88). Pileod af jern med tveegget blad, 6° lang, indtil 10° bred, med skarp, men ikke høi kant langs siderne, saa at gennemsnittet vilde være firsidigt.
116. (89). Pileod af jern, $4\frac{1}{4}^{\circ}$ lang, med kort tange; bladet, konkavt paa begge sider, er bredest ved enden (1°), og der ved et 1° indgaaende hak delt i 2 odder. Fra Lysøen [katal: Løvøen] i Aafjorden. (Sjøbergs saml. for Nordens Fornålsskare I. pl. 36 f. 102).
117. (90). 6 pileodder af jern, $4-4\frac{1}{2}^{\circ}$ lange, med tange, omtrent 9° brede, flade tveeggede blade; tildels forrustede. Thingstad ved Levanger 1830. (Y. J.) [jfr. no. 32—35 og 169].
118. (91). 2 lignende $4\frac{1}{2}^{\circ}$ lange med kort tange og næsten fladt blad. Y. J.
119. (92). Kniv af jern, $12\frac{1}{4}^{\circ}$ lang, hvoraf paa bladet $10\frac{1}{4}^{\circ}$; enegget, men indsmalles mod odden fra begge sider, saa at ryggen (3° tyk) danner en bue; ved tangen er bladet 10° bredt, bredest nedenfor midten [15°]. Æ. J.?
120. (93). Paalsstav [celt] af bronze. $2\frac{1}{4}^{\circ}$ høi, $1\frac{1}{2}^{\circ}$ i eggen, med hempe.
121. (94). Paalsstav af jern, 6° lang, $2\frac{1}{2}^{\circ}$ i eggen, $1\frac{1}{4}^{\circ}$ i tvermaal gennem skafthullet.
122. (95).—132. (105). Forskjellige primstave af træ, firsidede.
133. (106). Drikkehorn, i ret linje 1 aln 6° langt, i aabningen $4\frac{1}{4}^{\circ}$ i tvermaal, uden fødder. Om randen et $2\frac{1}{2}^{\circ}$ bredt messingbeslag med indgravede sirater, længere nede et andet, paa spidsen et tredie, som ender i et dyrehoved med horn. Paa indsiden henimod midten et ophøiet messingbeslag med en indfattet hvid glasflus.

134. (107). Drikkehorn, 1 aln 1^{''} langt, 6¹/₂^{''} i aabningen, uden fødder. Oventil et 3^{''} bredt messingbeslag, hvorpaa i minuskler: iaspar, melchior, baltazar, help, got, — inden rette linjer og zigzaglinjer. Paa indsiden er et hul bødets med et stykke sølvblik. Endebeslaget borte.
135. (108). Drikkehorn med fødder, 21¹/₂^{''} langt, 4¹/₄^{''} i aabningen; oventil et 2^{''} bredt messingbeslag, hvorpaa med majuscler: man, verbum, domini; nedenfor er et 1¹/₂^{''} bredt beslag, hvortil de 4^{''} lange fødder af messing ere loddede, med paaskrift: . . . m. uns. isgod., et tredie beslag er affaldet; i enden et kort messingbeslag endende med en rund plade 1^{''} i gjennemsnit.
136. (109). Drikkehorn, 20^{''} langt, 4¹/₄^{''} i aabningen, uden fødder; ved randen et messingbeslag med indskrift i minuskler: ihecus, iacpar, melchior, baltazar. I enden et 8^{''} langt beslag endende i en gennembrudt, hul kegle, og ovenfor dette et andet smalt.
137. (110). Drikkehorn med fødder, 1 aln 3^{''} langt, 4¹/₂^{''} i aabningen; 3^{''} bredt beslag ved randen; nedenfor et 2¹/₂^{''} bredt med en tildels afslidt indskrift med minuskler; nedenfor et tredie smalere og endelig et langt endebeslag. Disse ere alle indbyrdes forbundne ved 4 længdebeslag, fœiede til tverbeslagene ved gjænger; derhos er der mellem 2den og 3die ring et beslag af lakeret messing, hvortil fødderne ere loddede.
138. (112). Laasbue med skjefte af træ, 1 aln 9¹/₂^{''} langt, staalbue 1 aln 2^{''} lang; strengen og laaset mangle.
139. (112 a). Laasbue med skjefte af træ, 1 aln 7^{''} langt, staalbue 1 aln 1^{''} lang, løbet indlagt med ben, laaset og strengen borte; paa skjeftet er indfældt nogle prydelser af ben og indskriften: Lars Tamson, i messing. Omtrent = W. 586.
140. (112 b). Laasbue med skjefte af ibenholt 1 aln 1^{''} langt, staalbue 22^{''} lang, indrettet til kugle, indlagt med elphenbensfigurer. Skal have tilhørt Tordenskjold.
141. (113). Laasbue med spendereskabet befestet paa selve skjeftet; skjeftet 1 aln langt af jern med haandtag af træ.
- 142—144. (114 a—c). 3 vipper af jern til at spende buer, af lidt forskellige former.
145. (115). En lignende men større vippe af træ.
146. (116). Korsspyd [partisan] af jern med et 3 aln langt træskaft; nederst ved skaftet paa den ene side en art øxe, hvis eg er indbuget i midten, paa den anden en spids med 2 kortere ved siden. begge af en gennembrudt jernplade [omtrent = W. 590]. Selve spydet firsidet, 1 aln langt. 2 lange jernspænger nedefter skaftet. Fra Kongsvoll paa Dovre.
147. (117). Korsspyd af omtrent samme maal, men tverstykket er bredere og af anden form; den nedre del af spydet ovenfor tverstykket er formet som en sagtandet kniv. 4 lange spænger med en jernring om. Fra Vist i Verdalen.
148. (118). Korsspyd af næsten samme form som no. 146 og af samme maal, men træskaftet er kortere.
149. (119). Kaarde med tveegget 1 aln 13^{''} lang, oventil 1¹/₂^{''} bred

- klinge, med indridsede forgyldte figurer og oventil en fure efter midten. Parerpladen næsten firkantet, 3" i tvermaal, med en 4" lang, lidt nedadgaaende parerstang paa hver side; imellem pladen og knappen en kurvedækning, alt forsynet med indridsede prydelser; haandgrebet 4" langt, omgivet af skind. Fra Fiskevaag i Saltdalen.
150. (120). Kaarde med eneegget 1 aln 14" lang, 10" bred klinge med svag fure efter midten. Parerstang og nedenunder denne en kurvedækning. Knappen kegleformet. Skede af træplader med omsyet skind. Simpelt arbeidet.
151. (121). Sabel med 1 aln 5" lang klinge, som paa de nederste 9" er tveegget og tilbagebøiet; firkantet parerplade med en til begge sider udgaaende lidt nedbøiet stang. Istedetfor kurven er der over haanden en 3" bred bøiet jernplade, istedetfor knap en firkantet jernplade; til parerpladen er festet en jernring, 1" i tvermaal for tommelfingeren.
152. (122). Kaarde med tveegget 1 aln 8" lang, oventil 1 $\frac{1}{4}$ " bred klinge med fure efter midten; en parerstang med en kurvedækning nedenunder; mellem stangen og knappen er en enkelt bøiet jernstang. Skede af træplader omgivne af skind. Fra Thydalsfjeldet, Selbu prestegjeld (efter de 1718 ihjelfrosne svensker).
153. (123). Kaarde med tveegget 1 aln 10" lang, 1 $\frac{1}{4}$ " bred klinge, ophøiet langs midten; stor halvrund parerplade, hvorfra udgaar en strimmel, der er ombøiet til ring for tommelfingeren, to, der siden forener sig og gaa ind i knappen, og paa en side en kort parerstang; knappen næsten rund, grebet 4" langt, omgivet af træ.
154. (124). Kaarde med tveegget, 1 aln 8" lang, foroven 1 $\frac{1}{4}$ " bred klinge med 3 furer efter siderne. En 3" lang lige stang til begge sider, og paa den tredie side en liden sterkt nedadboiet plade; knappen trekantet og videst oventil.
155. (125). Parerplade til en kaarde, hjerteformet og gjennemboret med tætte hul; 2 stænger, en bøiet opad, en nedad, og en bøile for tommelfingeren.
156. (126). Kaardefeste bestaaende af en kurvedækning af jern.
157. (127). Parerplade, formet som en rund skaal, 5" i tvermaal, forsiret paa udsiden og tæt gjennemboret med hul; i midten et jernstykke, hvorigjennem tangen har gaaet, og hvorfra der udgaar 2 stænger ovenover pladen.
158. (128). Kurvefeste af ualmindelig tæt fletning af temmelig brede stænger; kun paa den ene side en snever aabning for haanden; uden parerstænger.
159. (129). Et lignende feste, men aabnere med 2 korte parerstænger.
160. (130). Kaardefeste med en vid gjennemboret parerplade, og et stykke ovenfor denne en parerstang; fra pladen til knappen gaar en bøile. Grebet er omviklet med tynd flettet jerntraad.
161. (131). Dolk af jern; bladet 9" langt, 7" bredt, tveegget, sterkt ophøiet efter midten, 4 nedadbøiede parerbøiler, endende i smaa knopper. Knappen kugleformet og grebet omgivet af et bevægeligt jernrør, videst paa midten, prydet efter længden med brede furer

- og buelinjer mellem rette, $2\frac{1}{2}''$ langt. Skede af jern, rund, med de samme prydelser paa forsiden som paa haandgrebet, indeslutter ogsaa en kniv og gaffel med udsirede skafter og spor af forgylding.
162. (132). Dolk af jern, bladet tveegget, lidt høiere efter midten, $8''$ langt, $9''$ bredt oventil og jevnt afsmalnende. En liden parerplade og en stang som er bøiet sammen mod midten med begge ender endende i en plade; rund knap af træ med indlagt elphenben, $2''$ i tvermaal, og mellem denne og pladen ligesaa et lag træ med elphenben. Rund jernskede, som ogsaa har indeholdt kniv og gaffel.
163. (134). Dolk af jern, bladet enegget og lidt krumt, $9''$ langt, $9''$ bredt; haandgrebet har form af en omvendt kegle og er af træ med dybe furer i spiralomgange, belagt med messingtraad og ovenpaa beslaaet med en jernplade; en ganske kort parerstang. Skeden af jern, næsten rund, paa forsiden prydet med ophoiede ringe, mellem hvilke riflede jernknapper.
164. (135). Dolk af jern, bladet tveegget, $8''$ langt, $8''$ bredt oventil, jevnt afsmalnende; grebet firsidigt, omviklet med flettet og enkelt messingtraad; aflang riflet knap af jern. Skeden af jern er halv-rund, foran gjenembrudt og viser der et underliggende lag af rødt uldtøi.
165. (137). Knivformet dolk af jern, bladet tveegget, $7''$ langt, lidt krumt med en bredere fure omgivet af 2 smalere efter midten; bred tange, paa hver side belagt med en plade af ben.
166. (138). En lignende mindre dolk med glat blad og helt haandgreb af ben.
167. (141). Spore af jern, stangen $10\frac{1}{2}''$ lang med en almindelig hælboile, hjulet har 12 pigger, $1\frac{1}{2}''$ lange; stangen har dybe hak. Skal være kommen fra Nestved i Danmark.
168. (144). Mundbid af bidsel; sideringerne $2''$ i tvermaal, forbundne ved 2 dobbelt sammenvredne jernstænger, der forbindes i midten ved en mindre ring. Fra Rise i Opdal.
169. (145). Mundbid af bidsel; sideringene $2\frac{1}{2}''$ i tvermaal, tynde og flade; 2 mellemstænger, forbundne paa midten ved en dobbeltkrog. Fra Thingstad i Levanger pgd. [jfr. no. 32—35 og 117].
170. (146). Mundbid af bidsel af samme form som foregaaende no., men mindre.
171. (147 a). Redskab af jern bestaaende af en fal, $10''$ lang, øverst $1''$ bred, nedentil omgivet af 3 ophoiede dobbeltringe, enden er noget flad og har et hul, hvorigennem der gaar en aflang ring, $6\frac{1}{2}''$ lang, hvis ene side dannes af en tynd plade $2\frac{1}{2}''$ bred med indadboiede kanter, og forresten af en rund stang. I denne hænge 3 runde ringe af tynde stænger, $2\frac{1}{4}''$ i tvermaal. Jfr. Aarsb. 1867 III. fig. 34, der dog er adskilligt forskjellig.
172. (147 b). Redskab af jern med en fal af ganske samme arbeide, med en nagl nedentil; i den anden ende hænger en kjede af 3 ringe, $3''$ — $1\frac{1}{2}''$ tvermaal; i den nederste hænger en dobbeltkrog (S) ved et hul gjenrem midten. Jfr. AnO. 1838 p. 113.
173. (150). Træbølle, $8''$ høi, $17''$ i aabningen; i bunden er i maleri fremstillet et drikkelag, omkring randen et rimeligvis opmalet vers

- i nyere sprog, paa yderkanten en ulæselig, som det synes ældre paaskrift. Fra Egge i Stod (Bings Beskr. 119).
174. (151). En mindre Træbølle med en paaskrift, der hentyder til bryllupsgilder, og aarstal 1704. Under bunden indskaaret T. E. S. 1691. Fra Vestreim i Skogn.
175. (153). Kande af Valbirk, 5^{''} høi, 6^{''} i tvermaal overalt, prydet med indfældte knapper og ruder af sort træ; laaget fladt og ved et gjenge festet til hanken. Indvendig belagt med en lakfernis.
176. (154). Kande af valbirk, 5^{''} høi indtil laaget, 2¹/₄^{''} i tvermaal i aabningen, 3^{''} i bunden, fodstykke af 3 skraat staaende knapper, laaget er ved et gjenge festet til hanken og har ovenpaa en prydelse i form af en vase. Indvendig belagt med en lakfernis.
177. (155). Kande af bronze, 15^{''} høi, 5^{''} i aabningen, 8¹/₄^{''} i bunden, med noget videre bug. Paa laaget en siddende hund og derom med minuskler: help. nov. maria. Paa kandens hals: Sepe. aspectum. confert. embema (emblemata?) refectu. og: etsi mortiferum quidquid biberint non eis nocebit; midt paa bugen mellem 2 ophøiede rænder: Jaspas fert miram fructus melchior baltazar aurum og nederst: skipare cognomento me fecerat. 3 løvefigurer danne fødder [jfr. Urda. 2, 96]. Jfr. Aarsb. 1867 p. 75 og 110.
178. (156). Røgelsekar; skaalen af jern, laaget af forgyldt kobber, tagformet med gjennembrudt arbeide. Begge dele forenede ved 2 jernstænger, der danne den nederste del af kjeden.
179. (157). Et mindre røgelsekar, helt af bronze; laaget tagformet med gjennembrudt arbeide, øverst et kors; af kjeden er kun den ene stang (af 3) af kobber tilbage. Fra Thingvoll kirke.
180. (158). Røgelsekar af bronze; laaget fremstiller 2 korskirker, en mindre ovenpaa en større, med taarne mellem gavlene og et bredere rundt taarnet øverst, alt gjennembrudt med vinduer. Foran de 4 nederste gavle sees de 4 symbolske figurer: engel, ørn, løve, ox, alle med vinger. Paa skaalen er 4 gange fremstillet en mand veltende en stor kande. Har været baaret i 4 kjeder. Noget lig W. 540.
181. (160). Englehoved af messing med vinger sluttende til halsen. Fra ruinerne af St. Andreae kirke paa Haug i Verdalen. [Fornl. 635].
182. (161). En liden kløkke af bronze omtrent 3^{''} høi; nedentil i ophøiet arbeide fremstillet en spillemand og dansende dyr, oventil en række liljer. Haandtaget dannes af en erkebispfigur. Skal være kommen fra Nordland.
183. (162). Monstrants af forgyldt jernblik, uden fod og laag, 2¹/₂^{''} høi, 3^{''} bred, sexsidet med 6 helgenbilleder. Har tilhørt biskop Gunnerus.
184. (162 a). Knivslire af sølv, 5^{''} lang, hvorpaa en helgenfigur i hautrelief og forsiringer dels indtrykte dels dannede af paalagt sølvtraad. Fra Elgeseter klostets ruiner.
185. (166). Menneskefigur af messing med udækket hoved og sid kappe, forgyldt og emaillet. Opgraven af jorden og har tilhørt Gunnerus's samling.

186. (167). Plade af sølv, firkantet, $3\frac{1}{2}$ '' og $2\frac{1}{2}$ '' . Indridset paa den ene side en mandfigur med kalot, langt krøllet haar og skjæg og kappe med et T paa den ene side. Fundet 1796 ved gravning i brødbageriets tomt i Thronhjem.
187. (168 a). Nøgel af jern med almindeligt haandtag, og skjæg med 4 hak, 2 nedentil, 1 paa forsiden og 1 paa oversiden; $4\frac{1}{2}$ '' lang, uden pibe.
188. (168 a). Nøgel af jern; haandtaget bestaar af et rundt stykke med gjennembrudt arbeide og derover et firkantet aabent; skjægget har fordybninger langs aksens, et dybt hak oventil og paa forkanten en dyb længderifle og 3 tverrifler; uden pibe.
189. (168 a). Nøgel af bronze; ringen $1\frac{1}{4}$ '' i tvermaal, flad med 4 paa indsiden fremspringende liljer (som Aarsb. 1867 pl. V. f. 51) og prydet med prikker; aksens $1\frac{1}{2}$ '' lang, prydet med skraastreger; skjægget har et hak nedentil og en krumning til siden.
No. 187—189 ere fundne i Elgeseter klostres grund.
190. (169). Nøgel af jern af nyere form, $6\frac{1}{2}$ '' lang; simpel ring; skjægget har 2 hak paa forsiden, et lige ind til aksens, det andet halvt ind, har pibe.
191. (170). Nøgel af bronze; en tynd ring, $14\frac{1}{2}$ '' i tvermaal med 4 indad fremspringende liljer, aksens spæd, udgaaende fra en tykkere rod, $1\frac{1}{4}$ '' lang; skjægget bestaar af en nederst horizontalt fremspringende tand ($4\frac{1}{2}$ '' lang) og ovenfor 3 kortere med hak i enden.
192. (171). Bismær af træ med en indsmeltet blyklump i enden. Fra Lærdal.
193. (171 b). Fem ovale og en firkantet glasrude med malerier i sort farve med tyske vers nedenunder; antagelig omtrent fra reformationstiden. Have staaet i en «herrestue» paa Ragenes i Thronenes.
194. (173). Fem tintalerkenere med Ove Bjelkes og Helveg Lindenvs vaaben og aarstallet 1666. Fra Østraat paa Ørlandet.
195. (178). Et par bordknive, knivens blad $5\frac{1}{2}$ '' langt, gaffelens ben $4\frac{1}{2}$ '' . Skafterne af elphenben, runde med en spiralløbende fordybning, hvori er nedlagt en fladhamret sølvtraad, og med sølvholk. Hylster af læder. Fundne i jorden ved gravning paa Sverresborg i Bergen. (Fornl. 431).
196. (179 a). Kniv med skaft af elphenben forestillende en kronet mand og en kvinde, der omfavne hinanden.
197. Krudthorn af renshorn, fladt, omtrent $8\frac{1}{2}$ '' høit, med jernbund og jerntud; paa siden er fremstillet 2 stridende mænd med hjelme, harnisk og skjolde.
198. (185). Krudthorn af oxehorn, bunden af træ, $7\frac{1}{2}$ '' høit. Om midten med ophøiede bogstaver: Olaf Strangesøn oc Habar Kungensøn . . . . . nedentil: Halvor Olsson egen Hand ano 1728. Figurer: Adam og Eva, Roland, Burman, Daniel, Samson i temmelig plumpt arbeide.
199. (53 a). Stridsøxe, bladet $4\frac{1}{2}$ '' langt, $6\frac{1}{4}$ '' bredt for eggen, $1\frac{1}{4}$ '' over halsen, meget udsiret og har aarstallet 1648; skaftet af træ med mange udskjæringer har aarstallet 1756 og NESE; dopsko og pig af jern, men ingen spanger.

200. (31 h). Oval skaalformet spende med dobbelt plade af bronze; overpladen er gjennebrudt, med 5 ophøiede knopper. $4\frac{1}{2}''$ og $2\frac{1}{4}''$.
201. (31 i). En lignende spende, men overpladen mangler; $4\frac{1}{4}''$ og $2\frac{1}{8}''$. Ornamentene ere ei ganske de samme.
202. (66 b). Øxeblad af jern, forrustet, $5''$ bredt for eggen, $1\frac{1}{2}''$ ved skafthullet.
203. (31 a). Sverd af jern, meget forrustet, klingens længde $4\frac{1}{2}''$ lang, kun et stykke af nedre hjalt og af tangen tilbage.
204. (31 b). Sverd af jern, klingens længde $4\frac{1}{2}''$ lang, odden borte, $2\frac{1}{2}''$ bred; hjalterne og knappen belagte med tynd metalbelægning.
205. (31 c & d). Nogle heine, aflange og firsidede.
206. (31 e). Skive af brendt ler, oversiden convex, undersiden flad, med et hul gennem midten; $2''$ i tvermaal.
207. (31 f). En lignende skive, men uden hul og $2\frac{1}{2}''$ i tvermaal.
208. (31 f). Sverdknap af bronze af yngre jernalders form, med afrundet overkant og nedentil flad; af siraterne kan skjælnes nogle koncentriske dobbeltringe, og nogle horizontale og skraa dobbeltfurer.
209. (31 f). 4 klinknagler af jern.
210. (31 h). Levninger af tøj af 3 forskellige vævninger, 2 grovere og 1 finere.

Alle disse sager [200—210] ere fundne i en gravhaug paa Rygg paa Frosten tilligemed 31 g: en hakke eller græv, $7\frac{1}{2}''$ lang, $1\frac{1}{2}''$ bredest, med $3''$ lang bane, hvilken ikke længere findes i samlingen. I en paaskrift af finderens navn ogsaa en hjelm (? skjoldbule), men den er ei anført i katalogen og findes heller ei i samlingen. [Fornl. 620 f]. Y. J.

211. (5 a). En uregelmæssig aflang sten, gjennemboret efter længden, $4''$ lang. Fra en gravhaug i Aafjorden.
212. (105 a). Dele af en vegtskaal af bronze: en vegtstang med 2 led og hul i enderne, $4\frac{1}{4}''$ lang, og en bøile med 2 retvinklede knæer af form som de almindelige, imellem hvilke tungen bevæger sig, med $1\frac{1}{2}''$ lange arme. Fundet 1844 paa Vigdal i Buviken. Jfr. no. 67 og 68.
213. (105 b). Sil af jern af form som bunden af en træsko, $4''$ lang, bredest $2''$; den spidse ende synes at have været festet til et skaft.
214. (64 a). Øxeblad af jern, $5\frac{3}{8}''$ langt, $2\frac{1}{4}''$ bredt i eggen, over halsen $1\frac{1}{8}''$. Y. J.
215. (78 a). Spydod af jern med fal, $14''$ lang; bladet fladt, næsten concavt i midten, $9\frac{1}{2}''$ langt, bredest paa midten $1\frac{1}{2}''$. Y. J.
216. (78 b). Spydod af jern, næsten $8''$ lang, bladet $5''$ langt med en ophøiet ryg efter hele midten, $1\frac{1}{4}''$ bredest, med lidt indbugede kanter; formen omtrent som Nydam X, 12. Gjennem falen en jernnagl. Æ. J.
217. (78 d). Bradstykke af spydod af jern, falen $2\frac{1}{2}''$ med naglehul i enden, af bladet $3''$ tilbage, med svag ryg, der taber sig.
218. (183 a). Pistol med $14''$ lang pibe; hjullaas med bagud vendende hane. Fra Senjen.
219. (183 b). En meget stor rifle med en pig under skjæftet til at

- sættes paa et stillads. Træverket har en mengde zirlige indlegninger af elphenben. [Skal efter sagnet have tilhørt Sinclair].
220. (13 c). Den øvre del af en øxehammer af porphyr eller serpentin, afbrudt i skafthullet, nebformet, $4\frac{1}{2}$ lang, $1\frac{3}{4}$ tyk i skafthullet. Rimeligvis funden i Norge.
221. (160 b). 2 stykker af nederdelen af en bispe- eller abbedsstav af træ, fundne tilligemed et bæger af bly, en tallerken af bly og 2 kobbernaale i et stykke tøj, hvilket altsammen ei længere findes i samlingen, i en muret grav i Throndhjems domkirke. [Fornl. 603].
222. (160 f). En bispestav af træ, omtrent $2\frac{1}{2}$ aln lang, af temmelig simpelt arbejde.
223. (160 g). Fingerring af guld med en ophøiet plade, hvori er indfattet en oval brunagtig glasflus.
224. (160 h). 2 ringspender af bronze, ringene lukkede, $1'' 7'''$ og $1'' 9'''$ i tvermaal; naalenes ender gaa en liden smule ud over ringene, den ene har 4 tverfurer nedenfor den ombeiede ende.
No. 222—224 ere fundne i en grav i domkirken lige ved den førnevnte. [Fornl. 603].
225. Sverd af jern, klingens tveegget, $2\frac{1}{2}$ bred, afbrukket; øvre hjalt borte, nedre hjalt belagt med sølv. Formentlig det samme som et sverd fra By i Børseskogn, der i tilvegstkatalogen [no. 50 a] angives at have en $1\frac{1}{4}$ aln lang klinge i 2 stykker og hjalter med stifter og belæg af guld og sølv; af stifter findes ingen spor paa det levnedede hjalt. Jfr. no. 109. Y. J.
226. (51 c). Øxeblad af jern, $7''$ langt, $5\frac{1}{2}$ bredt i eggen, temmelig tyndt, paa fremsiden svagt og jævnt buget kant, paa bagsiden øverst sterkt buget og siden skraat i en ret linje. Fundet paa Holden i Hevne for 1848 med en del meget forrustede stykker af et sverd med hjalter belagte med guld og sølv, hvilket nu ei findes i samlingen. Y. J.
227. (15 a). Gibsafstøbning af et marmorbillede fra Homnes i Beitstaden, nu i universitetets samling, forestillende Treenheden. [Fornl. 660].
228. (13 c og d). Nogle brudstykker af 2 bugede lerurner fra Vist i Verdalen. Den ene af løst graat ler, rimeligvis $4''$ i aabningen, med simpel hank og brede horizontale rifler langs overdelen af bugen. Den anden af haardt mørkt ler synes at have havt sterk udhugning og sirater af 2 og 2 linjer, der støde sammen i stumpede vinkler. Æ. J.
229. (10 c). En brungraa stenbrikke, $1''$ i tvermaal, flad paa undersiden, convex paa oversiden. Funden i en gravhaug paa Herikstad paa Jæderen, sammen med en lerurne, messingkjedel osv. [Fornl. 295]. Æ. J.
230. (50 b). Sverd af jern; af den tveeggede klinge er $19''$ tilbage, over $2''$ bred med bred fure; tangen $5''$ lang; knappen og øvre hjalt er borte, nedre hjalt $4\frac{1}{4}$ langt. Fundet 1849 paa pladsen Seteren i Throndhjems bymark.
231. (51 a). Tveegget sverd af jern; af klingens, $2''$ bred, er $16''$

tilbage. Knappen borte, hjalterne have metalbelægning. Fundet i en gravhaug i Inderøen. Y. J.

232. (51b). Tveegget sverd af jern af samme form; af klingen er kun 6^{''} tilbage. Hjalter og knap belagte med metal. Ogsaa fundet i en gravhaug i Inderøen.
233. (Ia). Øxeblad af jern, 6 $\frac{1}{2}$ ^{''} høit, 4^{''} bredt i eggen, udvider sig jevnt til begge sider; spidser ved skafthullet.
234. (Ib). Tveegget sverd af jern, klingen 1 alm 5^{''} lang, 2^{''} 2^{''} bred oventil, med bred svag fure; haandgrebet 4 $\frac{1}{2}$ ^{''} langt; knap har der ikke været.
235. (Ic og d). 2 pileodder af jern, den ene 7^{''} lang, den anden 5 $\frac{1}{2}$ ^{''}.
236. (Ie). Kniv af jern, meget slidt, bladet 8 $\frac{1}{2}$ ^{''} langt, med 3^{''} bred ryg, tangen 4^{''} lang og 6—3^{''} bred.
- No. 233—236 ere tilligemed 2 «beitler eller tapjern», som nu ei findes i samlingen, og forkullet træ, i 1855 fundne paa Brekken i Røros prestegjeld nær den nordøstre ende af Aursuen, liggende ovenpaa jorden, overgroede af mose og lyng. De maa henføres til Y. J.
237. (II). Rytterpistol, 20^{''} lang, med skjefte af jern; laaset er af nyere tilsetning. Omgivet af flere sølvringe og med en hage paa siden til at hefte den i beltet.
238. (IV). En foldekniv og en geværkugle af bly, fundne ved udjevning af volden ved laboratoriet paa Kongsgaarden i Throndhjem.
239. (V). Stykke af en ring af messing, 5^{''} tyk, rimeligvis 2 $\frac{1}{2}$ ^{''} i tvermaal.
240. En liden klokke af messing, 1^{''} høi.
241. Brikke af bly, 1^{''} i tvermaal nedentil, oventil smalere, med fure om siden, 4^{''} høi. No. 239—241 ere fundne i jorden paa «Øen» ved Throndhjem.
242. (VI). Ringspende af sølv; naalen 6 $\frac{1}{4}$ ^{''} lang, ringen, som er sønderbrudt, danner i de sammenstødende ender 2 knopper. Fundet i en gravhaug paa Grøtmo paa Namdalseidet. Ligner noget W. 411. Y. J.
243. (VII). Spende af bronze, hvis hovedstykke er en ring, 1^{''} 9^{''} i ydre tvermaal, noget hul paa bagsiden; paa denne er der ligeover det sted, hvor naalefestet er anbragt paa bagsiden, fremstillet et rævehoved, og et lignende, hvis snude er afbrukken, sees paa ringens nederside, hvor den nu manglende naaleskede synes at have staaet paa bagsiden. Oventil springer der ud et 1 $\frac{1}{4}$ ^{''} langt, fladt overstykke. Hvis der har været noget udspring nedenfor ringen, maa det ialfald have været meget smalt ved roden. Ornamenteringen nærmer sig til de paa skaalformede spender almindelige. Fundet paa Namdalseidet i Beitstaden øverst i jordskorpen [se t. II., fig. 3]. Y. J.
244. (VIII). Oval skaalformet spende med enkelt plade; den øvre del er ved ophøiede rænder inddelt i 10 smaa firkanter, 19 smaa nagler gjennem pladen; beskadiget.
245. (IX). Spyddod af jern, afbrukket, nu 9^{''} lang med sterkt ophøiet ryg efter bladets midte; fal med et naglehul i enden.

246. (X). Spyddod af jern, 10^{''} lang, med 2 modhager; fal med et naglehul i enden.
 No. 244—246 fundne i «en gravhaug» paa Tjønnan i Rennebu omkring 1858; de kunne dog ei være af samme fund, da 244 tilhører Y. J., spydene derimod Æ. J.
247. (XI). Bileblad af jern af ualmindelig brede, 8¹/₂^{''} i eggen, der danner en sterk vinkel indad mod skaftlinjen, idet afstanden fra hammeren til eggen fortil er 14^{''}, bagtil 10^{''}; halsen 7^{''} lang; bladet gaar paa indsidene ud fra denne i en ret vinkel. Hammeren 7^{''} lang, 1¹/₂^{''} høi, ¹/₂^{''} tyk. Fundet i en ager paa Glareim i Surendalen [jfr. no. 250].
248. (XII). Nøgel af jern, ringen og axen flade og tynde; skjegget har et hak paa undersiden og et hul i midten; uden pibe. Funden i Elgeseter klostertomt 1858.
249. (XV). Et i form af et sverd tilkannet ribben af en hval med 1 aln 7^{''} langt blad, 11^{''} langt haandtag. Maaske et slags væv-ske. Fundet i en myr paa Ørlandet, 2 aln dybt.
250. (XV a). Bileblad af jern af næsten samme form som no. 247, men mindre, med tykkere hammer og i forhold til bladets høide endnu længere hals. Fundet i jorden paa Frostena.
251. (XVI a). Celt af bronze uden hempe, 2^{''} 3^{''} lang, 2^{''} bred i eggen. [Gjengivet Aarsb. 1857 t. 1, fig. 6].
252. (XVI b). En naal af bronze i 3 stykker; naalen er festet til midten af en paa fremsiden konvex, paa bagsiden hul stang, fra hvilken udgaa 4 faststaaende hemper paa oversiden og 4 paa undersiden; i 5 af disse hænge endnu smaa omtrent trekantede flade broncelapper, hvoraf 1 er afbrukket; paa stangens ender er runde plader. Stangen 9^{''}, naalen 5^{''} lang. [Aarsb. 1857 t. 1, fig. 1].
253. (XVI h). Et stykke af en lignende gjenstand af bronze, konvex paa den ene side, hul paa den anden, har en hempe paa midten og 2 mindre lignende paa enderne. [Aarsb. 1857 t. 1, fig. 2].
254. (XVI c). Spyddod af bronze, 6^{''} lang, bladet paa det bredeste 1¹/₂^{''} med naglehul gjennem falen. Falen fortsettes som en rund ophøiet ryg efter bladets midte, og bladets kanter i en lav ophøining med hak langs falen indtil hullene, der ere omgivne med smaa hak. [Aarsb. 1857 t. 1, fig. 5].
255. (XVI d). 2 spiralformede figurer af bronze i 5 omdreininger, dannede af en firkantet, 4^{''} tyk stang [jfr. W. 221, 243 og 262. Aarsb. 1857 t. 1, fig. 8]; hvis de have været forbundne, maa der mangle et stykke.
256. (XVI e). En halvcirkelformet tvundet broncestang, paa midten 4^{''} tyk, ender i 2 flade plader, der synes lidt afbrudte, 18^{''} lang; rimeligvis en hadde til en kjedel. [Aarsb. 1857 t. 1, fig. 4].
257. (XVI f). En firesidet nagle af bronze med et kun til den ene side udgaaende fladt hoved, 4^{''} lang.
258. (XVI g). Et stykke tyndt bronzeblik, 3¹/₂^{''} langt, indtil 1^{''} bredt. [Aarsb. 1867, t. 1, fig. 7].
- No. 251—258 ere fundne ved pløining i en ager i Rennebu. Nærmere oplysninger om stedet og findemaaden savnes. Fundet

- er beskrevet i Aarsb. 1857. At no. 255, 256 og 258 skulde have hørt sammen, som der antaget, synes ikke rimeligt. B. A.
259. (XVII). Nøgel af jern, 5" lang, med almindelig ring, uden pibe; skjægget bestaar af en plade, der udvider sig i bredde udad og en smalere, kortere ovenfor og nedenfor. Funden i børsens tomt i Throndhjem, 1859.
260. (XVIII). 2 ovale skaalformede spender med enkelt plade af bronze, 3 $\frac{3}{4}$ " og 4" lange, 2 $\frac{1}{4}$ " og 2 $\frac{1}{2}$ " brede med spor af forgyldning og fuldstendig lig ornamentering.
261. En oval haandring af bronze, af 2 runde, glatte stenger, omtr. 1" tykke, hvis ender gaa ind over hinanden og ere snoede i en tredobbelt spiral om den anden stang, saa at ringen har kunnet skydes ud og ind; et stykke er afbrudt. Længste tvermaal 2" 7".
- No. 260—261 ere fundne paa Fosseim i Sparbuen 1859. Y. J.
262. Et stykke klokkemetal, fundet ved gravning af en kjelder paa Elgeseter klostets grund 1858.
263. 264. (XX). 2 ovale skaalformede spender af bronze med enkelt plade, 4" lange, med forskjellig ornamentering, begge beskadigede.
265. En rund plade af ganske tyndt bronze, lidt bøiet som et segment af en stor kugle, 2" 9" i tvermaal, prydet med smaa cirkler om punkter og spidse trekantede figurer af netformigt overskjærende linjer, i flere rekker med toppunkterne vendende mod midten [«strierede trekanter»]. Til den ene kant er ved et almindeligt gjenge festet en liden bronzeplade med to 1 $\frac{1}{2}$ " lange stifter; noget beskadiget, navnlig er et stykke borte paa den gjenget modsatte kant.
266. 2 brudstykker af kanten og 1 af det midterste af bunden af en bronzeskaal med ganske samme ornamentering som foregaaende no. No. 265 er i originalkatalogen urigtigt opført som «en skaalformet spende». Overensstemmelsen i størrelse og gjengets form og den væsentlige lighed i ornamenterne med det i Aarsb. 1867 t. V., fig. 50b afbildede laag af et futral til en skaalvegt, gjør det antageligt, at dette er et lignende laag, og no. 266, der, saavidt det kan skjønnes af fragmenterne, passer til laaget, bliver da den tilsvarende skaal, eller ogsaa en af vegtskaalene. Det bliver altsaa tildels rigtigt, naar Mont. p. 32 opfører: «fragments of a pair of bronze scales and a brass box, wherein the scales were kept». Derimod bliver der efter denne forklaring kun 2 skaalformede spender, ikke, som hos Mont. angivet, 3.
267. 3 smykker af sølv med gennembrudt arbeide, forestillende et hestehoved med udrakt tunge, og omgribende hænder, 1 $\frac{1}{4}$ " høie, vel 1" brede. Oventil en rørformet hempe. [Gjengivet t. I., fig. 8].
268. Et rundt smykke af forgyldt bronze med forsiringer omtrent som paa de skaalformede spender; paa den ene kant springer der ud et firkantet stykke, fremstillende et ansigt og med tilbagebøiede kanter, hvorigjennem der gaar hul maaske til et naalefeste. [t. I., fig. 7].
269. Et næsten rundt smykke af forgyldt bronze med gennembrudt arbeide af samme art som paa foregaaende no. Paa bagsiden udgaar 2 halvrunde smaa plader med hul gennem som til et naalefeste. [t. I., fig. 9].

270. Et lidet cylindrisk stykke jern.
271. 4 aflange, ottesidede perler af agat, 8"–11" lange.
272. 1 aflang, ottesidet perle af hvidt gjennemsigtigt glas, 10" lang.
273. 4 runde perler af hvidt gjennemsigtigt glas, 4"–6" i tvermaal.
274. 1 noget fladtrykt, rund perle af rav (?), 5" i tvermaal.
275. 1 fladtrykt, rund perle af hvidt ugjennemsigtigt glas med gul og rød indlegning, 6" i tvermaal.
276. 1 ringformet perle af blaåt glas, 6" i tvermaal.
277. 1 aflang, firesidet perle af gult glas, 4" lang.
278. 2 ganske smaa runde perler af blaåt glas.
279. 4 smaa runde, rifledede perler af hvidt glas.
280. 2 smaa runde perler af guldgult glas.
- No. 263–280 (XX) ere fundne paa Borgsaasen i Levanger prestegjæld 1858 i 3 alns dybde i grus og sand under nogle smaa stenheller. Y. J.
281. (XXIII). 11 kljaastene, de fleste afrundet trekantede med hul i den ene kant, en cirkelrund med hul i midten, 2 ret afhugne i den ene ende og buedeformede i den anden.
282. (XXIV). 2 figurer af jern, fremstillende hals og hoved af et dyr; fra det nederste af halsen gaar en horizontal stang ret bagud og 2 til siderne; formodentlig et slags gavfigurer. Skulle være fundne i en gravhaug paa Berge i Stjørdalen.
283. (XXV). En klump klokke-metal funden et stykke søndenfor domkirken i Thronhjem.
284. (XXVI). 2 lysestager af bronze, emailerede, 12" høi; have tilhørt familien Must. Ligne W. 537, men have 2 kugleformede udvidelser paa stammen; kuglerne og stammen have nøiagtig de samme ornamenten som hos W., fodstykket lidt forskjellige, men af samme karakter. Jfr. Aarsb. 1847.
285. (XXVII). 12 kljaastene, temmelig store, mest af grøtsten, uregelmæssig runde.
286. (XXVIII). Spyddod af jern med gjenhager, nu 9" lang, men afbrudt ved falens begyndelse; bladet nedenfor hagerne er ganske rundt. Fundet 1859 paa veien nær Snaasens prestegaard, vistnok didbragt med veifyld, taget nær husene tæt ved det sted, hvor 30 aar tidligere fandtes en del oldsager, som bleve sendte til Christiania museum. Æ. J.
287. (XXIX). Fireegget spyddod af jern, 6" lang, 8" og $1\frac{1}{4}$ " bred, falen firesidet og afbrudt. Æ. J. Fundet i 1861 «paa samme sted» som no. 286. Da begge tilhøre ældre jernalder, og fireeggede spyd og spyd med gjenhager almindelig findes parvis, høre de rimeligvis til samme gravfund.
288. (XXX). Spyddod af hvidgraa flint, $6\frac{1}{4}$ " lang, paa midten $1\frac{1}{2}$ " bred og ligeligt smalnende til begge ender. Omtrent lig W. 65. Fundet paa Havstenaunet i Strinden 1860 ved pløining i en for omtrent 50 aar siden opbrudt ager.
289. Sverd af jern, tveegget, klingen 28" lang, øverst over 2" bred, med bred fure, store hjalter og knap med smaa hul [omtr. 1" dybe].

290. Spyddod af jern, bladet 9" langt, øverst næsten 2" bredt, falen har et naglehuul ved enden.

No. 289—290 (XXXI) ere fundne paa Vatslien i Strinden. Y. J.

291. Førrustede brudstykker af et sverd af jern, nemlig en stump af klingens og lidt af grebet med det nedre hjalt. Stykker af klingens af det samme sverd eller et andet.

292. Et brudstykke af et fireegget spyd af jern.

293. Stykker af en skjoldbule af jern, som det synes af yngre jernalders form.

294—295. En naal af bronze, rund og glat, 1" tyk og 2 $\frac{1}{2}$ " lang, paa den tykkere ende ombøiet, men afbrudt i selve bøiningen. Nogle stykker af bronze, som det synes, af en firkantet liden beltespænde, som derfor neppe have hørt sammen med naalen.

296. Nogle ubrendte menneskeben. [Dele af en hovedskal og et laarben].

No. 291—296 (XXXII) efter angivelse fundne paa Fos i Hørg 1861, ved pløining af nyland i en stensat grav lige i jordskorpen. 2 fund maa imidlertid være sammenblandede, da no. 291 tilhører Y. J., 292 og maaske 294—5 Æ. J.

297. (XXXIII). Beslag paa toppen af et seletøi af bronze, næsten ganske lig no. 39; sterkt forgyldt; nedentil 4 $\frac{1}{2}$ " bred, 1 $\frac{1}{4}$ " høi paa midten. Funden i Verdalen.

298. (XXXIV). Oval skaalformet spænde med dobbelt plade af bronze, 3 $\frac{1}{4}$ " lang; øverste skaal har gennembrudt arbeide og 5 knopper; spor af forgylding under irren. Funden under jernbanearbeide nær Kjelstad i Hørg 1862.

299. (XXXV). Halsring af sølv, 5 $\frac{1}{2}$ " i tvermaal, dannet af en 5-dobbelt fletning af 2 og 2 indtil 1" tykke traade med 1 ganske tynd tvundet traad imellem hvert par; om hele fletningen løber i spiraler 2 lignende tynde traade. Smalenderne holdes sammen ved en krog og en hempe. W. 454 synes at være arbeidet paa samme maade, men mangler de yderste spiraltraade. Funden 1862 paa Vullum i Strinden sammer med 5 andre halsringe af sølv, 4 armringer af guld og en stor ringspænde af sølv, hvilke ere i Christiania museum, under den tynde jordskorpe paa et svaberg. [Fornl. 594]. Y. J.

300. (XXXVII). To flade primstave af træ fra Meraker i Stjørdalen.

301. (XXXVIII). Ringnaal af guld; ringen er 9" i tvermaal, lukket, dannet af en tynd rund ten med tætte, dybe og brede tverfurer. Naalens øvre flade del er bøiet omkring ringen, og odden rekker lidt nedenfor den. Funden i en ager paa Huseby i Børseskogn. Æ. J. (?) Jfr. W. 412, hvorfra den dog er adskilligt forskjellig. Jfr. no. 52.

302. (XXXIX). Enegget sverd af jern, klingens 1 aln 7" lang, ved hjaltet 1 $\frac{1}{4}$ " bred; tangen er brudt tvært af, øvre hjalt mangler, og da der kun er 3" 3" mellem nedre hjalt og knappen, har der maaske intet været; stor trekantet knap. Fundet paa Røstad

- paa Ørlandet. 1 alm nede i jorden paa venstre side af et skelet. ? Y. J.
303. (XL). Gammel garnvinde eller ten med opspundet strygarn [fra Surendalen?].
304. (XLI). Mundbid af et Stangbidsel af jern, fundet ved Rise i Opdal.
305. (XLII). 2 brudstykker af klingen af et tveegget sverd af jern, det ene med et stykke af tangen, og desuden det øvre stykke af tangen med paasiddende knap af bronze. Denne er halvmaaneformig, 2" 3" bred nedentil, prydet med et baand af 4 horizontale furer rundt omkring og 2 baand af 3 furer, der gaa skraat over kanten ned til det horizontale paa begge sider; mellem skraabaandene er paa hver side 4 smaa cirkler om et centrum.
306. Spydod af jern i 2 stykker, 16" lang, hvoraf 6" paa falen, svag ryg langs midten til odden; bladet har neppe været mere end $1\frac{1}{4}$ " bredt.
307. Øxeblad af jern, 6" høit, 3" bredt i eggen, $1\frac{1}{4}$ " over halsen; paa den ene side af skafthullet er sterkt fremstaaende kanter.
No. 305 - 307 (XLII) ere fundne i 1861 og 1862 paa Onsøien i Buviken. Y. J.
308. (XLIII). Tveegget sverd af jern, klingen 1 alm 6" lang, bredest 1" 3", nedre hjalt næsten 5" lang, øvre over 4", begge smalle paa midten og bredere i enderne; knappen bestaar af et kugleformet stykke og derfra til siderne udgaaende stykker; hjalterne og knappen ere helt belagte med sølvplader, der væsentlig forestille i hverandre flettede baand.
309. Spydod af jern, $14\frac{1}{2}$ " lang, hvoraf 11" paa bladet, der oventil er $2\frac{1}{2}$ " bredt og smalner jevnt mod odden; paa falen gaar der paa hver side ud et 8" langt strekantet stykke [som Aarsb. 1868 t. II. fig. 5]; gennem falens ende gaar en broncenagle.
310. Øxeblad af jern, $7\frac{1}{2}$ " høit, 4" bredt i eggen; bladets kanter danne næsten rette linjer.
No. 308—310 (XLIII) ere fundne paa Sneen i Rennebu. Y. J.
311. (XLIV). Allegorisk maleri fra forrige aarhundrede, fremstillende general Magnus Stenbock i forskjellige ydmygende situationer.
312. (XLV). Brystbillede af en prest i rød kappe og hvid halsklud, i legemsstørrelse, broderet i silke af Elsebe Arnoldsdatter 1684. Indbragt fra Lødingen.
313. Øxeblad af jern, $7\frac{1}{2}$ " høit, 6" bredt i eggen, $1\frac{1}{2}$ " over halsen; paa forsiden danner kanten en jevn svag bue, paa indsiden oventil en sterk bue, medens de nederste $3\frac{1}{2}$ " danner en ret linje; tyndt.
314. Brudstykke af en spydod af jern med fal, nu 11" lang, bladet oventil $1\frac{1}{4}$ " bredt.
315. 2 redskab4r af jern, 9" og 7" lange, bestaaende af en 3"-4"-tyk firkantet stang, som paa den ene er udhamret til et indtil 9" bredt, kort, fladt blad, paa den anden til et lignende længere, men krummet og lodret paa det førstes plan; maaske dreiejern. I tilvekstkatalogen [og Fornl. 834] urigtigt opførte som stykker af et bidselmundbid.

No. 313—315 (XLVI) ere fundne i en gravhaug ved Hunn i Overhalven. Øxen og spydet have Y. J.s former.

316. (XLVII). Korsspyd, bladet 11" langt, nedentil over 3" bredt, har 2" fra nedentil et dybt hak paa hver side og nedenfor dette en skraat opadgaende trekantet spids, 1½" lang; kort fal og omtrent 1 aln lange spanger, der ere fastgjorte ved messingnagler; 3 aln langt skaft med jern Dop. Fra Soknes i Støren.
317. (XLVIII). Øxeblad af jern, 6" høit, 3" bredt i eggen. 1½" bredt og 1¼" tykt over halsen; kanterne ere retlinjede. Fundet i en gravhaug paa Bodø gaard, Nordland. [? Æ. J.]
318. (XLIX). Kjedel af gulgraa sandsten, omtrent halvkugleformet, 9½" i tvermaal oventil, 4" høi, omtrent ½" tyk, udivendig sodet, noget beskadiget.
319. 2 ovale skaalformede spender med enkelt plade af bronze, 4" lange, 2½" brede, af samme mønster; i hver har staaet op 9 broncestifter, 1" høie; jernmaalene borte.
320. Brudstykke af en spydod af jern med fal; bladet har været 9½" langt; af Y. J.s form.
321. Odden af et tveegget sverd af jern.
322. Torn til en beltespender (?) af bronze, 1¼" lang.
323. 2 grønne og 2 hvide og grønne ringformede glasperler.
324. En næsten egformet sten uden hul med en langagtig fordybning paa den ene side, maaske brugt som hein.

No. 318—324 (XLIX) ere fundne i en myr paa en ø [antagelig Lysøen] i Aafjorden. Y. J.

325. (L). Kanon af jern, omtrent 20" lang, 1½" i tvermaal foran; funden ved 1855 i en stenhaug paa Thorgaard i Tilder, hvori tillige fandtes en kobberkjedel, som gik itu under gravningen. Er opgivelsen rigtig, maa den være falden ned mellem stenene.
326. Stykker af en, som det synes, stor kjedel af kobber; overkanten er lidt indadbøiet, og i den er et par metalstifter, der dog ere for smaa til at have holdt hadde.
327. Spiralring af guld af en ½" tyk rund ten i 2½ omgang, 7—8" i tvermaal; den ene ende er dannet til en krog, hvori der hænger et stykke af en lignende ring.

No. 326—327 (LI) ere fundne 1865 tilligemed nogle stykker brendte ben i en haug tæt ved husene paa Verdalen paa Inderøen. Kjledelen var fyldt med aske eller jord og ringen og benene laa i denne.

328. (LII). Alterskab fra Fosnes kirke i Namdalen med 3 udskaarne helgenbilleder, til venstre Maria Magdalena med salvekrukke, i midten en mandlig figur, der har holdt vaaben eller stave i begge hender, til høire en kvindelig i hvidt skaut, der holder et hjerte (?) med en haand paa i den ene haand og en afbrudt kvindelig figur i blaa kjole i den anden. Paa dørenes udside er malet St. Olav med æble og helebard, trædende paa et uhyre med kronet menneskeligt hoved, og St. Georg, paa indsiden 4 scener af helgenlegender. Skabets indre er udstyret i halv spidsbuestil.

329. (LII). Et andet alterskab fra Fosnes kirke med udskaarne figurer: Maria med barnet, St. Olav med helebard i den ene haand og et rundt ciborium med kuglerundt laag i den anden, trædende paa et uhyre med kronet menneskehoved, og en biskop. Paa dørenes ind- og udside ere malede 4 helgenfigurer.

I katalogen ere begge skabe opførte som komne fra Fosnes kirke, medens efter Fornl. 662 det sidste er fra Viks annexkirke i Fosnes. Den sidste angivelse er vel rigtigst.

330. 4 stykker bronze, der tilsammen danne bladet af et spyd, der imidlertid er temmelig tyndt og ikke har en rund ryg som almindelige bronce spyd, men en smal og skarp, og istedetfor at gaa over i en fal er det oventil afrundet og der forsynet med 2 hul; bredest 1".
331. 2 broncestykker, maaske af en kniv, med eg og en lidt krum bak, tilsammen 3" lange, nu indtil 5" bred; glat.
332. Fingerring af guld med en rød og 2 blaa glasflusser, i det væsentlige lig W. 381, prydet med halve dobbeltcirkler og snoede og rifede baand. 9" i indre tvermaal.
333. Fingerring af guld af en $\frac{3}{4}$ " tyk, omtrent rund ten, 9" i tvermaal.
334. Fingerring af guld med flade sider, $1\frac{1}{2}$ " høie, knap $\frac{1}{2}$ " tykke, med en rekke indslaaede halvmaaner langs kanterne, 9" i tvermaal.
335. 2 smaa ringe af guld, 6" og 5" i tvermaal, med flade, glatte sider, knap 1" høie, ganske tynde.
336. Fingerring af sølv med flade, glatte sider, $1\frac{1}{4}$ " høi, ganske tynd, 9" i tvermaal.
337. Fingerring af sølv, $7\frac{1}{2}$ " i tvermaal, af en rundagtig $1\frac{1}{4}$ " tyk ten.
338. 7 flade perler af lysegrønt glas med ophøiet hvidt, rødt eller gult zigzagbaand om yderranden, 7—8" i tvermaal.
339. 4 noget fladtrykte perler af uigjennemsigtigt sort glas med blaa, hvide, røde, gule og grønne pletter, 7—8" i tvermaal.
340. 7 noget mindre, lidt fladtrykte perler af graahvidt glas med røde eller sorte zigzagbaand tildels mellem 2 striber.
341. 2 smaa perler af blaat glas med brune og gule terninger.
342. En ensfarvet perle af lysegrønt glas, 6" og 10" i tvermaal.
343. 3 perler af ugjennemsigtigt rødt glas med grønne, gule og sorte baand.
344. Stykke af en liden ravperle.
345. Simpel ringspænde af bronze, ringen er $1\frac{1}{2}$ " i tvermaal, naalens overende er almindeligt omboiet, og odden naar til ringen paa den modsatte kant.
346. Ringnaal af bronze, naalen er $4\frac{1}{2}$ " lang, overenden omboiet om en fordybning i ringen; denne er tyk og 1" i tvermaal.

No. 330—346 (LIII) ere fundne i en stor gravhaug tæt ved husene paa Myr i Verdalen i 1865. En af guldringene fandtes paa haugens side, det øvrige i det øverste af den under en helle, der dækkede et af stene omsluttet rum. Endel af fundet indkom først i 1870, og af glasperler skal der være fundet meget mere, som er forkommet. Tidligere skal der ved bygning af et hus i

haugens østside være fundet et træspand med laag og messingbaand, hvis indhold blev holdt hemmeligt af finderen. Æ. J.

347. (LIV a). Fireegget spydod af jern, omtrent 12^{''} langt, hvoraf 2^{''} paa falen; bladet er 11^{''} og 13^{''} bredt.
348. (LIV b). Spydod af jern med 2 gjenhager, hvoraf den ene er afbrukket, 12^{''} lang, bladet rundt og tyndt.
- No. 347—348 fundne i en haug paa Trana i Sparbuen i et stenkammer, dannet af opretstaaende heller med en overligger, sammen med kul og et skulderblad og en haand af et menneske. Æ. J.
349. Tveegget sverd af jern, klingens 1 aln 4^{''} lang, 2^{''} bred, med bred fure; 3¹/₂^{''} mellem hjalterne, knap mangler. Y. J.
350. Tveegget sverd af jern, klingens 1 aln 6^{''} lang, 2^{''} bred, med bred fure; hjalterne korte og tykke, knap mangler, 3^{''} mellem hjalterne. Y. J.
351. Brudstykke af et tveegget sverd af jern, af klingens 16^{''} tilbage, 2^{''} bred, med bred fure; buformige, tynde hjalter med fra hinanden vendende buer, knap mangler, 3^{''} mellem hjalterne. Y. J.
352. Spydod af jern; bladet 12^{''} langt, 1^{''} bredt; af falen 5¹/₂^{''} tilbage. Y. J.
353. Spydod af jern; bladet 9^{''} langt, 1¹/₄^{''} bredt, falen 7^{''} lang. Y. J.
354. Spydod af jern; bladet 10^{''} langt, 1^{''} bredt; af falen 3^{''} tilbage. Y. J.

No. 349—354 (LV) antages alle at være fundne paa Inderøen, men nærmere angivelse mangler.

355. (LVI). Cirkelrund spende af sølv, 13^{''} i tvermaal, i form af en lav hat, hvis brem dannes af 2 perlebaand med en glat ring imellem; i midtstykket sees fordelene af en dragefigur med grunde, rifede linjer. Ved den ene kant er en hempe, hvori der henger en tynd snoet ring, 4^{''} i tvermaal; levninger paa begge kanter af feste for naalen, som har gaet tvert over midten. Funden i 1865 2¹/₂ aln under jorden udenfor det sydøstre hjørne af tverskibet af Throndhjems domkirke tilligemed nogle menneskeben og 6—700 norske sølvbrakteater fra tiden 1160—1205 [i selskabets myntsamlings] jfr. Fornl. 832.
356. (LVI). Fingerring af guld, 10^{''} i tvermaal, sterkt convex paa begge sider; øverst er en firkantet plade, 5^{''} lang og 4^{''} bred, i hvilken er indfattet et firkantet grønt glas. Funden i jorden ved choret af Throndhjems domkirke 1865.
357. (LVI). Kors af tyndt kobber med indskrift i majusler paa midtstykket: Ave Maria gratia plena.
358. (LVI). To firkantede sammenbøiede blyplader med tøj i den ene og en stump guldtræsser i den anden.
359. (LVI). 3 naale af kobber, 3¹/₂^{''} lange, hvis hoveder ere en i korsform gjenembrudt plade, oprindelig maaske med en liden sten eller perle i midten.

357—359 ere fundne i den samme grav i Throndhjems domkirke, hvori tidligere no. 222—224 bleve fundne. Se Aarsb. 1866 p. 8 ff. og pl. II.

360. (LVI). Stykke af en cirkelrund kobberplade, hvis midte er gjennembrudt, og hvor de gjenstaaende strimler maaske skulle forestille sammenslyngede bogstaver. Fundet i en begravelse i Throndhjems domkirke.
361. (LVI). En firkantet kobberplade, der efter indskriften har været en gravplade over jomfru Sidsel Thot, datter af Anders Thot, f. 1589, d. 1621. Funden ved gravning i Throndhjems domkirke, se Aarsb. 1866 p. 15 f.
362. Urne af ler med øre, noget beskadiget; tvermaal i aabningen 4^{''} 9^{'''}, i bunden 2½^{''} 5^{''} høi; om halsen er et baand af 6—7 horizontale furer; øret har vertikale furer, under hvilke der har været skraa furer i zigzag.
363. Bæger af lidt over 1^{''} tykt brunligt glas, nedentil afrundet uden fod, næsten 5^{''} høit, over 3^{''} i tvermaal oventil, har 4 horisontale rekker indsløbne smaa ovaler og en enkelt under bunden, og langs overranden 2 furer. Jfr. W. 318, hvor ovalerne dog synes at være dybere.
364. Ring af bronze. 3½^{''} i tvermaal, firesidet og 1^{''} tyk.
365. Skaalformigt stykke af tyk bronze med cirkelrund omkreds, ½^{''} høit; paa indsiden i kanten er 3 [maaske oprindelig 4] levninger af fester til naale eller gjenger; udsiden er øverst delt i 3 fordybede felter, udfyldte med en rød lakmasse. Maaske en del af beslaget paa et ridetøj, jfr. Thorsbj. pl. 13 f. 4, 7, 8.
366. Sidebeslag paa en sverdske af bronze, bestaaende af en firkantet plade, 9^{''} og 7^{''}; til endernes underkant slutter sig 2 buede tverstifter, den ene 2^{''} lang, den anden lidt kortere, med hul i enderne, og vertikalt fra disses midte udgaar 2 rette stifter, nu 16^{''} og 2^{''} lange, men afbrudte. Ligner Nydam pl. 8, f. 29, men tverstifterne ere ei bøiede opad og nedad.
367. Ring af bronze, 8^{''} i tvermaal, af en tyk og rund ten med 2 horizontale rifler; i den hænger et kort rembeslag, lidt afbrækket. Det hele er rimeligvis af et skedebeslag, jfr. Nydam pl. 8, f. 30, 31.
368. Et stykke af buen af en hømpe af bronze, der passer til ringen no. 367 og rimeligvis har hørt til den.
369. Et lidet, aflangt stykke læder med en 2^{''} lang broncenagl og hul til en anden.
370. Et ganske lidet stykke bronze, rimeligvis af et beslag.
371. Et redskab af bronze, 3^{''} langt; gennem det tykkere midtparti gaar der et firkantet hul, 3^{''} langt, 1^{''} bredt; begge endestykkerne ere formede som knive [15^{''} lange]. Det kan neppe have været parerstang til en dolk. [Fornl. 830].
372. 2 stykker af en omtrent 9^{''} bred fingerring af tyndt bronze, omtrent 10^{''} i tvermaal, med brede furer.
373. Små stykker af meget tyndt bronze; som det synes af en øse eller lidet kar.
374. Fingerring af guld, 10^{''} i tvermaal, 4^{''} bred, med 3 brede furer med en smal ophøiet rand i bunden af hver.
375. Spyd af jern med gjenhager og fal, 10^{''} langt.

376. Spyd af jern med sterkt ophøiet ryg langs midten, afbrudt ved begyndelsen af falen, $13\frac{1}{2}$ lang, bredest $1''$, noget forrustet.
377. Skjoldbule af jern, $3''$ høi, aabningen nedtil $4''$, randen $1''$ bred holder noget nedad. Selve bulen gaar først omtrent $1''$ ret op og smalner derpaa af i kegleform; 1 nagl er helt bevaret, der er levninger af 2 og spor til en fjerde; de have staaet 2 sammen ligeoverfor hverandre. I skjoldbullen fandtes foruden ben, jord og kul:
378. Stykker af skjoldbeslag af jern, hvoriblandt levninger af haandtagets beslag, hvis endestykker ere fligede.
379. Tveegget sverd af jern, i mange brudstykker og meget forrustet, afbrudt ved tangens begyndelse; klingens er 1 alm $9''$ lang, $2''$ bred, stykker af træ af sliren ere fastrustedede til den.

No. 362—379 (LVII) ere fundne paa Ven i Høilandets sogn, Melhus prestegjeld, i en paa en høi bergknaus liggende liden gravhaug med et gravkammer af stenheller, der blev udgravet 1865. I Ø. og V. for den fandtes i lige linje 2 hange paa 2 lignende knauser, men de indeholdt ingen oldsager. Fundet tilhører Æ. J.

380. 2 ovale skaalformede spender med enkelt plade, $4''$ lange, $2\frac{1}{4}$ brede, med 8 opstaaende nagler, der vel have fastholdt affaldne knapper; indlagte med blaa emaille. Paa den ene er naalen af jern helt bevaret og har strax foran roden et nedgaende udspring, der støtter den mod pladen, ved odden rustede levninger af fint tøj; paa den anden er naalens hoved bevaret, festet med en lang, paa begge sider opbøiet broncestift.
381. 2 cylindriske perler af blaat glas, med 3 dybe tverrifler, $9''$ lange, og 1 kortere med 2 tverrifler, $6''$ lang.
382. En rund perle af sort glas med blaa rundinger, omgivne af hvide ringe.
383. 2 lidt fladtrykte, runde perler af rav, $3''$ og $4''$ lange.
384. En liden flad, rund perle af rav.
385. 2 ringformede perler af grønt glas, den ene med hvide og brune tverbaand, den anden med hvide zigzaglinjer.
386. Et stykke af et kindben af et menneske med isiddende tænder.
387. 9—10 klinknagler af jern, hele og i brudstykker.
388. En spiger af jern, firesidet, uden hoved, $3\frac{1}{2}$ lang.

No. 380—388 (LVIII) ere fundne i 1865 i en gravhaug paa Gravraak i Melhus; 380—386 fandtes sammen i en myrtrørv, det øvrige i nærheden. Y. J.

389. (LIX). Alterklæde fra Haalandets kirke i Namdalen, rødbrunt, vævet af dobbelte traade med figurerne indvævede med hvid og grøn traad; til høire jomfru Maria med barnet under en rundbuehvelving og en stjerne, foran og bag en opslaaet dør, modtager de hellige tre konger, der bringe gaver; bag dem til venstre en ridende figur med scepter [med trange, foran vide ærmer]. I et hjørne synes der at være en række ulæselige bogstaver. Jfr. no. 452.
390. Eneegget sverd af jern med afbrudt klinge; kort, tykt nedre hjalt, noget øvre hjalt synes der ei at have været, knappen stor,

- trekantet med afskaarne sidehjørner; $3\frac{1}{2}''$ mellem knappen og hjaltet.
391. Øxeblad af jern af det langhalsede slags med lavt blad, der udvider sig til et langt hjørne paa indsiden; hjørnerne noget afbrudte; skafthullet næsten $2''$ høit.
392. Et slags paalsstav af jern, $4''$ lang, falen ualmindelig lang, bladets ene side næsten concav; noget afbrudt i eggen, $1\frac{1}{4}''$ bred nedentil.
393. Brudstykke af en halvkugleformet gjenstand af tyndt jern; aabningen maa omtrent have holdt $10''$ i tvermaal, hvorfor det ikke kan have været en skjoldbule; neppe mere end $3''$ dyb; i et stykke af randen sidde 4 jernmagler, der dog ikke kunne have fastholdt noget, da hovederne paa begge sider slutte nøie til pladen.
- No. 390—393 (LX) ere fundne i en haug paa Sandvik i Selbu. Y. J.
394. Tveegget sverd af jern; klingen, hvoraf $28''$ er bevaret, er oventil $2''$ bred; det øverste af grebet med øvre hjalt og knappen er borte.
395. 3 forrustede stykker af et tveegget sverd af jern, klingen tilsammen $27''$ lang; nedre hjalt er borte.
396. Spydod af jern med fal; bladet $9''$ langt, $1''$ bredt og fladt; af falen er noget affaldet.
397. Meget rustede levninger af en anden spydod af jern.
398. Øxeblad af jern, $6''$ høit, $4''$ bredt i eggen, paa udsiden jævnt udgaaende mod hjørnet, indsiden sterkere buget oventil og siden ret ned.
399. Øxeblad af jern, afbrudt i skafthullet, $5''$ høit indtil hullet, $4\frac{1}{4}''$ bredt i eggen, paa udsiden svagt og jævnt udgaaende, paa indsiden først skraanende sterkere ud, siden ret nedgaaende.
- No. 394—399 (LXI) ere omkring 1855 fundne i jorden dels paa Jevran, dels paa Egge i Stod. Det ene sverd og den ene øxe skulle være fra Egge, det øvrige fra Jevran, men nærmere oplysning kunde ikke erholdes ved indbringelsen. Begge fund tilhøre Y. J.
400. Grebet og 2 stykker af klingens af et tveegget sverd, oventil $2''$ bredt; hjalterne ere tæt besatte med smaa runde fordybninger, knappen har paa begge sider 2 skraafurer, og midtstykket mellem disse er besat med de samme fordybninger, medens hjørnerne udenfor furerne ere riflede.
401. Spydod af jern med fal i 2 stykker, tilsammen $20''$ lang og smal.
402. Et sammentrykket cylindrisk stykke jern, maaske af en spydfal.
- No. 400—402 (LXII) ere fundne paa Svenning i Stod.
403. (LXIII). Kaarde, klingens $31''$ lang, $1\frac{1}{4}''$ bred oventil, med fure efter midten. Parerstangen er paa den ene side bøiet nedad, paa den anden forlænget opad som en bøile over haanden indtil den rundagtige knap; en liden bøile for tommelfingeren. Har ligget i jorden og er noget oprustet. Funden paa Benberg paa Leinstranden, Melhus prestegjeld.
404. En firesidet primstav fra Øien i Meraker.

405. (LXV). Nøgel af bronze, $2\frac{1}{2}$ '' høi; paa indsiden af ringen [$1\frac{1}{4}$ '' i tvermaal] springer der frem 4 liljer, og siderne ere prydede med et slags zigzaglinjer. Axen er tyk, med et korsformet indsnidt istedetfor pibe, med tverlinjer og linjer i kors; skjegget firkantet gjenembrudt med fire fremspring i den aabne midte. Fundet i jorden mellem Choret og Kapitelbygningen i Thronhjems domkirke. Afbildet i Aarsb. 1867, t. V., f. 51.
406. (LXVI). Vegtloed af metal i form af en plump dyrefigur, veiende 82,6 gr. Fundet paa Grønland i Christiania ved gravning for gasrør.
407. (LXVII). Et rundt, fladt snushorn af renstak, $2\frac{1}{4}$ '' i tvermaal. Paa midten er en messingplade med indskriften: H. H. S. 1554.
408. (LXVIII). Morter med støder af bronze, $4\frac{1}{2}$ '' høi, oventil 4'', nedentil 3'' i tvermaal. Oventil er en indstøbt indskrift: Anno salutis nostr. 1597; om midten et baand af bladverk, nederst bibelske figurer omgivne af bladverk. Paa siderne ere 2 firkantede ører.
409. (LXIX). Spydod af jern med fal, 23'' lang, hvoraf bladet omtrent 19'' langt, beskadiget i kanterne. Fundet i jorden paa By i Børseskogn, jfr. no. 225. Y. J.
410. (XXII a). Spydod af jern, 9'' lang, bladet indtil 13'' bredt, lidt concavt efter midten; fal med et naglehul.
411. (XXII b). Pileod af jern med tange, forrustet.
412. (XXII c). Mundbid af bidsel af jern, sideringene $2\frac{1}{4}$ '' i tvermaal, de to mellemstykker ere forbundne ved en S-formet dobbelthage.

No. 410—412 fundne i 1860 eller tidligere tilligemed «en mængde andre lignende sager» i Rises udmark i Opdal. Y. J. Jfr. no. 168.

413. Spydod af jern med fal, 9'' lang, bladet 6'', paa det bredeste $1\frac{1}{4}$ '', ganske fladt.
414. Tveegget Pileod af jern, har været omtrent $4\frac{1}{2}$ '' lang, afbrudt i odden, 8'' bredest, flad; tangen kort og flad paa enden.
415. Brudstykker af over- og underpladen af en oval skaalformet spende med dobbelt plade af bronze.

No. 413—415 (LXX) ere fundne ved pløining (1866?) paa Rise i Opdal.

416. 2 stykker af klingens med lidt af tangen af et enegget sverd af jern, tilsammen 26'' lange; tyk bak.
417. Øxeblad af jern, 7'' høit, $3\frac{1}{4}$ '' bredt i eggen, paa forsiden retlinjet, paa bagsiden svagt krummet, temmelig tykt.
418. Hakkeformet øxeblad med hul paa bredsiden, 5'' høit, $2\frac{1}{2}$ '' bredt i eggen, jævnt udgaaende til begge sider; skafhullet $1\frac{1}{2}$ '' høit.

No. 416—418 (LXXI) ere fundne ved pløining under en bortryddet stenrøs paa Seierstad paa Jøen i Namdalen i 1866 eller noget før. Æ. J. (?)

419. (LXXII). Korsspyd af jern, spydbladet 8'' langt, næsten $2\frac{1}{2}$ '' bredt; under det paa den ene side en øxe med 6'' bred eg, paa

- den anden et $1\frac{1}{2}$ '' bredt, nedad krummet fremspring, alt af tyndt jern; kort fal, men ingen spanger. Fra Haug i Verdalen.
420. (LXXIII). Et kredsrunder guldsmykke, 20'' i tvermaal, omtrent $3\frac{1}{2}$ kvint. i vegt, dannet af en tynd guldplade med udenpaa festede forsiringer paa forsiden. Langs randen er en ophøiet rand og en snor af 2 jevnslidende festede tvundne guldtraade. Indenfor disse er der 12 smaa kredse og 4 større sloifer af tvundet guldtraad. Midten optages af fordelen af en dragefigur med opstaaende vinge, fastnuttet med 5 gyldne stifter, hvoraf nu kun 1 sidder i; den er dannet af en egen plade, hvorpaa er festet ved tverbaand firkantede tene $\frac{1}{3}$ '' i tvermaal, der ovenpaa ere riflede i kanterne og i midten have en fordybning, hvori er nedlagt en tynd guldtraad. Under figuren er pladen glat. 4 mørkeblaa glasperler i høie rammer, hvoraf den ene blev knust af finderen, omgive figuren, og en 5te er anbragt mellem halsen og vingen. Fundet ved arbeide i en ager paa gaarden Vestvik i Beitstaden om vaaren 1866.
421. Sverd af jern i 4 stykker; klingen nu 22'', men der mangler maaske et stykke paa midten. Paa de fleste steder er sliren bevaret, der inderst bestaar af et lag træ, derudenom af jern belagt med tøj og ved odden, som det synes, med metaltraad eller riflet metal. Mellem hjalterne ikke fuldt 3''; knappen, som det synes, trekantet. Meget medtaget af rust.
422. Brudstykker af et mundbid af et bidsel af jern, hvis ringe ere $2\frac{1}{4}$ '' i tvermaal.
423. Ganske lidet brudstykke af nederdelen af en skjoldbule af jern.
424. Stykker formodentlig af et skjoldbeslag: 1. et aflangt stykke træ med jernplade under og en nagle gennem med vidt hoved paa trænsiden; 2. et stykke jern med en lignende nagle.
425. Et brudstykke af jern, maaske af et spyd.
426. Hein, uregelmæssig firesidet, 8'' lang.
- No. 421—426 (LXXIV) ere fundne i den søndre af 3 jevnslidende liggende hauge paa Vigdal i Buviken, der bleve udgravne i sommeren 1867. Y. J.
427. 2 bidselringe af jern, 2'' i tvermaal, med levninger af mellemstykke med led paa midten.
428. Bladet af en tveegget pileod af jern, $3\frac{1}{2}$ '' langt, 1'' bredt, fladt.
429. Et af de bøileformede redskaber af jern med ukjendt bestemmelse; bøilen er 6'' lang, pladen 2'' bred med rester af træ paa udsiden; i den hænge 4 aflange ringe, $4\frac{1}{2}$ ''—5'' lange; i bøilens ene ende er fastrustet en levning af hempen af skaffet eller krogen. [Jfr. Aarsb. 1867 pag. 46 og t. 3, f. 34].
- 427—429 (LXXIV) ere fundne i den mellemste af de 3 nevnte hauge paa Vigdal i Buviken. Y. J.
430. Stykker af et eller mulig to tveeggede sverd af jern, 5 klingestykker ere tilsammen 31'' lange, indtil $2\frac{1}{2}$ '' brede med levninger af slire af træ; øvre hjalt synes at mangle, men den trekantede knap er meget stor; mellem hjaltet og knappen $3\frac{1}{2}$ ''; grebet er meget tykt.

431. Øxeblad af jern af yngre jernalders form, $4\frac{1}{2}$ bredt i eggen, afbrudt nedenfor skafthullet, bedækket paa den ene side næsten fuldstandigt, paa den anden side her og der af fastrustet tøj og derudenom af stykker træ.
432. Et stykke af halsen og skafthullets sider af et andet øxeblad af jern.
433. Tveeggede pileodder af jern, hvoraf de hele ere 5" lange, 1" brede, med temmelig tyk tange; deraf 2 bunter af 3 sammenrustede.
434. Et lidet stykke tyndt jern, maaske af et skjoldbeslag.
No. 430—434 (LXXIV) ere fundne i den nordligste af de 3 hauge paa Vigdal i Buviken. Y. J. Alle 3 fund ere meget medtagne af rust. Jfr. no. 67—68.
435. (LXXV). Øxeblad af jern, $5\frac{1}{2}$ høit, $3\frac{1}{2}$ bredt, bladet udvider sig lidt sterkere paa den ene side end paa den anden, temmelig tyndt. Fundet om vaaren 1867 paa Bergstad i Sparbuen ved pløining i en haug, omtrent 200 aln syd for husene, hvor der før ved pløining er funden et sverd, kul og ben. Y. J.
436. Grebet med halvdelen af klingens af et tveegget sverd af jern; et endestykke af klingens af et tveegget sverd hører formodentlig ogsaa dertil, og klingens har da mindst været 1 aln 6" lang, $2\frac{1}{4}$ bred oventil, med bred fure; 3" mellem hjalterne, knappen trekantet.
437. Spydd af jern, bladet helt bevaret, 17" langt, øverst $1\frac{1}{4}$ bredt, uden ryg, noget bøiet [tilfeldigt]; af falen er 7" tilbage med 7 broncenagler og hul til 2 andre.
438. Øxeblad af jern, 7" høit, 3" bred i eggen, $1\frac{1}{4}$ under skafthullet og over hullet mellem spidsernes ender næsten 3"; bladets kanter retlinjede.
439. Brudstykker af en skjoldbule af jern, nemlig den horizontale kant og lidt af de opgaende sider tilligemed det øverste fladagtigt afrundede parti af samme; siderne ere lidt indknebne ved kanten; ydre tvermaal nedentil $5\frac{1}{2}$, indre 4". 4 nagler kunne nogenlunde tydeligt skjelnes.
440. Ring af et bidselmundbid af jern, $1\frac{1}{4}$ i tvermaal.
441. Sax af jern af den almindelige [sauesax-] form, 10" lang, ogsaa noget bøiet paa midten.
442. Sigdblade af jern med jevn eg i 2 brudstykker, tilsammen 11" lange, knap 1" bred.
443. Stump af et smalt knivblad af jern med meget tyk bak.
444. Et lidet stykke beslag af tyndt metal, 5" langt, 3" bredt, med en udvidelse i den ene ende, en indridset fure langs kanterne og 6 broncenagler efter midten.

No. 436—444 (LXXVI) ere fundne om sommeren 1867 i en $\frac{3}{4}$ aln høi haug paa Mostadtrøeu paa Frostøen. Øverst laa kuppelsten, derunder smaasten og grus; sagerne laa i jordbaandet, sverd og spyd i kors, skjoldbullen i mellemrummet ved sverdgrebet og øxen udenfor denne.

445. 4 hjelme, kjøbte for omtrent 30 Aar siden i Gudbrandsdalen, hvor de angaves at have tilhørt Sinclair og hans folk. En [Sin-

- lairs] er af sort lakeret kobber med ret udstaaende skjerm, foran en løve i halvt ophøiet arbeide, med en kam, der foran ender i et gabende løvehoved; en er af ulakeret kobber og to af messing, alle uden skjermene, hvis kamme ende i gabende menneskehoveder.
446. (LXXVIII). En runesten fra Forr prestegaard i Stod. Den er af almindelig graasten 3 aln lang, 20^{''} bred nedentil, 17^{''} oven-til, men det ene hjørne er der afslaaet, 3—4^{''} tyk. Langs kanterne har den en bred, omgivet af to smale furer, indenfor hvilken indskriften begyndende paa langenden gaar rundt hele stenen. Paa den sidste langs side er den meget afslidt ligesom 6—8 runer ere afslaaede i hjørnet. HER. HUILR. SRA. ILTEMETTER (?) PRESTER. FATHER. MARGAR [det afslagne hjørne]. Af den anden langs side kan intet med sikkerhed læses. Indenfor denne række staar paa smalenden: . . . R. FIRRI (?) SAALHAN, paa bredenden: THORSSTEIN GERDEMI. [Punktum gjengiver dels 2, dels 3 prikker, TH gjengiver Thorn]. I midten er et kors med bladformige ender.

Stenen er beskrevet af Worm, men Schøning kunde i forrige aarhundrede ikke finde den; i 1863 fandtes den igjen i tomten af en bygning paa prestegaarden, som da blev nedreven. [Jfr. Fornl. 652].

447. (LXXIX). Kniv af sortagtig flint, 7^{''} lang, bladet bredest 1¹/₄^{''}, skaftet 1^{''} paa midten, 1¹/₂^{''} i enden; endekanten er indbuget. Fundet paa Bergsøen, Herø prestegjeld i Søndmøre, staaende med odden i jorden ved bredden af en gangsti.
448. (LXXX). Spyddod af graa flint, 6^{''} lang, bredest 1¹/₄^{''}, tynd; skaftstykket kort, kun lidt tykkere end bladet og ikke bestemt afgrænset fra dette; lidt krum. Funden 1867 i en ager paa Vorum i Stadsbygden.
449. (LXXXI). Thronhjems Slagterlaugs signet; præg: en mand med en hævet øxe, ved siden en øxe og et faar, nedenunder en rose [Thronhjems vaaben]. Omskrift: Det allernaadigst forundte Slagter Laugs Amtsscil i Thronhjem. Paa haandtaget indgravet 1776.
450. (LXXXII). Forsiden af »jutulstuen» paa Uv i Rennebu, 4¹/₂ aln bred, selve døraabningen 1¹/₂^{''} aln bred, 2¹/₄ aln høi, danner oventil en rundbue med 5 indskaarne furer omkring; buen hviler paa korte søiler, prydede med udskjæringer [jfr. Fornl. 579].
451. (LXXXIII). Pileod af lerskifer, 4¹/₄^{''} lang, bladet indtil 1¹/₂^{''} bredt, gaar ned i spidse fliger paa begge sider af skaftet, der er 1^{''} langt, 1¹/₂^{''} bredt; langs bladets midte gaar der en ophøiet ryg.
452. (LXXXIV). Alterskab fra Haalandets kirke i Namdalen. Paa siderne er der 2 tynde spiralformede søiler, men den bue, som har hvilet paa dem, er borte. Jomfru Maria, kronet, med barnet i midten, til høire St. Olav med afbrukne arme, trædende paa et uhyre med menneskehoved, til venstre en mandlig figur, der har mistet de attributer, han har holdt i hænderne. Paa indsiden af dørene er malet Aron med et ciborium (?) og Moses med tavlerne

og en stav, med navnene skrevne over med rene romerske bogstaver [vel senere tilføjet]. Ovenpaa skabet er en gjennembrudt list med bladverk.

453. Tveegget sverd af jern, klingen 1 aln 6^{''} lang, øverst 2 $\frac{1}{4}$ ^{''} bred, med bred fure; nedre hjalt 4^{''} langt med et hul efter sverdet's retning i begge ender, øvre hjalt 2 $\frac{1}{4}$ ^{''}, jevnlangt med knappen, der har 4 vertikale furer. Hjalterne og knappen ere belagte med riflet sølv med nogle indtrykte utydelige figurer og paa nedre hjalts øvre flade findes nogle utydelige bogstaver, hvoraf de 2 næst sidste synes at være R og E.
454. Kniv af jern med forrustet blad; af bladets bak er 3^{''} bevaret; tangen smalner noget mere af fra bakken end fra eggen, er 4^{''} lang med enden ombøiet i en ret vinkel og har altsaa gaaet gennem hele skaftet.
455. Gaffelformigt redskab af jern med en fal, hvoraf der kun er 2^{''} tilbage; afstanden mellem benene 2 $\frac{1}{4}$ ^{''}, det ene ben 6^{''} langt, det andet 8^{''} med den nederste del bøiet opad som en hage, begge fireside og øverst 4^{''} tykke. Maaske en liden baadshage.
456. Smaa stykker tyndt bronze, rimeligvis af en liden skaal [det kan ei være af en skaalformet spende, da alle stykker, selv kantstykkerne ere ganske glatte]. Dette maa være den i beretningen om fundet [Fornl. 588] omtalte «messingbolle».
457. Sax af jern af den gamle form; hele længde 12 $\frac{1}{2}$ ^{''}, hvoraf knivene 4^{''}; disse ere bøiede til den ene side saa jevnt, at det ikke synes tilfældigt.

No. 453—457 (LXXXV a) ere fundne i den største af de 2 i 1864 udgravne hauge paa Gravraak i Melhus. [Fornl. 588 og 829]. Y. J.

458. Klingen af et eneegget sverd af jern, nu 1 aln 3^{''} langt, indtil 1 $\frac{1}{4}$ ^{''} bredt, forrustet.
459. Spydod af jern med fal, i det hele vel 12^{''} lang; bladets største bredde lidt nedenfor midten over 2^{''}, uden ryg; falen 1 $\frac{1}{2}$ ^{''} i aabningen med isiddende træ, har en revne langs den ene side, der maa være ældre end nedlegningen.
460. Brudstykke, som det synes, af en kniv med levninger af træslire.
461. Klinknagler af jern, hele og brudstykker, i det hele omtrent 80.
462. Nagle [spiger] af jern, 4 $\frac{1}{2}$ ^{''} lang, oventil 5^{''} tyk, firesidet med fladt hoved.
463. 2 firesidede heine, 9^{''} og 10^{''} lange, adskillig slidte.
464. Skjoldbule af jern, 2 $\frac{1}{2}$ ^{''} høi, 4^{''} i indvendigt tvermaal; af randen kun lidet bevaret og deri ingen nagler.

No. 458—464 (LXXXV b) ere fundne i den mindre af de 2 i 1864 paa Gravraak i Melhus udgravne hauge. Y. J.

465. Et laag (?) af bredt ler [af samme art som i de utedpotformede urner]. Tvermaalet er omtrent 8^{''}, en nedgaaende rand, 1^{''} høi, gaar først lidt indad med tætte vertikale furer, dernæst lidt udad. Oversiden er prydet med 10 rundt om gaaende kredse af smaa runde fordybninger. Fra midten staar der op et aabent cylindrisk haandtag, 2^{''} høit og rimeligvis 1 $\frac{1}{4}$ ^{''} i tvermaal oventil, med

- smalere nedenfor. Af selve laaget har omtrent $\frac{2}{3}$, ladet sig sette sammen, af røret kun den ene side. Et noget lignende laag fra Bygland afbildet Aarsb. 1868 t. 4, f. 23, jfr. pag. 149.
466. Brudstykker af en kjedel af bronze. Bunden er helt vedligeholdt og er $5''$ i tvermaal, med en nedtrykt rand langs kanten og indenfor denne prydet med 2 rundt om gaaende dobbeltfurer. Siderne synes at have været sterkt bugede og bedekkede med tætte smaa vertikale eller lidt skraa furer, der ere tydeligere paa indsiden end paa udsiden, og under halsen med 2 baand af 2 rundt om gaaende horizontale furer; halsens høide kan ei bestemmes; stykket ovenfor furerne er tykkere og har sort politur. Hank og ører af forsølvet kobber; hanken [i brudstykker] i midten rund og glat, nedentil fladere og forsynet med smaa indslaaede ringe; ørerne $3''$ lange, $10''$ høie, have været festede ovenpaa den sterkt udbrettede kjedelkant ved 2 fra deres underkant udgaaende nagler, der ere en forlængelse af 2 i ørerne indfeldte og ved en nagle festede stykker.
467. Brudstykker af en anden kjedel eller bølge af bronze. Bunden er $4\frac{1}{2}''$ i tvermaal, ligeledes med 2 store dobbeltfurer; paa det nederste af bugen ere 2 lignende. Bugen er, dog kun paa en del af sidens bredde, prydet med vertikale fra indsiden udtrykte linjer, der oventil løbe parvis sammen i spidser. Ingen hals, randen udbrettet i en ret vinkel; under den er der baade paa indsiden og udsiden nogle horizontale linjer og en lignende paa selve randen. Tvermaalet oventil har maaske været $15''$; ingen spor af ører. Ogsaa paa denne er den øvre del indvendig og udvendig poleret.
- 468—469. En øse og en sil af bronze, ganske som de fra Varpelev-fundet [Engelhardt, Guide s. 16; W. 309. 310], kun at silen nedenfor de 2 øverste rekker hul har en række hul i form af liggende S'er; $4\frac{1}{2}''$ — $5''$ i tvermaal. Skafterne $5''$ lange. Af silen er kun bunden og en del af siderne bevaret. Øsen har 2 grunde furer nedenfor den udbrettede kant.
470. Stumper af tøj i flere forskellige vevninger, dels af uld dels af lin, tildels med border af forskjellig farve. Et stykke er vevet af snore af tvundet traad.
471. Bøileformet spende af sølv [se t. 1, f. 6a.]; den stang, hvoraf bøilen dannes, er indtil $3''$ i tvermaal, det flade, tynde nedgaaende stykke, som har endt i en naaleskede, der smuldrede bort ved optagningen, $7-9''$ bredt, $1''$ langt; paa bøilens øvre ende er et hul, hvori naalefestet har været. Paa en af de paa bøilens overkant opstaaende 2 stifter sad ved fundet en af de [t. 1, f. 6b. afbildede] hatformige riflede forsiringer af sølvblik med forgyldning; af disse fandtes 5 dels med dels uden brem, der alle laa i spendens nærhed. 6—8 runde sølvskiver, dels hele, dels i stykker, have formodentlig været underlag for disse hatte. 3 stykker af naalen af sølv med en kun til den ene side gaaende spiralrulning, hvoraf 5 omgange ere tilbage, ved roden; hvis intet mangler har naalen været $3''$ $3''$ lang.
472. 2 afbrudte stykker sølvblik, hvert $15''$ langt, $6''$ bredt, ganske flade og glatte.

473. En mengde brudstykker af tæt riflede ringe af sølv, fra $\frac{1}{3}$ " til $\frac{1}{2}$ " tykke; den mindste har kun et tvermaal af 3", de største, som det synes, af indtil 10".
474. Nogle ubestemmelige stykker af sølvblik.
475. 2 stykker meget tyndt presset sølvblik [se t. I., f. 5.], $4\frac{1}{2}$ " brede, tilsammen $4\frac{1}{2}$ " lange.
476. Nogle stykker af beslag af jern til et skrin, hvoriblandt et simpelt firkantet om et nøglehul.
477. 2 nagler af jern med lidt paasiddende træ, der vel have hørt til det samme skrin.
478. En dobbelt lagt, 3" tyk jernstang, der slutter sammen paa midten og udvider sig til en liden ring i enderne, 3" lang; i hver af enderne sidder en snever ring med begyndelsen til en derfra udgaaende stang; det hele nu noget krummet. Det kan vel neppe have været andet end en del af et bidselmundbid.
479. 2 glatte fingerringe af guld, konvexe paa udsiden, hule paa indsidene, 10" tvermaal, knap $\frac{1}{2}$ lod; lige de paa Egge fundne ringe [no. 534].

No. 465—479 (LXXXVI) bleve fundne i 1868 i en haug paa Gjete ved Levanger, der bestod af rullestene med mellemlag af grus; paa bunden laa i midten 3 stenheller. Desuden fandtes stykker af forskellige slags træ, brendte ben, en hestetand og kul, samt en kjæve af en mus, en fugleklo og nogle stumper af brendt lertøi af nyere oprindelse, der maa antages at være nedramlede mellem stenene. Jfr. Aarsb. 1868 s. 13 ff. Fundet er fra ældre jernalder og rimeligvis fra dennes tidligere periode.

480. En naal af guld, $1\frac{1}{2}$ " lang, med en svag skruegang i den øverste ende.
481. Et brudstykke af en bred, riflet fingerring af sølv.
482. Nogle smaa stykker af tyndt sølv af et eller andet smykke.

No. 480—482 (LXXXVI) ere fundne i en anden haug paa Gjete ved Levanger. Jfr. Aarsb. 1868 anf. st.

483. (LXXXIX). En kjedel af kobber, sammensat af et bundstykke og et sidestykke, der ere nittede sammen i $\frac{1}{3}$ af sidernes høide fra bunden. Tvermaalet er oventil $12\frac{1}{2}$ ", paa midten lidt mindre, nedentil 14"; høiden $6\frac{1}{2}$ " og, bundens krumning fra regnet, 5". I randen sees merker efter ører, der have været paanittede med 3" lange bronzenagler, hvoraf nogle endnu sidde i. Bunden er paa flere steder flikket med paanittede stykker. Fandtes i 1868 i en tredje haug paa Gjete ved Levanger, halvt fuld af brendte ben med et lag næver over. Æ. J. Se Aarsb. 1868, . 15 ff.
484. (LXXXVII). En «røgelsekage», funden i 1856 (?) i en myr ved husene paa gaarden Olberg i Leksviken, hvor samtidig ogsaa en anden fandtes; 6" i tvermaal med hul gjennem midten.
485. Haandtaget med nedre hjalt og en affalden knap samt et stykke af klingerne af et sverd af jern. Hjaltet og knappen ere meget store.
486. Et øxeblad af jern, 6" høit, 3" bredt; udsiden omtrent retlinjet, indsidene noget buget.

No. 485—486 (LXXXVIII) ere fundne paa Hiteren. Y. J.

487. (XC). Øxeblad af jern, omtrent 7" høit, 4" bredt i eggen, $1\frac{1}{2}$ " over halsen, med stort skaffthul; den ydre kant næsten retlinjet, den indre noget buget. Fundet i jorden for endel aar siden paa pladsen Hvilhaugen under Brosveet ved Levanger. Samtidig [og rimeligvis sammen med dette] fandtes 2 sverd, en spydspids og nogle «sammenhengende jernringe» [bidselmundbid?], hvilket er forkommet. Y. J.
488. Urtepotformet urne af et slags grøtsten; $5\frac{1}{4}$ " ydre tvermaal oventil, $4\frac{1}{3}$ " nedentil, $4\frac{1}{2}$ " høi; $1\frac{1}{2}$ " under kanten er en ophøiet rand med skraa hak og med 4 fremspringende knopper, og under denne er en prydelse af dobbelte zigzaglinjer med grenede streger i vinklerne. Bunden mangler.
489. Odden af et tveegget sverd af jern med fastsiddende levninger af slire af træ.
490. Nogle ubestemmelige brudstykker af jern, tildels maaske af et skjoldbeslag.
491. Baandformet ring af sølv, 9" ydre tvermaal, 2" høi, med en fure ved hver kant; et stykke mangler. Derhos findes et par stykker af en ganske lignende ring.
492. Bøileformet spende af bronze med et paaheftet lag af presset, forgyldt sølvblik, afbrukken paa flere steder og noget mangelfuld. Overstykket er halvrundt ligesom paa W. 384, med et udpresset perlebaand langs randen og prydet med 2 større og 2 ganske smaa glasflus, omgivne af perlebaand, og forresten forsiret med perlebaand og flettede baand; stykkets grundlinje er omtrent 1" lang, høiden 10". Bøilens længde og høide kan ei bestemmes, bredden er indtil 4". Noget understykke findes ei nu, men en aflang blaa glasflus [dog ei saa spids som hos W. 384] med et stykke af den tilhørende blikomfatning, der kan have hørt til et lignende understykke som paa Baunshøispenden. Et $1\frac{1}{2}$ " langt stykke af en tæt dreiet spiral af sølv er rimeligvis en levning af naalefestet.
493. Tynde stykker af sølv, rimeligvis af et smykke.
494. Et haandsneldehjul af bronze som en noget fladtrykt kugle, 10" og 8" i tvermaal.
495. En liden ravperle.
No. 488—495 (XCII) ere fundne i en haug paa Lysøen ved Lysøundet i Aafjorden under nogle paa skraa stillede heller. Æ. J.
496. Vævskyttelformet hein, 4" lang, 1" bred paa midten og 8" høi, meget spids; furen er lidt nedenfor midten. Den ene flade er lidt konvex, den anden lidt konkav. Paa begge sider er der dybe slidningsfurer efter spidse redskaber. Funden paa Bremsnes ved Christianssund i 1868, nogle aln nede i en stor stenrøs paa en fjeldknat ovenfor kirken. Æ. J.
497. Spand af træ, ydre tvermaal oventil $4\frac{1}{2}$ ", nedentil $3\frac{1}{2}$ ", $4\frac{1}{2}$ " høit, omgivet af 3 brede gjorde af forgyldt bronze, der næsten gaa sammen, og kanten er omgivet af en tynd ombøiet bronzeplade. Hadden er en tynd bronceten, der paa midten udvider sig til en flad

plade og paa enderne danner ringe, hvorigjennem der gaar bøiler, som paa karrets indside gaa ned som simple stenger, paa udsiden danne bladformede kors. Hele karret er udhulet af samme træstykke uden sammenføininger.

498. Et stykke sort glas af flad halvkugleform, noget indtrykt paa undersidens midte; høiden er 1", det heles nedre tvermaal maa have været $2\frac{1}{2}$ ".
499. 6 lange, ottesidede perler af rød agat.
500. En lignende perle af hvidt glas.
501. 2 mangesidede perler af uigjennemsigtigt blaat glas, den ene med figuren 8 indtrykt paa 4 af siderne.
502. 2 større ringformede perler af lysegrønt glas med røde, hvide og gule zigzag- og flammezirater.
503. Stykker af et sterkt forgyldt beslag af bronce med udgraverede forsiringer i sterkt relief, næsten $1\frac{1}{2}$ " bredt [afbildet i Aarsb. 1869, fig. 22, jfr. pag. 36].
504. Et større fladt stykke ben, rimeligvis af et skulderblad.
No. 497—504 (XCIV) ere fundne paa Halsan i Skogn, formentlig i 1864, 3—4 alm dybt nede i en haug. Æ. J.
505. (XCV). Øxeblad af jern, 6" høit, 3" bredt i eggen, $1\frac{1}{2}$ " over halsen, fundet i «en røs eller runding af sten» paa gaarden Haaden paa Neset ved Levanger. Y. J.
506. Tveegget sverd af jern, klingen 31" lang, over 2" bred, med bred fure, hjalterne spæde og mellemrummet $3\frac{1}{2}$ "; knap mangler.
507. Tveegget sverd af jern, klingen 30" lang, over 2" bred, med bred fure; hjalterne tykkere end paa det forrige, knappen afrundet og slutter nøie til det øvre hjalt; $3\frac{1}{2}$ " mellem hjalterne; baade knappen og hjalterne ere tæt besatte med smaa runde fordybninger, rimeligvis til befestning af et metalbelæg.
508. Sigdblade af jern med sagttandet eg, 9" langt efter bakken, men noget afbrudt paa bagsiden, indtil 9" bredt; odden er sterkt krummet, det øvrige svagt.
509. Spydod af jern med fal, 16" lang, hvoraf omtrent $9\frac{1}{2}$ " paa bladet, som oventil er $1\frac{1}{4}$ " bredt, med svag ryg efter midten. Om falen gaa flere baand af svagt ophøiede ringe.
510. Spydod af jern med fal; falen, der er i 2 stykker er ligesom paa det foregaaende $6\frac{1}{2}$ " lang og prydet paa samme maade; bladet er sterkt medtaget af rust.
511. Øxeblad af jern, 7" høit, 5" bredt i eggen, den ene kant er oventil sterkt buget og gaar dernest ned i en skraa linje, den anden jævnt buget lige til det sterkt fremspringende hjørne. Skaftlullet bredt og lavt.
512. 14 tveeggede pileodder af jern; indtil 7" lange med tangen, med omtrent 10" brede blade, tildels afbrukne.
513. 2 bidselmundbid af jern, begge skadte; ringene $1\frac{1}{2}$ " i ydre tvermaal; toledet midtstykke med en dobbeltkrog i midten.
514. Skjoldbule af jern, 4" i indre tvermaal nedentil; den ret udgaaende rand 6" bred, men er afbrukken paa 2 sider; der findes endnu 2 nagler lige imod hinanden, 5" lange med større hoveder

paa oversiden end paa undersiden. Bulen er 2" høi, fladagtig halvkugleformet og lidt indtrykt nærmest randen.

515. Nogle brudstykker af en lignende skjoldbule af jern, men med lidt bredere rand.
516. Knivblad af jern, bladet 5" langt, temmelig slidd, tangen vel $2\frac{1}{2}$ ".
517. En stang af jern, 6" lang, 5" bred, $1\frac{1}{2}$ " tyk, firesidet, lidt afbrudt i enderne. Maaske en plogspids.

No. 506—517 (XCVI) ere fundne paa Brenneim [Branum] i Høilandet i Melhus prestegjeld ved pløining i nærheden af en gravhaug, formentlig i 1868. Det er merkeligt, at der af flere redskaber findes 2 kun lidt forskellige eksemplarer. Y. J.

518. (XCVII). Kaardehefte med kurvedekning af tynde, brede jernbaand, aaben paa den ene side og oventil; parerstangen er tynd, sterkt fremstaaende til begge sider, bøiet opad og nedad og ender i runde plader. Fundet i jorden paa Horn paa øen Løkten i Helgeland.
519. Spydod med fal af jern; falen $4\frac{1}{2}$ " lang, bladet, hvoraf kun et par tommer ere tilbage, er fladt og øverst omtrent 2" bredt.

520. Øxeblad af jern, temmelig tykt, 6" høit, knap 3" bredt i eggen, neppe 1" over halsen; uden udvidelse paa yderkanten, den indre kant indbuget under skafhullet og derpaa skraat nedgaaende.

No. 519—520 (XCVIII) ere fundne paa Bjørset paa Høilandet i Melhus i 1868 ved pløining paa et sted, hvor der antages før at have været en gravhaug. Y. J.

521. Spydod med fal af jern, 16" lang, hvoraf 11" paa bladet, der er fladt og synes at have været skjævt, idet det udvider sig sterkere paa den ene side end paa den anden. Fundet paa en plads under gaarden Krokstad paa Høilandet i Melhus. Y. J.
522. Nokle træbretter med religiøs-symboliske tegninger og en paa-skrift med aastallet 1708.

523. Endel lærredsdraperier med tegninger i limfarve.

524. Alterklæde af silkefjøl paa underlag af lærred, med guldbroderier, hvoriblandt en række vaabenskjolde med navnetrekket B. T. G. i monogram og aastallet 1564 flere gange gjentaget; i 2 hjørner staar IHS. [Ihesus].

525. 2 billeder af træ, simpelt udskaarne, uden maling eller forgylding. 7 kvarter høie, det ene forestillende Maria med Jesubarnet, begge kronede, det andet en mandlig figur.

526. Fodstykke med laag af træ til en døbefont, simpelt arbejde.

No. 522—526 (XCIX) have tilhørt den nu nedrevne Raness kirke i Surndalen.

527. (C). Spydod af jern med et tverstykke af bronze øverst paa falen. Bladet, som har mistet odden, har rimeligvis været 7" langt og er fladt, falen 4" med et naglehul yderst. Broncestykket bestaar af en ring om falen, hvorfra der til begge sider i bladets plan udgaar tverstykker der kløve sig til et slags dobbelt klo. Ringen er prydet med skraa, paa midten krydsende svage dobbeltstreger, og mellemrummene med streger; sidestykkerne have langs randen streger med hak. Fundet ved opbrydning af jord

- paa en plads under gaarden Lunden paa Ustmyren ved Throindhjem 1869 [afbildet t. I., fig. 4]. Utvivlsomt fra Y. J.; broncestykket svarer til de almindelige parerstykker af jern.
528. (CI). Et vindu, i hvis midterste større rude er et glasmaleri, der fremstiller overst et grantræ, derunder en hjelm (?) og nederst en havfrø, det hele omgivet af bladformige sirater. Under staar: Hr. Niels Pedersøn 1673. Hafn. Tegningen er indbrent med grønne, gule, blaa, rødlige og brune farver. Ruderne ere indfattede i bly og firkantede med undtagelse af de øverste, der ere runde og overskjærende hverandre. Det har staaet i en gammel bygning paa Røran paa Leinstranden i Melhus.
529. (CII). Spydod af jern med fal, nu 12" lang, men endel affaldet, 2 $\frac{1}{2}$ " bred i bladet, der er ganske fladt; meget forrustet. Fundet 1869 i en gravhaug tæt østen for husene paa Aanstad (Arnstad) i Skatvaal sogn i Sjørdalen. Y. J.
530. (CIIIa). Spydod af jern med fal, nu omtrent 11" lang, hvoraf 6" paa bladet, der er afbrukket i odden, 1 $\frac{2}{3}$ " bredt og fladt. Funden temmelig høit oppe i en udgravet haug nær husene paa Utgaard i Stod. Y. J.
531. (CIIIb). Øxeblad af jern, 7 $\frac{1}{2}$ " høit, 3 $\frac{1}{2}$ " bredt i eggen, 1 $\frac{1}{4}$ " over halsen; sidepladerne ved skaffhullet har fremstikkende spidser. Fundet sammen med en spydod af jern i en gravhaug nord for husene paa Utgaard i Stod. Y. J.
532. (CV). Kjedel af kobber, 7" i tvermaal i bunden, 9 $\frac{1}{2}$ " oventil, med en kant, der er brettet udad og opad; i den sidder der 2 par jernnagler lige overfor hinanden, der have fastholdt ører. Den er sprukket paa midten paa grund af det sterke tryk. Fundet i den vestligste af de brolagte stenlegninger paa Eggehvammen ved Stenkjær, $\frac{3}{4}$ alm under jorden, med en flad helle over, der har bevirket sammentrykning, idet en mur af haandstene, der var lagt under hellen, var gledet ud. Forresten var den omgivet af kul og oventil dekket med et lag næver; derunder var den fyldt med brendte ben og aske, hvoriblandt der fandtes:
533. Endel stykker af den afbrukne hadde af jern, næsten runde og glatte, og
534. To fingerringe af guld, konvekse paa udsiden, hule paa indersiden, 9" i tvermaal, lige de fra Gjete [no. 479], men noget snævrere; de veie tilsammen lidt over 6 kvint. [23 karat]. Om dette fund se Aarsb. 1869 s. 13 f. Æ. J.
535. Brudstykker af en kjedel af jern af dobbelt lag af jernplader, som det synes af vidt omfang og med tegu til fødder under bunden; paa flere steder navnlig under bunden klæber der træ ved udsiden.
536. 8 spillebrikker af sort glas, omtrent pæreformige og flade paa den smale ende, saa at de staa stødt; hoiden og største tvermaal er 9".
537. Endel brudstykker af, som det synes, mere runde brikker (?) af grønt glas med blaa og gule striber omkring; de vare saa skjøre, at de fleste smulrede hen ved optagelsen, saa at antallet af dem ei kunde bestemmes.

538. En spydod af jern med fal, omtrent 1 aln lang; bladet synes at have været meget smalt. Igjennem falen gaar 8 broncestifter og den er omviklet med sølvtraad.
539. Stykker af et tveegget sverd af jern; formen er nu næsten ukjendelig, [men var tydeligt udpræget i jorden, da haugen aabnedes.
540. En mengde klinknagler og nogle ubestemmelige stykker af jern.
No. 535—540 (CVI) bleve fundne i en lav rund haug med stenkammer af eiendommelig form og, som det syntes, laag af træ, paa Hegge ved Stenkjær [se Aarsb. 1869 s. 14 ff.] Y. J.
541. (CVII). En mindre samling klinknagler af jern, funden i en anden haug paa Hegge ved siden af den foregaende. Se Aarsb. 1869, s. 17 f. Y. J.
542. 2 brudstykker af et tveegget sverd af jern, klingen $2\frac{1}{4}$ " bred, af grebet er kun nedre hjalt tilbage, der er meget kort.
543. Brudstykke af en spydod af jern, paa hvilket baade bladet og falen er mangelfuld.
No. 542—543 (CVIII) ere fundne i en stenrøs paa Lø i Sparbuen. Y. J.
544. (CIX). Paalstav [celt] af bronze, $2'' 8''$ høi, $1'' 8''$ bred i eggen; et stykke af siden er afbrukket, og noget mangler, saa at det ei er muligt at afgjøre, om den har havt hempe, hvilket dog ei er sandsynligt. Fundet paa Ydstines i Stjørdalen.
545. Brudstykker af en urne af brendt ler, der kan sees at have været buget med en bank. Under halsen har den været prydet med horizontale og skraa furer og prikker.
546. En fingerring af electrum; $11''$ i tvermaal, $5''$ bred med 3 ophøiede rifler og 3 smaa i hvert af de to mellemrum.
545—546 (CXI) ere fundne 1869 i en stenrøs strax vestenfor husene paa Egge i Stod; urnen fandtes sønderbrudt og ringen tilligemed brendte ben laa ved siden af. Æ. J. I en jordhaug strax vestenfor denne fandtes samtidig i en ubetydelig stensætning nogle brendte ben og 5 mindre jernstykker, hvoraf kun benene ere indbragte til samlngen.
547. (CXIII). Tveegget sverd af jern; af klingens er $17''$ i 3 stykker tilbage med største bredde af $1\frac{1}{4}''$; haandtaget med hjalterne helt bevaret; knappen er afrundet og slutter sig nøie til øvre hjalt. Fundet i en haug paa Gravraak i Melhus. Y. J.
548. (CXIV). Vævske (?) af ben, formet som en tveegget kniv med skaft; bladet er $10\frac{1}{2}''$ langt, $1\frac{1}{4}''$ bredt, spidset mod enden; skaftet $4''$ langt, $\frac{1}{2}''$ i tvermaal. Fundet paa Løkstaddoden ved Jonsvandet i enbjergspalte.
549. (CXV). Klinknagler og en del tykke spiger med store hoveder, indtil $4''$ lange, af jern. Fundne i en gravhaug paa Gravraak i Melhus. Efter opgivelse af udgraveren fandtes naglerne i en saadan orden i haugen, at de viste formerne af en nedlagt baad. Y. J.
550. (CXVI). Øxeblad af jern, omtrent af samme form som de almindelige stridsøxer fra tiden omkring 1650. Fra Horstad i Rennebu, hvor den har været opbevaret i længere tid, og skal

- være fundet etsteds i omegnen; den skal tidligere have været forsynet med et krumt træskæft med udskjeringer.
551. (CXVII). En liden plade af marmor fra Buvikens kirke, hvor den har ligget som dekke over reliquiegjemmet i alteret. Det er den samme, som Schøning har beskrevet [Fornl. 574]. Alterpladen har siden været brugt som trappetrin, hvorfor indskriften [i rene majusler] er saa slidt, at kun enkelte bogstaver kunne skjælnes. Den har efter Schøning været: *corpus domini et de reliquiis sancti Georginii* [det samme navn er fundet i et reliquiegjemme i Stiklestad kirke]. Nedenunder er med eftergjorte gammeldagse trek indgravet 1846.
552. (CXVIII). Stridshammer af jern med skæft af jern. Hele hammeren er 20" lang, deraf haandgrebet, som paa enden har en knap og indad er begrendset ved en rund plade, 5"; nebbet er 4½" lang, hammeren 1½" med firkantet bane. Ved hammeren er levning af en hage.
553. 6 perler af glas, mørkeblaa, uigjennemsigtige, med grønne, gule, røde og hvide tegninger [i terninger, dambretuder, krydsende linjer og flammer]; 2 af dem ere 10"—1", 2 ere 6—9" i tvermaal og 2 noget mindre, de sidste med nøagtigt de samme tegninger. De ere ualmindeligt fint arbejdede og smukke.
554. En perle af hvidt uigjennemsigtigt glas.
No. 553—554 (CXIX) ere fundne i en stenrøs øst for Gjesmohaugens huse paa Thorgaardssletten i Tilder sogn. Klebu prestegjeld under veiarbeidet i 1858, ved hvilket der blev udkjørt en hel del stenrøser, vistnok alle fra ældre jernalder. Sammen med perlerne fandtes levninger af et sverd og et øxeblad, som ere forkomne, hvorimod det vel er en forveksling, at der fandtes en kobberkjedel. Æ. J.
555. (CXX). Dolk af jern funden ved veiarbeidet i Drivdalen ved bredden af Driva. Synes at være fra middelalderen.
556. Øxeblad af jern, hvoraf den øvre del mangler, 4¼" bredt i eggen; paa forsiden svagt buget, bagsiden først sterkt krummet og siden skraat nedgaaende.
557. Øxeblad af jern, vel 6" høit, 2½" bredt i eggen, 1" over halsen, omtrent jevn udvidelse paa begge sider.
558. 2 smaa stykker af et, som det synes, enegget sverd af jern, 1¼" bredt.
No. 556—558 (CXXI) ere fundne ved pladsen Holmen inderst i Strinden, under veiarbeidet i Gevingaasen 1859 under grustag i en lav langagtig sandhaug, der var kløftet i den ene ende. Rundt omkring saaes spor til flere lignende hauge, «alle øiensynlig dannede af sand, hentet fra stranden». Ved samme leilighed fandtes der en naal (?) af bronze [efter en beretning «en sølje», efter den anden «en gjenstand som en pibekradser»], som en veiarbejder tilegnede sig.
559. Beileformet spende af bronze, væsentlig af samme form som no. 40—42, men mindre, finere ornamenteret ogsaa paa undersiden

- og helt forgyldt. Et hjørne af det firkantede overstykke mangler. Funden i jorden paa Vikestad i Bindalen. Y. J.
560. Kjedel af kobber, 11" i indre tvermaal oventil, noget mere nedentil, uden bug; oventil en smal udbrettet kant og 2 trekantede ører med jernrust efter hadden; 5" høi. Funden i en gravhaug paa Svedjan i Levanger prestegjeld i øst for husene, omgivet af en liden mur af sten og fyldt med ben. Æ. J.
561. 3 brudstykker af en urne af brendt ler, der danne dele af en flad bund og af de lidt udbugede sider med stribe- og punkt-sirater.
562. Et stykke ben, $2\frac{1}{2}$ " langt, 1" bredt, med et skraat skaar, frem-bragt med et skarpt instrument, paa den ene side.
563. Nogle stykker af meget forrustet jern, hvoriblandt kan skjelnes det nederste af falen af et spyd med en jernnagl; 2 sammen-passende stykker, utvivlsomt af bladet af et fireegget spyd; stykker formentlig af et sverd.
- No. 561—563 ere fundne paa Rossvolløen i Smølen i 2 gravhauge, uden at indholdet af hver enkelt er angivet. Spydet henviser til Æ. J.
564. Øxehlad af jern af det langhalsede, lavbladede slags, hvor bladet kun udvides paa den indre side, 7" høit, 5" bredt i eggen.
565. Et enegget sverd af jern i 3 stykker, 33" langt, $2\frac{1}{4}$ " bredt, tangen $5\frac{1}{4}$ " lang paa egsiden, $\frac{1}{2}$ " mere paa baksiden.
- No. 564—565 ere fundne sammen paa Bosnes i Inderøen 1866 under jordarbejde. Y. J.
566. Tveegget sverd af jern, meget afrustet paa siderne, nu 30" langt, furen ikke synlig; hjalterne danne fra hinanden vendte buer, med spor af guldbelæg, 3" mellemrum; knappen trekantet i afsatser. Fundet 1847 ved udkastning af en gravhaug paa Sundnes i Inderøen. Y. J.
567. Tveegget sverd af jern med afbrudt klinge, nu $14\frac{1}{2}$ " langt, 3" mellem hjalterne, der ere skyttelformede, over 1" tykke paa midten og spidse paa enderne; de have været belagte med metal.
568. Spyddod af jern med den ikke sjeldne form, at bladet danner en vinkel med falen i bladets plan; 11" langt, men lidt af falen mangler; om dennes øvre del gaar 4 ophøiede baand med horizontale rifler.
569. Dele af et mundbid af staal, nemlig en ring, $2\frac{1}{4}$ " i tvermaal, med en bred, grund fure paa begge sider, og halvparten af biddet; i ringen sidder ligeledes et beslag til en siderem med en jernstift.
- No. 567—569 ere fundne i jorden paa nedre Mossinjan i Aasen i et bakkeheld, hvor der antagelig engang har været en haug. Y. J.
570. Brudstykker af en runesten med runer af den kortere rekke, op-rindelig en del af en fjeldside [se Aarsb. 1869, s. 164]; indskriften har været længere til begge ender, som det sees af nogle halve runer, og derved at der gaar en revne tvært over hele bogstav-rekken, er enkelte smaa stykker udfaldne. Det tilbageværende kan dog med temmelig sikkerhed læses saaledes: UBLIOTR. AIST

[d. e. raist, idet det foregaaende R maa forstaaes dobbelt] RUNAR
 ÞESAR d. e. Uvljot (?) ristede disse runer. Efter det første
 ord er der 4 prikker som skilletegn, efter de øvrige mangle tegn.
 Ovenfor og nedenfor denne linje er der utydelige tegn til flere
 runer. Indskriften kan maaske henføres til tiden omkring 1200.

571. To vævstene [kljaastene] af uregelmæssig, fladagtig form med
 hul i den ene ende; fundne i en gravhaug paa Opdals prestegaard.
 572. Et tveægget sverd af jern, hvoraf den største del af klingens
 mangler, med almindelige hjalter og 3-dobbelt knap. Øvre hjalt
 og knappen synes at have havt et metalbelæg.
 573. Øxeblad af jern, hvis eg danner en vinkel mod skaftlinjen,
 foran $6\frac{1}{2}''$, bagtil $5\frac{1}{2}''$ høit; $2\frac{1}{2}''$ bredt i eggen.
 574. Spyddod af jern med fal; af bladet er kun $2\frac{1}{2}''$ bevaret, uden
 ophøiet ryg; falen $3\frac{1}{2}''$ lang med en jernnagl.

No. 572—574 ere fundne i en ved dyrkning udjevnet haug paa
 Lundskin i Verdalen for omtrent 10 aar siden. Enget omkring
 har vel for været rigt paa hauge, da det kaldes Smaahaugan. Y. J.

575. Korsspyd af yngre simple form, som har været opbevaret paa
 Stugudal i Thydalen og efter sagnet har tilhørt en svensk
 soldat paa toget i 1718.
 576. Tveægget sverd af jern i brudstykker; klingens er adskilligt
 medtaget af rust; hjalterne og knappen, der er sammenføiet med
 øvre hjalt ved 2 jernstifter, ere belagte med metal. Fundet paa
 nedre Rinnan i Levanger prestegjeld i et bakkehæld sønden-
 for husene, hvor der var spor af en gammel gravhaug. Y. J.
 577. Hammer eller kølle af graasten med skaft hul i midten og
 spids til begge ender, men nu noget afbrudt paa den ene; den har
 været mindst $16''$ lang, er $4''$ bred paa midten, $2\frac{1}{4}''$ tyk gennem
 skaft hullet, der er $1\frac{1}{2}''$ vidt. Fundet i den stenrøs paa Hovde i
 Verran, Ytterøens prestegjeld.
 578. To brikker eller flade perler af sten, vel $\frac{1}{2}''$ i tvermaal, $2''$
 tykke, med hul igjennem midten. Fandtes 1870 paa bunden af en
 stor stenrøs paa Trones i Verdalen sammen med brendte ben,
 i sort jord under en helle, der laa paa jorden uden støtte. Æ. J. (?)
 579. En bæileformet spende af bronze, $2''$ $10''$ lang. Bæilen er
 paa hver side prydet med 2 baand af 2 firer tvertover og mellem
 disse med hak; paa midten udvider den sig med 2 spidser og er
 der $\frac{1}{2}''$ bred, men paa det smaleste kun $4''$. Endestykkerne ere
 $10''$ lange, 6—8'' brede. Paa nederstykket er paa undersiden
 tilbage levning af en bæile, der har dannet skede for naalen, der
 som det sees af rusten paa overstykkets naalerod har været af jern
 [pl. I., fig. 1].
 580. Stykker af haardbrendt lertøi, som det synes af en kop, der har
 været nedlagt som brudstykker.
 No. 579—580 bleve fundne i sommeren 1870 paa forskjellige
 punkter i en af de brolagte gravringe paa Halleim i Verdalen,
 der tillige indeholdt merker efter et nedlagt ubrendt lig. Æ. J.
 581. Beltespender af bronze, i hovedformen lig W. 334, $4''$ lang,
 og bagstykket indtil naaleroden næsten $3''$; paa oversiden er der

- en rad naglehoveder af sølv efter midten, og ved den næstøverste 2 til siden, saa at der dannes et kors. Ovenpaa halvringen og det tverstykke, hvortil naalen er befestet, har været et tykt lag sølv; paa hver side af naalen er 2 runde fremspring. Paa undersiden henger der endnu ved et lag fastklæbet tøj, under hvilket der er et lag skind; paa oversiden er fastklæbet skind med haarene paa.
582. Stykker jern med fastsiddende træ, fundne ved midten af det formodede liges høire side, rimeligvis af et sverd med skede af træ.
583. Stykker af jern, rimeligvis af et spyd, fundne ved ligets hoved.
584. Levning af en øxehammer af jern, fundet paa samme sted.
585. Et par stykker porøse ubrendte ben, antagelig af en hovedskalle.
- No. 581—585 bleve fundne 1870 i en anden gravring paa Halleim i Verdalen ved et lag sort jord paa 3 alns længde, der utvivlsomt var levning af et ubrendt nedlagt lig med hovedet mod vest.
586. Spende af ganske tynd bronze, bestaaende af en rund plade i midten, 16^{''} i tvermaal, fra hvilken der har udgaaet 4 arme, der alle bøie sig til samme kant, 5—6^{''} brede, hvoraf 3 ere nogenlunde bevarede; de have endt i en rund plade, 6^{''} i tvermaal, hvortil der støder en lignende paa udsiden, og som støder sammen med en tredie ved roden af den foregaaende arm. Langs randen af armene og runddelene gaar en broncetraad, knap 1^{''} tyk; i midten af runddelene og paa flere punkter af armene staar der frem 2^{''} lange stifter med rundt hoved, fladt tilkinkede paa bagsiden; i midten af den store runddel er stiften 6^{''} lang. Paa bagsiden er en naal af bronze, 1 $\frac{1}{4}$ ^{''} lang, med spiralformet rod; skeden dannes af et sammenlagt baand [se tab. I., fig. 3].
587. Naal til en spende af kobber, 3 $\frac{1}{4}$ ^{''} lang, men med afbrudt ende, med spiralformet rod, hvis stift gaar igjennem et sammenlagt tyndt baand. I omtrent 2^{''} længde fra roden er den omviklet spiralformet med et 1^{''} bredt kobberbaand [jfr. W 228 paa en bronzealders spende], og udenom dette igjen nærmest roden 3 gange løst omviklet med et 2^{''} bredt baand med en dobbelt fure [se tab. I., fig. 2].
588. Et cylindrisk stykke kobberblik, 1^{''} langt, 6^{''} i tvermaal, afbrudt; prydet med linjer i rette vinkler, der vende med aabninger mod hverandre.
589. Stykker af bunden af en sil af bronze med radier af hul, der gaa ud fra et centrum, 1^{''} lange.
590. Ubetydelige brudstykker af en urne af brendt ler.
- No. 586—590 ere fundne i den ene side af en haug paa Halleim i Verdalen i et lidet rum af sten sammen med næver og brendte ben.
591. En urne af brendt ler i brudstykker, der har havt glat, temmelig høi hals; nedenfor denne gaar siderne paa 1^{''} sterkt udad med forsiring af 2 brede grunde furer, omgivne paa hver side af 3 smale, dybe; længere nede er en zigzagprydelse af 2 furer. Hanken, der er 1 $\frac{1}{2}$ ^{''} mellem festerne, er prydet med lodrette furer og under disse etpar tverfurer. Størrelsen kan ei bestemmes.

592. Et bager af glas i brudstykker; det har i form og størrelsesynligt været nøie overensstemmende med W. no. 318, med 2 render langs kanten og indsløbne ovaler.
593. Kniv af jern med fastrustet slire af træ, nu 5" lang, men af tangen er et stykke afbrudt.
594. En vævskyttelformet hein af kvarts, $4\frac{1}{2}$ " lang, $1\frac{1}{2}$ " bred, med levninger af jernringen og derudenpaa fastrustet træ.
595. 2 spydodder af jern med fal, 9" lange, men noget afrustede; det kan ei afgjøres, om de have havt agnorer, men de have op-høiet ryg.
596. En skjoldbule af jern, 5" indre tvermaal, $3\frac{1}{2}$ " høi; nagler i randen kunne ei skjelnes paa grund af rust; siderne gaa først ret op fra randen og skraane derpaa sammen i en spids halvkugle.
597. Stykker af skjoldets jernbeslag, navnlig beslaget paa haandtaget.
598. En stor klump sammenlagt tøj, hvormellem næver og bark og nogle smaa stykker jern med broncenagler og ogsaa nogle totter haar af uberedt skind.
599. Bøileformet spende af bronze, $3\frac{1}{2}$ " lang, dannet af en firkantet ten, hvis ene halvpart danner understykket, den anden bøilen, til hvis øvre ende den spiralformede naalerod umiddelbart slutter sig. Over understykket er der prydelser af tverfurer, under det en skede til naalen; naalen har været af bronze.
600. Et stykke beslag af bronze med indtrykte sirater, forgyldte og fyldte med en laksstans paa den ene side, 11" bredt, afrundet paa den ubrudte ende, nu 2" langt, med 2 naglehul.
601. Et stykke beslag af bronze, $2\frac{1}{4}$ " langt, 6—8" bredt, glat og ganske tyndt, med 3 naglehul med isiddende naglehoveder og et firkantet indsnit.
602. Et stykke beslag af sølvblik, $1\frac{1}{2}$ " langt, trekantet med 2 naglehul.
603. Et stykke beslag af bronze, 1" langt, 4" bredt; 2 nagler med sølvhoveder, $2\frac{1}{2}$ " lange, hefte det til et stykke læder, paa hvis bagside der er 2 smaa broncelapper som hold for naglerne; paa siden er der spor af 3 udgaaende tænder af jern, saa at det hele maaske er del af en beltespender.
604. 4 bolte af jern, 3— $3\frac{1}{2}$ " lange, fundne i nærheden af skjoldet.
605. Et tyndt lag af en muldagtig substans mellem 2 lag næver. Det hele fandtes mellem 2 nøiagtigt sammenpassende heller, omtrent $\frac{1}{2}$ aln i tvermaal. Massen indeholder en betydelig del jernoxyd, men aldeles ikke bensubstantser.
- No. 591—605 ere fundne 1870 i en anden haug paa Halleim i Verdalen. Æ. J.
606. Øxeblad af jern af yngre jernalders form, fundet i toppen af den samme haug paa Halleim, $\frac{1}{4}$ aln under overfladen.
607. Brudstykker af jern, maaske dele af en kjedel med ører; de ringe, der antages for ører, ere over 2" i tvermaal.
608. Klinknagler og spiger af jern.
609. Et sigdformigt redskab af jern i 3 stykker. Paa den ene

- side og paa bakken er fastklæbet grovt tøj, maaske strie, og øverst paa det bredeste stykke lidt træ.
610. Nogle ubestemmelige stykker af jern.
611. En firesidet hein, 4" lang, omtr. $\frac{1}{2}$ " tyk, i 3 stykker.
No. 607—611 ere fundne 1870 i en langhaug paa Halleim i Verdalen; no. 607 fandtes for sig selv i den ene ende, det øvrige nogle alm derfra. Y. J.
612. Et mundbid til et bidsel af jern, hvis ringe ere $1\frac{1}{2}$ " i tvermaal. Biddet er afbrudt, men har været dobbeltledet.
613. En større samling klinknagler af jern, tildels i brudstykker.
614. En løber paa en rem af bronze, knap 1" bred; paa oversiden er en smal plade med to indtrykte rosetter.
612—614 ere fundne i en tidligere tildels udgravet haug paa Trones i Verdalen. No. 614 fandtes nær den i det gamle hul kastede jord, hvorfor det maaske er af nyere oprindelse. Y. J.
De gravninger i Verdalen, hvorved alle disse fund ere fremkomne, ville blive beskrevne i Aarsb. 1870.
615. En selepinde af ben med et vifteformigt overstykke med sirater af buer, hak og concentriske dobbeltcirkler, 6" lang, overdelen $4\frac{1}{2}$ " bred. Funden tilligemed en anden lignende ved brolegningsarbejde i Kongens gade i Throndhjem.
616. Gulvfliser af glaseret mursten, firkantede, dels gule dels sorte. Fundne nær tomten af Elgeseter kloster ved Throndhjem paa den østre side af dalen og have vel derfor tilhørt et særskilt kapel.
617. Bogtræer af et kjøregreie med sirater af ophøiet bladverk paa forsiden. Indkommet fra Høilandet i Melhus.
618. Kam af ben, sammensat af smaastykker som holdes sammen ved 2 skinner efter midten, der ere forbundne ved en række parvis staaende metalstifter. Den ene side har finere og tættere tinder end den anden. Det ene endestykke er afbrudt; det andet er paa hver side prydet med 6 ringe omkring smaa runde fordybninger. En lignende er beskrevet af Herbst, An O 1851 s. 373 og henført til middelalderen eller slutningen af hedenskabets. Funden i jorden i Kongens gade i Throndhjem.
619. Brudstykke af en firesidet hein, 6" langt, men oprindelig skal den have været $\frac{1}{4}$ alm lang. Rest af et ellers forkømt fund i Alvshaugen paa lille Uglå i Klebbu (Aarsb. 1869 s. 161).
620. En liden øxe af jern med jernskaft. $4\frac{1}{2}$ " lang, bladet er knap 1" bredt over eggen, $\frac{1}{2}$ " over halsen; det ser ud, som om der har været et tilsvarende blad paa den anden side og en spids for enden. Rimeligvis legetøj. Fra Huseby i Børseskogn.
621. Pileod af graa, haard sten, 4" 8" lang, nedentil over 1" bred med skaft og nedgaaende fliger paa bladet omtr. som Aarsb. 1867, pl. I, fig. 2.
622. Pileod af sort sten af væsentlig samme form, men 4" 3" lang og bredest paa midten, 8", og lidt smalere nedentil.
Begge disse no. ere fundne paa Nes i Harrans sogn, Grogns

- p.d.g. i 2 smaa hauge ved oprydning af nyland. Jfr. Aarsberetning 1866 s. 99 f.
623. 2 tveeggede pileodder af jern, begge i 2 stykker, med tange og flade, jævnt tilspidsede blade, omtr. $4\frac{1}{2}$ lange, 9^{'''} brede.
624. Kniv af jern, meget forrustet, tangen 2^{''} lang, af bladet $3\frac{1}{2}$ tilbage.
625. Endel klinknagler.
626. Et ubestemmeligt redskab af jern.
627. Et $1\frac{1}{2}$ langt brudstykke af en firesidet hein, 1^{''} bred, 9^{'''} tyk.
628. Et 2^{''} langt brudstykke af en firesidet hein, 4^{'''} bred og tyk.
No. 623—628 ere fundne i en gravhaug paa Thorgaardshaugen i Tilder sogn, Klebbu i det sydøstre hjørne af en haug sammen med lidt ben og en mengde kul. Y. J.
629. En oval skaalformet spende af bronze med dobbelt plade; overpladen en gjenembrudt med 5 fremstaaende knapper. Eneste fund i en væsentlig af sten bestaaende haug paa Tverdalen i Rennebu.
630. Haandsneldehjul af grøtsten, $1\frac{1}{2}$ i tvermaal, 5^{'''} høit, paa den ene side prydet med indhuggede trekant og streger, paa den anden side fladt. Fra Høilandet i Melhus.
631. En gjenemboret kugle af brendt ler af noget uregelmæssig form, $1\frac{1}{2}$ —2^{''} i tvermaal, rimeligvis et haandsneldehjul. Fra Høilandet i Melhus.
632. Tveegget sverd af jern i brudstykker, bestaaende af et $19\frac{1}{2}$ langt stykke af klingens, der er indtil $1\frac{1}{2}$ bred, tangen med nedre hjalt og en stump af klingens, og endelig den trekantede knap.
633. Enegget sverd af jern, klingens $25\frac{1}{2}$ lang, men odden afbrukken, vel $1\frac{1}{2}$ bred; af haandtaget er kun 3^{''} af tangen med nedre hjalt tilbage.
634. Tveegget spydod af jern med fal, nu 8^{''} lang, men en stor del af bladet er afbrukken, over $1\frac{1}{4}$ bredt og næsten fladt blad.
635. Tveegget pileod af jern, 6^{''} lang, hvoraf 3^{''} paa tangen; bladet omtr. 1^{''} bredt, fladt og tykt.
636. Øxeblad af jern, $6\frac{1}{2}$ høit, over 5^{''} bredt efter eggen, $1\frac{1}{2}$ over halsen; paa forsiden udvider bladet sig kun svagt, paa bagsiden meget stærkt oventil, medens kanten nederst gaar $1\frac{1}{2}$ ret ned.
637. Et uformeligt stykke flintesten.
638. En firesidet hein i brudstykker; har været mindst 14^{''} lang, neppe over 1^{''} i tvermaal.
639. Et ubestemmeligt redskab af jern, 9^{''} langt, 6—8^{'''} bredt, fladt og kun et par linjer tykt. Kunde efter formen have været en fil, skjønt der i rusten ikke kan sees rifler, eller ogsaa muligt en del af en plog.
No. 632—639 ere fundne ved pløining i 2 hauge paa Ystad, Salberg sogn i Inderøen, høsten 1870. Y. J.
640. Spenne og beslag af kobber til et belte. Spenden er firkanteret, 1^{''} 8^{'''} og 1^{''} 15^{'''}, har 2 furer langs kanterne, 1^{'''} tyk; naalen er udskaaen af den samme plade, ogsaa med en fure langs kanterne og et kors over tanden. Til spenden slutter sig ved

- gjænger et stykke af beslaget, $1\frac{1}{4}$ i kvadrat, med 4 nagler med runde hoveder paa den mod spenden vendende kant og 8 udrundinger paa den modsatte side med nagler, hvoraf hovederne ere borte paa de 3; naglerne have ikke staaet mere end 1 ud paa bagsiden. Et lignende beskadiget stykke med 8 udrundinger og nagler paa 2 sider. Et tredje beskadiget stykke med gjenmembrudt arbejde har i kanten 7 lidt større nagler uden udrundinger, indenfor disse en bred fordybning og derpaa 2 linier (se pl. II f. 1).
641. Et smalt stykke kobberblik, $1\frac{1}{2}$ langt, med 2 naglehul, har vistnok hørt til det samme beslag.
642. Et stykke kobberblik, 3 langt, 2 bredt, rendeformet med indbøiede kanter og et naglehul i den ene ende. Hele stykket er nu halvmaaneformet bøiet; men dette er vel først skeet efter optagelsen. Det hører vistnok til det samme beslag.
643. En remholder af bronze, $2\frac{1}{4}$ lang, bestaaende af en ring, 6 i tvermaal, knap 1 tyk, hvorfra der til den ene kant udgaar en 5 lang rund stang, mod enden $1\frac{1}{2}$ tyk med 3 rundtom gaaende kredslinjer, og til den modsatte kant et firesidet stykke, der udvider sig jævnt indtil 4 liniers brede og paa de nederste 11 er kløftet til en klammer med en 2 lang nagl tvært igjennem. Ligner flere lignende fra de danske mosefund, men adskiller sig ved, at ringens plan er lodret paa klypens (se pl. II f. 4).
- No. 640–643 ere fundne paa Dyva i Stjørdalen i den samme haug, hvori de senere indkomne spyd no. 673. 674 antages at være fundne. Æ. J.
644. 2 ovale skaalformede spender med enkelt plade af bronze, begge med ganske ens ornamentering; af den ene er kun halvdelen tilbage, den anden mangler ogsaa nogle stykker. I den ene sidder endnu odden af jermaalen fast i naaleskeden.
645. En bøileformet spende af bronze af eiendommelig form; den er næsten jævnt bred, med afrundede ender, 5 2 lang, 1 10 bred i endestykkerne, 1 6 paa midten; bøilen er 7 høj. Rundt omkring hele spenden er den yderste kant brettet nedad. Ornamenterne ere de paa de skaalformede spender sædvanlige; 14 hul med smaa nagler i. Naalefestet dannes af en enkelt, ikke af 2 fremstaaende plader; naalen mangler, dens længde har været mindst 3 .
- No. 644–645 ere fundne paa gaarden Hundhamer i Nærdg., Namdalen, i en stenrøs.
- 646–651. 6 udskaarne Alterfigurer af træ fra Forr gamle kirke i Stod. Deriblandt ere de 4 evangelister med bøger og de symbolske figurer: engel, løve, ox og ørn; en figur holder i haanden et anker, og den 6te, som det synes en kvindelig, holder en bog. Haaret er forgyldt, klæderne grønne og røde. De ere 21 høje og staa paa 4 høje fodstykker.
652. Kile af brun, flammert flint, $5\frac{1}{2}$ lang, nær 3 bred ved eggen, 2 øventil, i midten omtrent 1 tyk. Bredsiderne og eggen ere fint slibte. Meget lig no. 3, men mindre. Funden paa By, Ekne sogn i Skogn.

653. Et kaardehefte med tæt kurvedekning nedenfor parerstangen, fra knappen til stangen gaar en bøile, der nedentil deler sig i 3 grene. Alle stænger i kurvedekningen ere indlagte med sølv i form af 2 perlesnore langs yderkanterne, og de bredere have derhos i midten en række af cirkler, blade og liggende menneskefigurer liggeledes af indlagt sølv. Knappen har lignende indlegninger. Fra Throndhjem.
654. Kaarde, klingen $1\frac{1}{2}$ aln lang, med en ophøiet flade efter midten; parerpladen omtrent rund med en udgaaende kort stang paa den ene side; over haanden gaar fra knappen en bøile, der mod pladen forgrener sig i 2. Haandtaget er omsnoet med Messingtraad. Fuldstændig lig no. 153, der imidlertid har mistet størstedelen af sin traadvikling. Fra Thorgaard i Tilder.
655. Korsspyd med et 9" langt, nedentil $2\frac{1}{2}$ " bredt blad; igjennem falen gaar et tverstykke lodret paa bladets plan, der staar ud vel 1" paa begge sider som spidse trekanter. Fal og spanger med en ring. 3 aln langt skaft. Fra Thorgaard i Tilder.
- 656—658. Det opløste throndhjemske skredderlaugs lade, sparebøsse og signet (en løve med en sax i haanden og omskriften: Signum sartorum Nidrosiensium anno 1646).
659. Tveegget spyd af jern, nu 29" lang, men spidsen er afbrudt, falen 5" lang, $1\frac{1}{4}$ tyk for enden; bladets største bredde er nu $1\frac{1}{2}$ " men kanterne ere noget afrustede. Bladet er næsten fladt.
660. Øxeblad af jern, $7\frac{1}{2}$ " høit, 5" bredt over eggen; paa den ydre side er næsten ingen udvidning af bladet, paa den indre udvides det meget skarpt; bladets høide ved den indre kant er kun $1\frac{1}{4}$ ", halsen er meget lang og knap 1" bred.
- No. 659—660 ere fundne om høsten 1870 paa Revsaas paa Inderøen i en ager i heldingen af en haug, der tidligere skal være udgravet, og hvori der fandtes endel oldsager, som skulle være ødelagte for længere tid siden. Y. J.
661. Øxeblad af jern, afbrudt i skafhullet, $4\frac{1}{2}$ " høit indtil hullet, $3\frac{1}{2}$ " bredt for eggen, halsen lang og 1" bred; bladet udvider sig næsten intet paa den ydre siden, men paa den indre i en næsten ret vinkel, knap 2" høit (jfr. no. 660). Funden i jorden paa Tildergaard i Klebbu. Y. J.
662. Tveegget sverd af jern, klingen over $1\frac{1}{2}$ aln lang, øverst 2" bred, med 2 brede grunde furer; haandtaget 9" langt, omgivet med træ og skind; øverst en rund jernknap. Parerstangen bestaar af en bøile, der først er bøiet lidt til den ene side paa begge kanter, dernæst tilbage over paa den anden, hvor begge ender midt over klingene ere snoede om hinanden. Slire af træ med skindbekning. Sagnet kalder det et „Baglersverd“, og blandt de paa klingene indlagte figurer af guld synes ogsaa en at skulle forestille en bispestav. Fra Mo i Hevne. Fra middelalderen.
663. Sabel af meget elastisk staal; klingens 1 aln 8" lang, $1\frac{1}{4}$ " bred, med dobbeltfure langs bakken. Parerstangen gaar 4" ud til hver kant med skjelformige prydelser; paa den ene side en noget krum parerplade og forresten kurvedekning omkring haanden. Hettefor-

- met knap; mellem knappen og parerstangen $3\frac{1}{2}$ " . Paa klingen sees fabrikstemplet MR. Fra Jorlid i Rennebu.
664. Korsspyd, bladet 6 " langt, $1\frac{1}{2}$ " bredt; igjennem halsen gaar en jernstift, der paa den ene side bøies i en bue nedad, paa den anden gaar over i et lidet øxeblad. $2\frac{1}{2}$ " bredt, $1\frac{1}{2}$ " høit. Falen er ganske kort. Fra Rennebu.
665. Stigbøile af jern, næsten cirkelrund, paa overdelen tyk og smal med indtrykte tverstreger, paa siderne tynd og indtil $1\frac{1}{2}$ " bred, smalnende nedad. Bunden dannes af 3 horizontale vredne jernstænger, omtr. 2 " lange. Skal være funden i jorden i Rennebu.
666. En parerstang til en dolk, $4\frac{1}{2}$ " lang, med knopper paa enderne.
667. Et gammelt flintelaas. Disse 2 numere ere ligeledes indbragte fra Rennebu.
668. Brudstykke af et kaardehefte med kurvedekning og til begge sider udstaaende parerstang. Fra Soknedalen.
669. Bøileformet spende af bronze i form af en fugl. Bøilens indvendige tvermaal nedentil er 8 " , høiden 5 " ; den er omtrent rund og $2-3$ " tyk. Overstykket er formet som halsen og hovedet af en fugl med et noget bredt fladt neb, hovedet hæver sig noget høiere end bøilen. Nederstykket dannes af et fladt stykke, der skal forestille stjerten, omtrent triangulært med udadvendende grundlinje, 8 " langt. Under bøilens øvre ende er en naalerod omtr. som W. 390, hvorfra der udgaar en naal, hvis od hviler i en liden skede strax nedenfor bøilen. Funden ved pløining paa en haug paa vestre Halleim i Verdalen om høsten 1870. Jfr. no. 579—605. Æ. J.
670. En liden bronceknap med gennemhrudt overflade, uvist fra hvilken tid. Fra Trondhjem.
671. 672. 2 nøgler af bronze, begge $2\frac{1}{2}$ " lange, den ene tyk med en aaben ring og en liden firkantet aabning i skjegget, den anden spæd med en ring som en gjenembrudt plade og med helt skjeg. Paa begge staar der ud 3 smaa stifter paa den ene side af skjegget lodret paa dette. Jfr. W. 466 og Aarsb. 1867, III, 33. Funden i jorden paa Oppeim i Sparbuen, paa et sted, hvor der er merker efter en gammel haug. Y. J.
673. 3 stykker af en tveegget spydod af jern med sterkt ophøiet ryg langs midten, tilsammen 15 " lang, afrustet og bøiet i kanterne, nu kun $1\frac{1}{2}$ " bred; bladet synes at være omtrent helt bevaret, men afbrudt ved falens rod.
674. Brudstykke af en bred spydod nærmest ved falens begyndelse med temmelig høi ryg, 3 " langt, har været over $2\frac{1}{2}$ " bredt. Af det samme spyd er vel ogsaa et andet stykke med lignende ryg, 3 " langt, kun $1\frac{1}{2}$ " bredt, men aabenbart noget afrustet paa kanterne.
- No. 673 og 674 ere fundne paa søndre mellem Dyva i Stjørdalen i samme haug som det tidligere indkomne beltebeslag no. 640—643; angaaende 674 var dog finderens uvis om, enten det var fra denne haug eller fra den under de følgende no. omtalte; men da det tilhører Æ. J., maa det hidrøre fra denne. Æ. J.
675. Tangen, $5\frac{1}{2}$ " lang, og 3 " af klingens af et tveegget sverd af

jern af yngre jernalders form; klingen er meget afrustet i kanterne.

676. 3 brudstykker af bladet af en tveegget spydod af jern, tilsammen 9^{''} lange, samt falen 4^{''} lang, men noget afrustet; bladet fladt og nu indtil 15^{''} bredt.
677. Et lidet ubestemmeligt brudstykke af jern.
No. 675—677 er fundne i en haug paa Dyva lige ved siden af den ovenfor omtalte. Efter finderens opgivende fandtes der i den samme ogsaa stykker af en kjedel af jern. Y. J.
678. Øxeblad af jern, næsten 7^{''} høit, 2^{''} bredt i eggen, 1^{''} bredt og 1¹/₄^{''} tykt under skafthullet. Hullet er næsten rundt. Bladet beholder en tykkelse af 1^{''} til over midten, hvorefter det tyndes skarpt af mod eggen. Fundet paa Nedre-Aal i Hols pgd. i Haltingdalen. Æ. J.
679. Tveegget spydod af jern, bladet og falen tilsammen 13^{''} lange; bladet har været mindst 1^{''} 2^{''} bredt med sterkt ophøiet ryg og buget afsnaling mod odden. Paa falens midte udgaar der paa begge sider i bladets plan et 1^{''} langt, 7^{''} bredt parerstykke, jevnbredt og tvert afskaaret. Fra falens ende udgaar 2 spanger, 7^{''} lange, 1/2^{''} brede med 3 naglehul, der have omsluttet skaftet. Yderst udvides de til tyndere plader, der ere krummede efter skaftet. Fra Kroer sogn, Aas pgd. Æ. J.
680. En liden malet glastrude fra Mære kirke i Sparbuen, 4^{''} lang, 1 1/2^{''} bred, omtrent halvmaaneformet, med aastallet 1626.
681. Parerplade til et kaardehefte af jern, dannet af 2 sammenstødende ovaler, gjennembrudt og prydet med bladornamenter, 2 1/2^{''} bred og lang. Skal efter sagnet være af en kaarde, hvormed en prest blev stukken ihjel bagfra gennem vinduet af en forbireisende. Er bleven brugt i Ørkedalen og Stadsbygden som middel mod gevekster.
682. Vævskyttelformet hein af kvarts, 3^{''} lang, 1 1/4^{''} bred, 13^{''} tyk i midten, men kun 8^{''} ved enderne, idet begge flader ere noget konvexe. Furen er grund, men meget bred, idet den næsten gaar til kanterne. Paa begge flader er den sedvanlige slidningsfure efter syl eller naal, meget dyb, ikke ganske efter længderetningen, men noget paa skraa. Fundet i Kvikne pgd. nær ved Orklas og Yas sammenløb. Æ. J.
683. Tveegget sverd af jern; af klingens 15^{''} tilbage, øverst 2^{''} bred, tangen 5^{''} lang, men afbrukken i enden. Hjalterne mangle.
684. 2 brudstykker af et meget smalt tveegget sverd af jern, det ene med 4^{''} af tangen; klingestykkerne tilsammen 16^{''} lange. Bredden har neppe været over 16^{''}.
685. Et stykke jern, 5^{''} langt, muligt af en sverdklinge; det kunde efter bredden høre til foregaaende no., men er tykkere end dette.
686. Brudstykke af en tveegget spydod af jern, bestaaende af det meste af falen, 6^{''} lang, og 3^{''} af bladet, der har været mindst 20^{''} bredt og fladt.

No. 683—686 skulle være fundne sammen i en stor haug paa Luenget paa Opdals prestegaard.

687. Vævsten flad, bred og afrundet i den ene ende, spids i den anden, med et rundt hul henimod den brede ende, omtrent 5^{''} lang. Funden sammen med en anden lignende i en haug, der ellers intet indeholdt, paa Luenget, Opdals prestegaard.
688. Tveegget pileod af jern med tange, tynd, bladet afbrukket.
689. Bidselring med et stykke af et led af mundbiddet, afjern, $1\frac{1}{4}$ ^{''} ydre tvermaal, har været flad eller lidt fordybet paa siderne. Bidstykket er simpelt ombøiet om ringen.
690. Bidselring af jern, $2\frac{1}{4}$ ^{''} ydre tvermaal, flad og temmelig tynd.
691. En kort stang af jern, der i den ene ende danner en ring i stump vinkel med stangen, i den anden er afsmålet og krøget, men der afbrukket.
692. Et fladt stykke jern, 9^{''} bredt, afbrudt i den ene ende, maaske et slags kniv; fra den anden ende udgaar et slags tange med halv bredde, der bøies tilbage, saa at den berører fladens ene kant, og ligner derved skaftet paa nogle knive fra broncetiden.
693. En liden ring af jern, 9^{''} i ydre tvermaal, maaske ogsaa af et ridetøi.
694. Kniv af jern, knap 1^{''} bred, tangen gaar 4^{''} længere ind paa eg-siden end paa baksiden. Paa bladets anden ende synes der at udgaa en anden tange; isaafald bliver eggen kun 2^{''} lang, og det maa have været en skavekniv.
695. Nogle brudstykker af jern, hvoriblandt nogle nagler og en jernplade med en nagl igjennem.
- No. 688—695 ere indbragte som fundne i forskellige hauge paa Luenget, Opdals prestegaard.
696. 7 vævstene af grøsten af almindelig fladagtig form. Fundne i en haug paa Luenget paa Opdals prestegaard. Y. J.
697. Naal af bronze, vel 2^{''} lang i to stykker, paa det tykkeste knap $1\frac{1}{2}$ ^{''}. Ingen knop eller hul, heller ikke sirater.
698. Redskab af bronze, bestaaende af en 1^{''} tyk ring, 2^{''} i indre tvermaal, hvorfra udgaar en flad stang, 2^{''} lang, knap 1^{''} tyk, i midten over 2^{''}, i enderne $1\frac{1}{2}$ ^{''} bred, hvis plan er vertikalt paa ringens. Langs fladernes kanter er en stribe og ligeledes to striber paa kanterne. Den er nu temmelig sterkt bøiet.
699. En liden perle af rav, afladet i begge ender, 3^{''} høi.
- No. 697—699 ere fundne i en ufuldstændigt udgravet haug paa Luenget, Opdals prestegaard. Y. J. (?).
700. Ildstaal 2^{''} langt, pladen paa det bredeste $\frac{1}{2}$ ^{''}, enderne ere tilbagebøiede om pladens overkant og ender i en ringning. Fra den anden ufuldstændigt udgravet haug paa det samme sted.
701. Tveegget pileod af jern; et stykke er afbrukket.
702. Kniv af jern med afbrukken tange, klingens $2\frac{1}{4}$ ^{''} lang, nederst 9^{''} bred; eggen er retlinjet, medens bakken skraaner jævnt mod odden næsten ligefra begyndelsen.
703. Naal af jern, 3^{''} lang, men et stykke er afbrukket af odden, øverst er den flad og kløves i 2 stykker, der atter forene sig til en plade; denne del danner et naalehoved derved, at den først er bøiet ned, derpaa ret ud.

704. Klinknagler og andre brudstykker af jern, hvoriblandt, som det synes, nogle mindre spiger.
No. 701—704 ere tilligemed en hestetand fundne i 2 ufuldstændigt udgravede hauge paa Luenget paa Opdals prestegaard. Y. J.
705. Smaa brudstykker af en oval skaalformet spende med enkelt plade af bronze med grunde forsiringer af overgribende baand og lignende; langs randen er en række halvcirkelformede fordybninger med den flade side nedad. Fundet tilligemed hesteben ved en trekantet sten i midten af en haug paa Luenget, Opdals prestegaard. Y. J.
706. Fil af jern, $9\frac{1}{2}$ lang, indtil 7 bred, firesidet, spids i den ene ende. Den ene side er glat. Eneste fund i en næsten udgravet haug paa Luenget, Opdals prestegaard.
707. Dolk af jern, knivformet med tyk bak; eggen strekker sig kun indtil $\frac{2}{3}$ af bladets længde, medens det øvrige er afrundet lige til odden; bladet er næsten 6 langt og nederst 9 bredt. Tangen smal og $3\frac{1}{4}$ lang; paa den sidder en holk af jern, fra hvilken paa nedersiden udgaar 2 stifter, der have gaaet ind i skaftet, paa oversiden 2 plader, der have gaaet $\frac{1}{2}$ op langs bakken og eggen. Funden i en nfuldstændigt udgraven haug paa Luenget, Opdals prestegaard.
708. Brudstykke af et enegget sverd af jern, bestaaende af 18 af en næsten $1\frac{1}{2}$ bred klinge og 3 af tangen. Antages fundet i en haug i den samme samling paa Opdals prestegaard. Y. J.
709. Kniv af jern; af bladet knap 2 tilbage, $\frac{1}{2}$ bredt; tangen er næsten jevn med eggen, men skarpt afsmålet paa baksiden.
710. Sigd af jern i 2 stykker, 10 lang, indtil 1 bred; tangen er kun en indsmalnende fortsættelse af bladet; dette har nederst og ved odden skarpe krumninger, men i midten er det næsten ret.
711. Brudstykker af tveeggede pileodder af jern, hvoraf 2 ere nogenlunde fuldstændige.
712. Del af en grimlenke af jern, en dobbelt jernstang, som er sammenklemt i midten og dannende ringe i enderne, vel 2 lang; igjennem den ene ende gaar en jernbolt med indadvendende hoved.
713. Grimefeste (Grimestald) af jern med en isiddende remholder.
No. 709—713 antages ogsaa at være fundne i hauge paa Luenget, Opdals prestegaard. Y. J.
715. Sax af jern; bølens horizontale tvermaal $1\frac{1}{4}$, bølestykket oven til 7 bredt, armenes længde mellem bøilen og knivene 4, knivene afbrudte. Funden i en haug paa Luenget tilligemed ben og tænder af en hest.
716. Ring til et mundbid af jern, $1\frac{1}{4}$ i ydre tvermaal, tilligemed en liden del af mundbidet.
717. En del af tangen og et lidet stykke af klingens af et lidet formentlig tveegget sverd af jern, nu kun 1 bredt.
718. En kort tange og et ubetydeligt stykke af en klinge af et lidet sverd eller en kniv af jern.
719. Et lidet brudstykke af en kniv af jern; bladet er nederst $8\frac{3}{4}$ bredt, bakken $2\frac{1}{2}$ tyk.

720. Nogle brudstykker af tveeggede pileodder af jern.
721. Klinknagler og spiger.
722. En beskadiget døpsko af jern til et spydskaft, nedentil spids.
723. Et beslag af jern i form af et liggende kors med ulige lange arme, der ende i runde plader; den ene arm afbrudt; maalt efter de lange arme $2''$, efter de korte $1\frac{1}{2}''$. Har vistnok hørt til et ridetøj, jfr. no. 780.
724. Et lidet rembeslag (?) af en indtil $4''$ bred jernplade, hvis smalere ende er oprullet, saa at den danner en liden ring; $1\frac{1}{2}''$ langt.
725. Nogle beslagstykker og ubestemmelige stykker af jern.
726. En liden kugle af bronze uden hul, noget fladtrykt, $6''$ og $5''$ i tvermaal.
- No. 716—726 ere indleverede som fundne i hauge paa Luenget. Opdals prestegaard, uden at det kan afgjøres, hvad der er fundet sammen. De høre vistnok alle til Y. J.
727. 2 bidselringe af jern, $2\frac{1}{4}''$ i ydre tvermaal, dannede af runde stenger, tilligemed størstedelen af et enkeltledet mundbid.
728. En bidselring af jern, $2\frac{1}{2}''$ i ydre tvermaal af en omtrent firesidet stang, med en del af et dobbeltledet mundbid.
729. En bule af jern til et bidsel af form som en lav skjoldbule; iden tilbageværende del af randen sees nogle smaa naglehul; $2\frac{1}{4}''$ i ydre tvermaal nedentil. Jfr. no. 365.
730. Dele af en grimelenke.
731. Brudstykker, som det synes af et tveegget spyd af jern med tange.
732. Nogle ubestemmelige brudstykker af jern.
- No. 727—732 ere indbragte som fundne sammen i en haug paa Luenget, Opdals prestegaard. Y. J.
733. Nogle smaa brudstykker af kanten af en skjoldbule af jern af den yngre jernalders form, indleverede som eneste fund i en haug af den samme samling paa Opdals prestegaard.
734. En cylindrisk perle, $9''$ lang, med 2 dybe tverrifler, som det synes af et slags hvidt glas med et ydre lag af et andet slags, gul glasmasse; den synes at have været længere, da det ydre lag mangler i enderne. Fundet i udkanten af en haug i den samme samling paa Opdals prestegaard. Y. J. (?)
735. Brudstykker af en oval skaalformet spende af bronze med enkelt plade med grunde ornamenter uden fremstaaende knopper. Antages at være funden i en haug i den samme samling. Y. J.
736. Tveegget pileod af jern, $6''$ lang tilligemed tangen, ualmindelig fin og smækker; tangen gaar jævnt over i bladet, der har sin største bredde, $8''$, ikke langt fra odden.
737. Brudstykker af en firesidet hein.
- No. 636—637 ere tilligemed en tand fundne under en trekantet sten i midten af en udgravet haug paa den samme gravplads, i hvilken tidligere var fundet: et tveegget sverd, $3\frac{1}{2}''$ langt, en bile, en smedehammer, en tang, et mundbid og 8 pile, alt sammenbundet ved hjælp af en jernklyp. Disse sager ere nu i en privatmands samling. Y. J.

738. Ringene og dele af mundbiddet af jern af et bidsel; ringene ere 2^{''} i ydre tvermaal, flade med en bred fure paa siderne; i den ene ring sidder en kort bred remholder med 2 jernnagler, den tilsvarende til den anden ring er affalden, men bevaret. Biddet har været dobbeltledet.
739. En del af et bidselmundbid af jern, nemlig den ene ring, knap 2^{''} i ydre tvermaal, flad med fure, med en bred remholder og et led af mundbiddet, i hvis ende der sidder en dobbeltkrog.
740. En krog af jern, bestaaende af en plade, indtil $\frac{1}{2}$ '' bred, 4^{''} lang, med en knap 1^{''} lang nagl med stort hoved igjennem; nede ved bøiningen gaar den over til en smal stang, der atter udvider sig paa den anden side af krogen og ender i en rulning. Maaske en del af en skerding.
741. En stor kniv af jern; bladet er 10^{''} langt, indtil 1^{''} bredt; bakken er ganske retlinjet og indtil 3^{''} tyk. Af tangen er 3^{''} tilbage; den smalner jævnt ind fra eggen, men i et skarpere hak fra bakken.
742. En liden kniv af jern; bladet er $2\frac{1}{2}$ '' langt, indtil 7^{''} bredt, bakken $1\frac{1}{2}$ '' tyk; bakken er sterkere spidset mod odden end eggen; af tangen er kun en liden stump tilbage.
743. Halvparten af en haandring af bronze af en omtrent rund stang, og saavidt det kan sees uden ornamenter, i den ene ende 2^{''}, i den anden $3\frac{1}{2}$ '' , paa midten 5^{''} tyk.
744. Sigd af jern, af hvis blad der er 5^{''} tilbage, nedentil 10^{''} bredt, med den sterkeste bøining 2^{''} fra roden; tangen er smal og gaar en ret vinkel ud fra bladet, altsaa bestemt til at drives ind i skaf-tet, der desuden har været festet ved en nederst paa bladet fastsiddende nagl; hvis denne ei er bleven forrykket, har dette der været 4—5^{''} tykt. Paa dette stykke er ogsaa eggen bøiet ind for at slutte om træet.
745. Et redskab af jern, bestaaende af en $3\frac{1}{4}$ '' lang, 4—5^{''} bred plade, der i den ene ende er lidt udvidet og gjennemboret, i den anden smalner til en stang og er bøiet i en stump vinkel lodret paa pladens plan; $\frac{1}{2}$ '' længere ude bøies den igjen ud i den oprindelige retning i $1\frac{1}{2}$ tommes længde og har ved enden en lodret nedgaaende stift.
746. Et tveegget sverd af jern, sammenbøiet til en sloife; klingens er $1\frac{1}{2}$ aln lang, 2^{''} bred med en bred, grund fure; tangen $4\frac{1}{2}$ '' lang; hjalterne ere belagte med et riflet sølvlag; knappen mangler, men øvre hjalt har 2 hul til dens festning.
747. Et par spiger og nogle klinknagler.
748. Nogle ubestemmelige brudstykker af jern.
749. En sten af fladagtig, noget uregelmæssig form, der antagelig har været brugt som hein.
750. En aflang firesidet sandsten af regelmæssig form, der maaske har været brugt som hein.
751. Perle af hvidt glas, rund, men lidt fladtrykt, 5^{''} i tvermaal, bestaar af en indre masse og et ydre belæg, der ser ud næsten som forselvning og mangler i enderne.

No. 738—751 ere fundne i 1871 i en af jord bestaaende haug paa Luenget. Opdals prestegaard, dels i den søndre, dels i den østre del. I midten var en stenstening af 4 aflange stene, lagte i en firkant af omtrent 2 alns udstrekning, og tæt udenfor denne fandtes sverdet, medens perlen laa for sig selv høiere oppe i haugen. Y. J.

752. Tveegget syerd af jern. klingen omtrent 30" lang, adskillig bøiet og dreiet, indtil 2" bred med en bred fure; nedre hjalt er over 5" langt, men kun 3" tykt; øvre hjalt noget buet, har oven til en udvidelse, der erstatter den manglende knap. $3\frac{1}{2}$ " mellem hjalterne.
753. Tveegget sverd af jern; af klingen er 10" bevaret, henimod 2" bred, med meget bred fure; nedre hjalt næsten 5" langt, 6" tykt. Paa begge hjalter er der i en fure, langs den øvre og nedre kant rundtomkring nedlagt en flad guldtraad, $\frac{1}{2}$ " bred; over knappen gaar der 4 skraa furer, hvori der er nedlagt 2 flettede metaltraade. Afstanden mellem hjalterne $3\frac{1}{4}$ ".
754. Tveegget sverd af jern; af klingen er 15" tilbage, over 2" bred med en bred fure; $3\frac{1}{2}$ " mellem hjalterne, der danne fra hinanden vendte buer; øvre hjalt ualmindeligt kort, lidt over 2", og 5" tykt. Ingen knap.
755. Sigd af jern med en 2" lang fal, dannet ved en sammenboining af det udvidede blad, med et naglehul; bladet er 8" langt efter ryggen, men lidt afrudt i odden, temmelig sterkt og nogenlunde jævnt krummet, har neppe været mere end 7" bredt.

No. 752—755 ere alle indbragte som fundne i Opdal uden nærmere angivelse af findested. Y. J.

756. Sabel med kurvefeste; klingen er 31" lang, 1" bred med bred fure, krumningen svag; tangen $4\frac{1}{2}$ " lang, knappen mangler; festet kar en plade over haanden og en til begge sider udgaaende parerstang. Den skal være funden i jorden ved Rise i Opdal.
757. En liden neiet jernsøm, funden i en haug paa Luenget, Opdals prestegaard
758. Tveegget pileod af jern med tange, næsten 6" lang, hvoraf der paa bladets knap kommer $2\frac{1}{2}$ ", $\frac{1}{2}$ " bred. Funden paa Eysteinsvoll i Kvikne. Y. J. (?)
759. Tveegget spydod af jern; af bladet, der har været næsten fladt, er kun 4" tilbage, meget forrustet; af falen, der forenes med bladet ved en lang stang, 8". Den er sterkt krummet, maaske ved optagningen. Funden ved pløining over en haug i NV for nordre Kvenil i Tilder. Y. J.
760. Tveegget pileod af jern, 4" lang, største bredde 11", næsten flad; tangen, der gaar jævnt over i bladet, kan neppe regnes for mere end 1". Funden ved Verkssetrene paa Dovrefjeld. Rimeligvis fra middelalderen.
761. Ringspende af bronze; ringen er oval, 2" og $2\frac{1}{2}$ " i ydre tvermaal af en rund, 2—8" tyk stang med en kuglerund knap ved hver ende og udenfor disse igjen en kort forlængelse af stangen. Af væsentlig samme form er naalens hoved, hvorigjennem ringen

- gaar i et meget rummeligt hul; fra hullets overkant gaar en kløft helt op til naalens ende. Hele naalen er $3\frac{1}{4}$ " lang, nedentil pileformet. Fra Thjødling ved Larvik. Y. J.
762. Nøgel af jern, $4\frac{1}{2}$ " lang, ringen $2''$ og $2\frac{1}{2}$ " i tvermaal, piben $5''$ tyk; skjegget, $1\frac{1}{4}$ " bredt og høit, har nedentil 2 dybe hak med en indvigning i en ret vinkel mod piben, ovenitil 2 grunde hak. Skal have tilhørt Borgunds gamle kirke i Lærdal.
763. Brudstykke af bladet af en pileod af kvarts, $2''$ langt, rimeligvis ikke over halvdelen af den oprindelige længde, da bredden er størst, $7\frac{1}{2}$ " ved bruddet; lidt over $2''$ tyk ved bruddet, noget tykkere nær ved odden. Fint huggen. Funden ikke langt fra Heimnes kirke i Helgeland.
764. Pileod af jern, $3''$ lang, deraf tangen kun lidt over $\frac{1}{2}$ " med levninger af træet; bladet, næsten fladt, har sin største bredde, $10''$, $2''$ fra odden. Den er lidt skjev. Funden i en have paa Kalvskindet i Thronhjøm.
765. Øxe af grønsten, $6''$ høi, vel $1\frac{1}{2}$ " bred over eggen, der er temmelig sterkt konvex; skafthullet er lidt ovenfor midten og $10-11''$ vidt. Den udvides i tykkelse paa begge sider af hullet, saa at der gaar en ryg tvert over begge sider langs hullet, og er der $1''$ $10''$ tyk; bredden, maalt igjennem hullet, er den samme. Hammerens flade, afrundet firkantet, omtrent $1''$ i tvermaal. Den ene smalside er omtrent retlinjet, den anden temmelig krum, idet den skraaner ind fra hullet til hammeren. Funden paa Øfsti i Stjørdalen ved grøftegravning sammen med en hjerneskal, som af finderen blev kastet bort.
766. Kile af en graa stenart, temmelig blød med haardere tyter, $8\frac{1}{4}$ " lang, $2\frac{1}{4}$ " bred efter eggen, der er lidt krum, en smule bredere paa midten, hvorpaa den smalner af til $1\frac{1}{4}$ " ved enden, der er afstumpet. Tykkelsen er paa midten knap $1\frac{1}{2}$ ". Kanterne er afrundede. Fra Gjeltun i Brunlanes.
767. Kile af graa sten, næsten $7''$ lang og $1\frac{1}{2}$ " bred i eggen, der er sterkt krum, men ujevnt, idet den skraaner sterkere mod kanterne paa den ene side end paa den anden. Paa den ene bredside er den temmelig flad især ved eggen, paa den anden afrundet lige til eggen. Forsaavidt den har været brugt som kniv, synes den bestemt for den venstre haand, i hvilken den ogsaa ligger bedre. Bredden er paa midten $1\frac{1}{2}$ ", tykkelsen lidt ovenfor midten $1\frac{1}{2}$ ". Den øvre ende er afstumpet. Den nederste del er slipt paa begge sider. Fra Sandehered.
768. Øxe af graa sten med skafhul, $4''$ høi; skafhullet, $1''$ i tvermaal, staar lige paa midten, hvor tykkelsen er $2''$, der kun aftager lidt mod hammeren; den tyndes derfor sterkt mod eggen, men lidt skjevt, saa at denne ligger lidt tilside for perpendikulæren gjennem hullet. Bredden over eggen, der er svagt og lidt ujevnt krummet, er $1\frac{1}{4}$ " og aftager jevnt mod hammeren, hvor den er $1\frac{1}{4}$ ". Eggen er sleben; hullet er boret ind over $1''$ fra den ene side og kun nogle linjer fra den anden. Hammerfladen er lidt afrundet. Fra Arnestad i Nes paa Romerike.
769. Øxe af graa sten med skafhul, ikke fuldt $5''$ høi; skafhullet,

- 1^{''} i tvermaal, staar lidt ovenfor midten; tykkelsen ved skafthullet er over 2 $\frac{1}{4}$ '' . Største bredde lidt ovenfor eggen, der har været temmelig sterkt krummet, men er meget medtagen, er 2^{''}. Den ene tværside er flad og retlinjet, den anden afrundet. Eggen er sleben; hullet er boret lidt længere ind fra den ene side end fra den anden. Hammeren ujevnt affladet. Fra Heli sogn i Spydeberg.
770. Øxe af graasort sten (et slags sandsten), udmerket smukt arbejdet, 7^{''} høi; skafthullet er 1^{''} i tvermaal, og dets overkant 1 $\frac{1}{4}$ '' nedenfor hammeren. Største tykkelse ved hammeren næsten 2 $\frac{1}{2}$ '' , hvorfra den tyndes jevnt indtil 1^{''} ovenfor eggen og derpaa skarpere. Bredden er ved eggen, som kun er svagt buet, 2^{''} og tiltager mod hammeren til 2 $\frac{1}{4}$ '' ; hammeren er lidt afrundet. Den ene tværside er ganske flad, den anden har en svag ryg efter midten; breddesiderne ere ubetydeligt rundede. Alle sideflader ere fint slebne, hullet meget jevnt boret. Fra Ski sogn, Kraakstad pdg.
771. Øxe af graa sten; dens nuværende høide er 2 $\frac{1}{4}$ '' , men den er bleven meget afslidt ved, at finderen i længere tid har brugt den som hammer, og eggen, som nu er ganske afrundet, skal oprindelig have været skarp. Skafthullet er paa den ene side en knap tomme, paa den anden 9^{''} i tvermaal, og dets overkant 1^{''} nedenfor hammerfladen. Tykkelsen ovenfor hullet 1 $\frac{3}{4}$ '' , bredden, maalt gennem hullet, den samme, oventil og nedentil en smule mindre. Om den har været slibt, kan ei nu afgjøres. Funden for 20 aar siden paa pladsen Tangen paa vestspidsen af Hamerøen i Aasen, nede ved vandkanten.
772. Kalk af messing, 6^{''} høi; bægret er ganske glat, dets aabning 4^{''} i tvermaal. Paa fodens midte er en udvidelse, paa hvilken der i sterkt fremstaaende rammer er indfattet 6 runde sølvplader, hvoraf den ene er falden ud, med et underlag af en graa lakmasse; paa enhver af dem læses et af bogstaverne i ordet ihesu (e) i ophoiede minuscler. Mellem hver af disse plader er en kugle af messing, ved striber inddelt i smaa kvadrater. Paa fodpladen sees i haut relief et krucifix med frelserens ben overkors ved fodbladene og ovenover i. n. r. Nedenunder læses i gothiserede majuscler i 2 linjer: Ecclesie Laghatuna og: Munus tibi gratum sit presentatu Michael. Under bunden er et lidet gjemme.
773. Disk af messing. I midten sees et lam, af hvis bryst der strømmer en blodstraale ned i et bæger; ved siden en fane med et kors. Paa kanten læses i gothiserede majuscler: Pane salutari nos det Cristus saciari. Forresten prydet dels med overskjærende kredse, dels med smaa runde fordybninger.
- No. 772—773 have oprindelig tilhørt Logtu kirke paa Frosten, men ere siden blevne brugte i det nu nedrevne Lø kapel i Aasen. De kunne antages at være fra omkring 1400.
774. 2 ovale skaalformede spender med enkelt plade af bronze. Forsiringerne ere de almindelige med 2 af ophoiede baand dannede firkanter og stifter, paa hvilke der har staaet knapper. Den ene er adskilligt beskadiget og forbuklet. Et stykke af jernnaalen er

bevaret med et stykke af en snor af sammenviklet tøj. Den anden er brudt i 2 stykker. Indeni er der levnet stykker af temmelig fint vævet uldtøj, og om naalespidsens skede er der slynget en snor af sammensnoet tøj. Dette synes at vise, at spenderne have været bestemte til at sammenholde hemper paa klædningen. Over aabningen ligger et lag næver, der har formet sig efter hulningen og tildels er klæbet fast til tøjet. Paa udsiden er der fastklæbet smaa stykker af fint lintøj.

775. En beskadiget skjoldbule af jern med ualmindelig svag krumning. Nogen horizontal kant findes ikke, og det synes næsten, som om der ingen saadan har været, idet der i kanten af den brede del findes et halvt naglehul, hvori der ved optagningen sad en nagl af form som en klinknagl, eu knap halv tomme mellem hvederne.
776. Et lidet stykke af et buet beslag af jern med 2 naglehul og en nagl, der ikke er længere end stykkets tykkelse, maaske af skjoldbeslaget.
777. Bidselring af jern, $2\frac{1}{2}$ i ydre tvermaal, af en temmelig spæd stang; en bøile af jern, der rimeligvis har hørt til rembeslaget, hænger ved.
778. En plade af jern, vel 2 lang, $\frac{1}{2}$ bred, som ender i en tilbagebøiet krog, i hvilken der sidder et stykke af en hemspe af jern; maaske af et bidselbeslag.
779. 2 brudstykker af en sax, der danner størstedelen af bøilen og den ene sidestang indtil kniven.
780. En prydelse af jern i form af et liggende kors, der maalt efter de længste arme er $2\frac{1}{4}$, efter de andre noget kortere. Paa enden af de to længste arme er der indfattet en rund messingplade, 5 i tvermaal. Har vistnok hørt til beslaget paa et ridetøj, maaske som pandesmykke, ligesom no. 723, med hvilket det stemmer ganske overens, naar undtages, at dette ikke har messingpladerne.
781. Brudstykke af en tveegget spydod af jern, meget forrustet; bladet har været temmelig bredt, mindst 2; odden er falden af. Selve falen er borte, men et temmelig langt rundt skaft, der har forbundet den med bladet er tilbage.
782. Brudstykke rimeligvis af en anden lignende spydod af jern.
783. Kniv af jern; bladet er 2 langt og indtil 1 bredt, tangen $2\frac{1}{4}$ lang, $\frac{1}{2}$ bred; eggen er retlinjet og kun bakken krummet.
784. Tangen og odden af en anden liden kniv af jern, saa forrustet, at det ikke kan afgøres, paa hvilken side eggen har været.
785. Endel klinknagler, hele og i brudstykker.
786. Nogle ubestemmelige jernstykker, hvoriblandt synes at kunne være skjægget og en del af axen af en nøgel.
- No. 774—786 ere fundne 1871 i en af jord og sten bestaaende haug paa østre Huseby i Aasen. Y. J.
787. Naal af bronze, meget medtagen af ir, nu 3 lang, fra $1-\frac{1}{2}$ tyk, har øverst en liden knop og $\frac{1}{2}$ nedenfor et hul; den har saaledes antagelig været en ringnaal.

788. Et i begge ender afbrudt stykke jern, formet som en krog; maaske af et sidebeslag paa et bidsel af form som no. 778.
No. 787—788 ere fundne i en lignende haug paa østre Huseby i Aasen nærved den foregaaende. Y. J.
789. Stykke af en liden firesidet hein, funden i en haug paa østre Huseby i Aasen. Y. J.
790. Forskjellige stykker, der rimeligvis alle høre til et beslag paa et ridetøi. 1. En kvadratisk jernplade, 15^{'''} i tvermaal, med en paalagt bronzeplade, tilsammen ikke 1^{'''} tykke; ved firkantede indsnidt i alle siderne dannes mindre firkanter i hjørnerne; i hvert af disse er et naglhul og et større i midten af den hele plade. 2. En lignende plade af samme størrelse, men med meget smalere indsnidt paa siderne, som ende i naglhul; ogsaa paa denne er der hul i hjørnerne, men intet i midten; i et hul sidder en jernnagl uden hoved, 6^{'''} lang. 3. Et stykke ligeledes dannet af en jernplade og en bronzeplade af samme tykkelse, men i form af et triangel, hver side 15^{'''} lang; i hvert hjørne er et naglehul, og i to sidder en jernnagl med et stort hoved og nitplade paa den anden side, som kun kan have været bestemt til at sammenholde de to plader; fra den ene ende udgaar begyndelsen til en jernstang, der maaske har dannet en krog. 4. Et par afbrudte plader af samme sammensætning, der have havt samme bredde som 1 og 2; nogle lignende nagler med store hoveder og nitplader sidde i; i et hjørne ere begge plader adskilte ved et kileformet mellemstykke, som det synes, af jern. 5. Et stykke af en plade af jern med en derfra udgaaende krog. 6. Stykker af plader af jern og ubestemmelige brudstykker. 7. Endel knapper af jern belagte med runde plader af bronze, 6^{'''} i tvermaal; den under dem nedgaaende stift er i den anden ende forsynet med en nitplade; mellemrummet er omtrent 1^{'''}, de have vel derfor staaet paa en læderrem. Af disse blev ialt opsamlet 34, men endel mangle bronzepladen og nogle andre stiften. 8. Stykker af en flad meget tynd ring af jern, 16^{'''} i indre tvermaal; synes at være for tynd til at være en bidselring. 9. Et større stykke jern, meget forrustet, tildels belagt med bronzeplader.
791. Perle af hvid, porcelænagtig sten med røde flammer, mangesidet, $\frac{1}{2}$ ^{'''} og 5^{'''} i tvermaal, med et smalt hul.
No. 790—791 ere fundne i en haug paa vestre Huseby i Aasen i sommeren 1871. Sagerne under no. 790 bleve fundne i en rand indover haugen af over 1 alns længde. Y. J.
792. Et par afbrukne beslagstykker af jern og nogle klinknagler, fundne i en tæt ved den foregaaende liggende haug paa vestre Huseby, hvor der ved en tidligere gravning skal være fundet en skaalformet gjenstand af bronze af vidde som en skjoldbule med 2 broncestænger over aabningen (?). Y. J.
893. En kniv til en linklamre (?) af jern, 6^{'''} lang, 7^{'''} bred, med en stump af en opgaaende snoet tange i begge ender. Fundet i en gravhaug paa vestre Huseby i Aasen.

De gravninger paa Huseby, hvorved disse fund fremkom, ville blive nærmere beskrevne i Aarsb. 1871.

794. En senkesten af en graa stenart, oval rund, $2\frac{1}{4}$ " lang, omtrent 2" i tvermaal, med en bred meget grund fure tvært over midten. Meget jevn og regelmæssig formet. Funden paa pladsen Steinsvedjan paa nordsiden af Hoklingvandet i Aasen ved optagelse af nyland nede ved vandet.
795. 2 brudstykker af et tveegget sverd af jern, nemlig tangen med 12" af klingens og et 5" langt odstykke; klingens er øverst 2" bred, og der, hvor den begynder at skraane skarpt mod odden, $1\frac{1}{2}$ " og har 2 temmelig smale furer efter midten. En kort smal stump af klingens gaar op i en kløft af tangen, der er klinket sammen omkring den med en jernnagl og ogsaa paa midten har en tvært igjennem gaaende nagl. Tangen er flad, $4\frac{1}{2}$ " lang, men maaske lidt afbrudt, og nederst 10" bred. Der findes nogle smaa levninger af slirens træ, og til skjoldhaandtaget er fastrustet dopskoen af jern, der er halvmaaneformet med en opstaaende spids paa midten, foruden de to paa siderne, og oventil 2" bred; den har 2 tvært igjennem den gaaende jernstifte, der have fastholdt sliren.
796. Tveegget spydd af jern med fal; bladet er $4\frac{1}{4}$ " langt, paa det bredeste $1\frac{1}{2}$ " og smalner mod odden i svagt indbuede linjer; efter midten en temmelig sterkt ophøiet, skarp ryg; falen er 3" lang, med en jernnagl, oventil 9" i tvermaal.
797. Skjoldbule af jern, $3\frac{1}{4}$ " i indre tvermaal nedentil. Siderne gaa først paa 1" lidt udad og skraaner derpaa skarpt og uden runding mod midten, hvorfra der gaar op en afbrudt pig, over $\frac{1}{2}$ " tyk og nu $1\frac{1}{2}$ " høj. Randen er 9" bred og har 2 par naglehul ligeoverfor hinanden; en isiddende nagl, der synes at være hel, er 9" lang under hovedet. Bulen har paa den ene side en skjødning fra midten af, idet det ene stykke er lagt lidt over det andet (jfr. Vimose V, 2). Piggen synes at være gjort af det samme stykke som bulen.
798. Beslag paa skjoldets haandtag af jern, 7" langt, ender i trekantede plader med en nagl i det inderste hjørne. Den hule del er $3\frac{1}{2}$ " lang, dyb og $\frac{1}{2}$ " bred. Paa udsiden er sverdet dopsko fastrustet og paa den nogle ben.
- No. 795—798 ere fundne sommeren 1871 i en af sten dannet hang paa Gravraak i Melhus, i nord for den rekke hauge, hvorfra de tidligere fund fra yngre jernalder ere komne. Haugen er endnu ikke udgraven til bunden. Æ. J.
799. Tveegget sverd af jern; klingens er 24—26" lang, da det ei bestemt kan afgjøres, hvor langt den gaar ned i dopskoen, oventil 2" bred, ved dopskoen $1\frac{1}{4}$ ", sliren fraregnet. Den er for det meste bedækket med fastrustet træ af sliren. Odden gaar ned i en stor kredsrund, ganske tynd dopsko, dannet af 2 bronzeplader, der sammenholdes af 5 bronce nagler i kanterne; langs randen er en fals af en omboiet bronzeplade, hvis kanter gaa ind under de store plader. Tvermaalet er 4". Den er saaledes i alt væsenligt lig

- Nydam IX, 45, med hvilken den ogsaa stemmer overens i de 2 baand af kredsformede striber, kun at striberne ere flere og tættere; i midten er den paa den ene side prydet med en liden sølvknap. Tangen er 7" lang, bedekket med en tynd rest af træ; men deraf er $1\frac{1}{4}$ " øverst og $2\frac{1}{4}$ " nederst tverved, medens det midtre stykke er belagt med langved; dette har derfor været det egentlige haandtag, medens der ovenfor og nedenfor har været en videre knap af træ, rimeligvis omtrent som Vimose VI, 20 eller 22. Øverst er der en liden knap af bronze.
800. Slirebeslag af tynd bronze, firkantet, 2" bredt, den ophøiede del er 2" lang og altsaa kvadratisk, og den lavere rand foroven og forneden 5" bred. Mellemrummet mellem sliren og beslagets midtre del har været 3". Midtstykket er prydet med en liden knap i midten og 4 ellipser dannede af tætte striber, hvis ender støde mod midten og pladens hjørner. De lavere rande ere prydede med et udpresset perlebaand langs kanten. Det har været heftet til sliren ved 2 broncenagler ved siden af hinanden i hvert hjørne. Under beslaget fandtes der ved optagelsen smaa stykker læder.
801. Skjoldbule af jern, $3\frac{1}{4}$ " i indre tvermaal i aabningen; siderne gaa først paa $\frac{1}{4}$ " lidt udad og skraane derpaa skarpt sammen mod midten, der er spids, men uden pig. Randen er 14" bred og holder temmelig nedad, hvorfor skjoldet maa have haft en sterk krumning; kanterne ere omgivne af en fals af en ombøiet smal bronzeplade. Der synes at have været 4 nagler.
802. Brudstykker af beslaget paa skjoldets haandtag af jern; ender i trekanter, hvoraf den ene mangler. Den hule del er $2\frac{1}{4}$ ", lang og ikke meget dyb.
803. Tveegget spydod af jern, meget medtagen af rust. Falen, hvori endnu stumper af træskaffet sidder, er $4\frac{1}{2}$ " lang og omtrent $1\frac{1}{4}$ " i tvermaal for enden. Bladet udvider sig sterkt fra falen og har nederst været $2\frac{1}{4}$ " bredt, men den ene side er afrustet. Langs midten gaar en endnu 5" høi ryg, der oprindelig vel har været høiere, som stiger næsten lodret op fra bladet. Et i nærheden fundet forrustet brudstykke er rimeligvis den afbrudte od, og bladet har da mindst været 9" langt.
804. Spydod med gjenhager af jern. Længden fra hagernes odder til odden er $3\frac{1}{4}$ ". Falen, som er meget forrustet og afbrukket paa midten, har i enden en jernnagl. Hele længden har været henimod 11".
805. Spiralring af guld i $1\frac{1}{2}$ omgang, vægtig $1\frac{1}{2}$ kvintin, omtrent 23 kar. Vidden er som en mindre fingerring; stangen ujevnt rund, $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ " tyk, viser merke efter hugning i begge ender.
806. Sigdblade af jern; bladet er, maalt efter bakken, 5" langt, imellem begge ender 4", og med undtagelse af odden jevnt 1" bredt; tangen, henimod 2" lang, gaar sterkt nedad og har paa enden en liden bøining til siden til at feste ind i træskaffet.
807. Kniv af jern med skaft af træ; bladet er nederst 9" bredt, smaler sterkere mod odden paa egsiden; den øverste rand af bladet er 1" tyk, men den større nedre del er ganske tynd. Tangen er

- ikke dannet ved en indsmalning, men ved en snoning af bladet og $2\frac{1}{2}$ " lang. Skaffet er adskillig medtaget og enden borttraadnet.
808. Brudstykke af en kam af ben, nemlig et stykke af den ene side med afbrukne tinder. Overstykket har været omtrent halvmaaneformet. Stykket har 3 naglehul og i det ene sidder en bronze-nagl, der staar vel 1" frem paa dene side.
809. Halvparten af en perle af hvidt, ugjennemsigtigt glas, 6—7" i tvermaal. Tvert over den er en zigzagformet fordybet linje med en indlagt sort masse.
810. Et stykke udskaaret ben af form som et stykke af de lave, paa den ene side konvexe, paa den anden side flade spillebrikker; prydet med 4 smaa indridsede cirkler med et punkt i midten.
811. Et lignende brudstykke, som af midten af en lignende brikke; det har dog ei været af den samme brikke, da ringene her staa meget tættere.
812. Et lidet stykke ben, der er afglattet paa enden og der prydet med en lignende ring, som paa de foregaaende; det er for langt til at have været af en lignende brikke.
813. Et endestykke af et af de flade som skeskafter formede ben, $\frac{1}{2}$ " bredt; det har paa begge sider 2 striber langs overkanten og 1 langs sidekanterne, og paa den ene side ned efter midten 2 rekker prikker.
814. Dele af et menneskeligt skelet, størstedelen af hjerneskalen, der imidlertid er bleven udboiet ved en nedfaldende sten, og de tykkere dele af pibebenene.
815. Et kjæveben, rimeligvis af et dyr, fundet ved ligets fødder.
- No. 799—815 ere fundne i en større haug paa øvre Daleim i Sparbuen, en 500 skridt fra den haug, hvori der i 1867 gjordes et rigt fund fra mellemjernalderen (Aarsb. 1867). No. 799—804 samt 814—15 blev fundne i et gravkammer i haugens midte, 805 under kammerets mur ved føden, 806 i den nordøstre kant af haugen 807—8 i den vestre del, 809 og 810—13 i den sydøstre del, de sidste sammen med en større samling brendte ben og have været brendte ligesom disse. Æ. J.
816. Nogle smaa brudstykker af en kam af ben; overstykket har været halvmaaneformet eller trekantet.
817. Brudstykke af et fladt, skaftformet stykke ben, 1" langt, 3—4" bredt, prydet paa den ene side med en stribe langs hver kant; kanterne ere afglattede.
818. Et noget lignende stykke, $1\frac{1}{2}$ " langt, $1\frac{1}{2}$ —5" bredt, prydet paa den ene side med en stribe langs kanterne, paa den anden med skraa linjer efter længden, der overskjære hverandre; kanterne glatte.
819. Nogle stykker af et fladt, skaftformet stykke ben, hvis bredde har været meget større end de foregaaendes. Paa den ene side er der langs overkanten 2 striber, langs sidekanterne 1 og paa midten 2 halvcirkler stillede sammen som et liggende S med prikker i deres aabninger og en linje udgaaende fra deres bagside opad og

nedad og endende i en prik; paa den anden side 2 striber langs sidekanterne.

820. Et lidet stykke fladt ben med simpelt afglattede sider, men paa den ene ende prydet med cirkler om et centrum; enden er saa smal, at kun det midterste af cirklerne har faaet plads.
821. Brudstykker af et, som det synes, halvmaaneformet stykke ben, dog ei af en kam, prydet med rette striber, buedeformede striber, dannede af sammenstillede halvcirkler, hvis foran aabningerne staaende centre er forbundne ved en ret linje, og i mellemrummene med cirkler om centre; paa et sted overskjære 2 cirkler hinanden, idet den enes centrum er anbragt i den andens periferi.
- No. 816—821 ere fundne i en gravhaug paa Taneim i Sparbuen sammen med de øvrige brendte ben, hvorfra de kun ved afpuksning kunde skjælnes.
822. Et som en naal tildannet ribben, $5\frac{1}{2}$ lang, i den tykke ende $3\frac{1}{2}$ bredt; det er i denne ende brudt af; 9" nedenfor denne er der et temmelig stort aflagt hul, og ovenfor og nedenfor dette paa begge sider 2 tverlinier. I den anden ende er det tilspidset. Har omtrent benets naturlige krumning.
823. Flere brudstykker af et større fladt skaftformet ben, som synes at have været indtil 9" bredt i den brede ende, prydet med 2 tættere striber langs kanterne paa den ene side og med 2 striber med større mellemrum paa den anden; i midten sees tverbaand af sammenstillede halvcirkler med centre foran aabningerne og linjer endende i prikker udgaaende opad og nedad (jfr. no. 819); imellem hver saadan gruppe af ornamenter har der været et tverbaand af 2 rette linjer.
824. Halvdelen af en meget forbrendt brikke (?) af ben, dannet af en ledende, der har været omtrent flad paa den ene side, uregelmæssig konvex paa den anden med ringe om punkter i kanterne. Igennem midten er der et stort hul. Den synes heller ikke at have været regelmæssig rund.
825. Brudstykker af flere (mindst 3) kamme af ben med halvmaaneformede eller trekantede overstykker, prydede med streger langs kanterne og tildels med hul.
826. Et stykke fladt ben, der har prydelser af 2 og 2 halvcirkler vendte fra hinanden med punkter foran aabningerne.
827. Et stykke af en brikke af ben, paa den konvexe overside prydet langs kanten med halvcirkler med punkter foran aabningerne.
828. 3 brudstykker af et skaftformet stykke fladt ben, prydet langs kanterne med en rekke til samme side vendende, sammenstødende halvcirkler, hvis centre er forbundne ved en ret linje, og ned efter midten med en rekke cirkler med større mellemrum, forbundne ved en ret linje.

No. 822—828 ere fundne i en haug paa Oppim i Sparbuen; 822—826 laa sammen med andre brendte ben i en overmaade tynd lerurne, der var omtrent opløst, i midten af haugen, 827—828 fandtes blandt en anden samling brendte ben løst i jorden i dens nordvestre del. De kunde kun efter nøiagtig afpuksning skjælnes fra de andre ben.

829. Brudstykker af en urne af brendt ler med bug og indsmalnende om halsen; den er om halsen prydet med en rundt omkring gaaende række af dobbelte concentriske ringe uden betegnet centrum og nedenunder denne med et par furer.
830. Et stykke af et, som det synes, cylinderformet ben, $\frac{3}{4}$ " høit, der har været afglattet i begge ender og paa den ene ligesom paa siderne prydet med cirkler om en prik.
831. Et stykke af et fladt smalt ben med striber langs kanterne og med en cirkel, der paa et lidet stykke er aaben og fortsat i udadvendte halveirkler.

832. Nogle brudstykker af skaffformede flade ben med striber langs kanterne og tildels prydede med halveirkler.

No. 829—832 ere fundne i en anden gravhaug paa Oppeim.

833. 2 endestykker af et smalt fladt stykke ben, $\frac{4}{4}$ " bredt, tilsammen $2\frac{1}{4}$ " lange, men det kan sees, at der ialfald mangler $\frac{1}{2}$ " imellem dem; 2 striber langs hver sidekant og 1 efter midten, og imellem denne og den ene kant er der paa 2 steder 3 halveirkler med centrer, stillede sammen efter stykkets længde med aabningerne til forskjellige sider, og fra den øverste og nederste udgaar en ret linje. I begge ender er der en liden jernnagl og et naglehul paa et andet sted. Det har vel derfor været et beslag.

834. Et lidet brudstykke af overstykket af en kam af ben med naglehul.

835. En ledende af et ben udskaaret med rundt om siderne gaaende streger.

836. Et lidet fladt, smalt stykke bronze, rimeligvis af et beslag.

No. 833—836 ere fundne i den ene kant af en gravhaug paa Voreim i Sparbuen, i hvis anden kant der fandtes en begravelse fra yngre jernalder. Æ. J.

837. Nogle klinknagler og et forrustet brudstykke af, som det synes, en kniv af jern.

838. Flere stykker af en firesidet hein.

No. 837—838 ere fundne i en anden kant af den samme haug paa Voreim. Y. J.

839. Størstedelen af et halvmaaneformet overstykke af en kam af ben, prydet paa begge sider langs overranden med en række sammenstillede buer, hvis centrer ere forbundne ved en ret linje, og ovenover tindérne med en lignende rad med endnu en ret linje under.

840. Et lidet fladt skaffformet stykke ben, paa den ene side prydet med striber og 2 tværtover paa skraa staaende halveirkler med aabningerne til forskjellige sider, paa den anden side blot med striber.

841. Brikke af ben, flad paa den ene side, konvex paa den anden, $1\frac{1}{2}$ " i tvermaal, $3\frac{1}{2}$ " høi, med et bredt hul gennem midten, dannet af ledhovedet af et ben. Hist og her er der gjort nogle skaar i den.

842. Halvdelen af en lignende mindre brikke af en sortbrun masse. Nogle brudstykker af en meget tynd lerurne, hvoraf kun lidet fandtes bevaret; som det synes, uden ornamenter.

No. 839—842 ere fundne i en anden haug paa Voreim i Sparbuen. Æ. J.

843. Nogle brudstykker af en kam af ben, der har halvmaaneformet

- overstykke, prydet langs overranden paa begge sider med opad vendende men ikke sammenhængende halvcirkler, hvis centrer ere forbundne ved en stribe.
844. Et fladt stykke ben med samme ornament.
845. Nogle flade stykker ben, prydet med hele cirkler om centrer.
846. Nogle knogleformede stykker ben, der ikke synes at kunne have dannet nogen bestemt gjenstand, prydede med cirkler om dybe hul og saadanne hul uden cirkler.
847. Et lidet brudstykke af en anden kam af ben.
No. 843—847 ere fundne i en haug paa Stevra i Sparbuen sammen med de øvrige brendte ben, 843—845 og 846—847 i 2 forskjellige samlinger. Æ. J.
848. En haandkvernsten af en skiferagtig stenart uden tyter, omtrent $\frac{1}{2}$ aln i tvermaal og $1\frac{1}{2}$ tyk; foruden det større hul i midten et mindre henimod kanten til haandtaget. Funden i randen af en haug paa Voreim i Sparbuen i udmarken, hvor der neppe nogensinde har været dyrket, omtrent $\frac{1}{2}$ aln nede i jorden.
De gravninger i Sparbuen, hvorved alle disse fund ere gjorte, ville blive beskrevne i Aarsb. 1871.
849. Et øxeblad af jern, afbrudt nedenfor skafthullet; har neppe været mere end $2\frac{1}{2}$ bredt over eggen, udvider sig sterkere paa den ene side, men paa begge sider jevnt ligetil eggen uden nogen grendse mellem halsen og bladet. Funden i en mest af sten dannet haug i det østlige af den store samling paa Skeid i Sparbuen.
850. En cylinder af bronze, dannet af en sammenbøiet tynd plade uden sammenføining af de sammenstødende kanter, nu $2\frac{1}{4}$ lang, 3—5 i tvermaal.
851. Et stykke af en firesidet hein af grov stenart.
852. En samling klinknagler.
Nv. 850—852 ere fundne tilligemed en hestetand i en mest af sand dannet haug, nær den foregaaende, paa Skeid i Sparbuen. Y. J.
853. Øxeblad af jern, 6 høit, vel 2 bredt over eggen, 1 under skafthullet og udvider sig aldeles jevnt i rette linjer. Skafthullet er 1 høit og meget smalt; sidefladerne udvides i spidser. Det hele meget tyndt. Rimeligvis fra middelalderen. Fundet i jorden paa Stenviksholmen i Stjørdalen ved festningsmurene.
854. En bismar af jern med et stort lod af sten, $\frac{5}{4}$ aln lang. Igjennem den øvre ende gaar der 3 jernstifter med omtrent 1 tommes mellemrum, hvis ender ere forbundne ved jernplader; til den øverste er krogen befestet, til de 2 andre bæreringene, hver paa sin side. Fra Nes paa Romerike.
855. En ganske lignende bismar af jern, 2 aln lang, men de 3 jernstifter have noget større mellemrum. Loddet har været et ottesidet stykke jern, men mangler. Fra Aasen, Frostens pgd. De ere ikke blevne opveiede.
856. En gravsten fra middelalderen. Den har paa den ene flade et indhugget stort kors med bladornamenter og langs den ene trer-

- rand i majuscler indskriften: Huilir. Eirikr. Skvr. Hialm... Ordene ere adskilte ved 3 prikker; det sidste kan ikke læses ganske sikkert. Den er funden i en kjelder i Ilen ved Throndhjem. Ved anvendelse til mursten er der blevet afhugget noget paa begge sider; saaledes har der vel foran staaet: Her.
857. Kors spyd af jern. Bladet er omtrent 6^{1/2} langt, 1^{1/2} bredt, fra den stang, der forener bladet med falen, gaar der ud til den ene side en stift, der bøies nedad, til den anden et lidet øxblad med bogstaverne E B S H. Fal med isiddende stump af træskaffet. Fra Helgemo i Horg.
858. Alterskab fra Vardø kirke. 3 udskaarne figurer: Maria kronet med barnet, der holder en frugt (melon), til venstre en mandlig figur med bart hoved, holdende en bog, den anden haand afbrudt, til høire en kvindelig med sverd, støttende den anden haand til et hjul (Catharina?). Paa dørenes indside fire malerier fremstillende: Bebudelsen (med indskrift i minuscler: Ave maria plena deus tecum), Maria og Elisabeth, hyrdernes tilbedelse, de hellige 3 kongers tilbedelse. Paa dørenes udside: Andreas med det skraa kors og en tilbedende figur i geistlig dragt med ordene i minuscler: memento mei dum steteris in conspectu dei, og en helgeninde (Catharina?) med et sønderbrudt hjul i den ene haand og et sverd i den anden. Skabet er orneret med Tudorske buer; malerierne naalmindeligt fine.

Følgende oldsager forefindes i samlingen uden at være opførte i katalogen, hvorfor de her ere opførte med nye numere med de oplysninger, som have kunnet tilveiebringes om dem.

859. Tveegget spyd af jern, 14^{1/2} lang, deraf bladet 8^{1/2} og vel 1^{1/2} bredt, uden sterk forhøining efter midten; falens ende 1^{1/2} i tvermaal.
860. Tveegget pileod af jern, til hvis blad der er fastrustet et andet.
861. En splint af en firesidet hein.
- No. 859—861 skulle være fundne i jorden ved Grilstad i Strinden i 1860. Y. J.
862. 2 ovale skaalformede spender af bronze eller kobber overtrukne med en mørkere politur, 4^{1/2} lange, over 2^{1/2} brede. De have enkelt plade, men ere prydede med 6 dyrefigurer, med høie øren og omgribende hender, der staa noget ud fra overfladen, hvortil de ere festede med stifter; de fire paa siderne vende hovederne opad, de to ved enderne vende dem nedad. I midten er en dragefigur, sammenslynget som en knap, i lignende arbeide. Uaalmindelig fint og smukt arbeide.
863. 2 ovale skaalformede spender med dobbelt plade af bronze, temmelig beskadigede. Overfladen er delt i felter ved rammeformede fordybninger, hvori der rimeligvis har ligget metaltraad; paa siderne er der flade forhøininger, firkantede og trekantede, som ere belagte med tynde sølvplader.
864. 2 ovale skaalformede spender med enkelt plade af bronze,

- prydede med 4 sterkt fremstaaende spidse knopper omkring en femte bredere. Vise spor af email.
865. En rund spende med dobbelt plade af bronze, hvoraf den øverste er gjenembrudt og prydet i samme karakter som de skaalformede, underpladen er flad og under belagt med tin eller bly. Den har gjenge og skede til en jernnaal, men tillige paa den ene side en ring af en tyk broncetraad.
866. Overfladen af en oval skaalformet spende af bronze med 5 fremstaaende gjenembrudte knopper og fire runde rammer med nagelhul igjennem; derhos er der rammeformede furer, der danne 2 firkanter, hvilke have været fyldte med tredobbelt lagte tvundne sølvtraade, hvis ender ere snoede omkring hverandre paa undersiden.
867. 6 runde tintallerkener, merkede Elisabeth Jürgens 1668 og en ottekantet med 2 vaabenskjold. Skulle være fundne østen for Røros.
868. Stykke af en gurtbue af grøtsten fra Tautra klosterruin.
869. Pileod af jern, med bredt tvekløftet blad istedetfor spids; af samme form som no. 116. Antages at være kommen fra Rise i Opdal. Y. J.
870. 3 tveeggede pileodder af jern med fladt blad.
871. Nogle klinknagler med ualmindelig store hoveder.
No. 870—871 antages at hidrøre fra et fund i en langhaug paa Mogsnes i Stjørdalen. Y. J.
872. Overstykket af en kam af ben, halvmaaneformet, med en stribe langs den øvre, 2 langs den nedre rand. Æ. J.
873. Skaffformet ben, over 4^{''} langt, fra 3—8^{''} bredt, afbrudt i den smale ende; prydet med 2 striber langs overranden og med 1 langs siderandene; i mellemrummet paa den ene side med 2 og 2 buer med centrer, vendende fra hinanden og med enderne fortsatte i korte rette linjer. Et andet stykke af samme art, 2^{''} langt, 1—4^{''} bredt, afbrudt i begge ender, prydet med længdestriber paa den ene side; den smale ende er næsten rund. Æ. J.
874. 2 naale af bronze og et stykke af en tredje, uden hul eller hoveder, omtrent 1^{''} i den tykke ende, hvor de ere fladt afskaarne; prydede med nogle baand af grunde tverfurer.
875. Endel skiver af grøtsten og brendt ler med et hul i midten (haandsneldehjul). Deraf en af sten, lidt afrundet ovenil, prydet med smaa cirkler om centrer ovenpaa og paa siden og nedenunder med ringe, der ere concentriske med hullet, som utvivlsomt hører til Æ. J., og en anden, der er flad paa begge sider, med striber, der gaa som radier fra hullet paa begge sider og støde sammen paa kanten.
876. Nogle firesidede heine, hvoraf den ene er tykkere og afrundet i den ene ende og der forsynet paa alle sider med nogle dybe længdefurer.
877. Et par runde skiver af brendt ler, hvoraf den ene er konvex paa begge sider og ganske tynd i kanterne, den anden flad paa den ene side, konvex paa den anden og dobbelt, idet den underliggende har en rund forhøining i midten, hvortil svarer en udhuling i den øvre.

- No. 875 og 876 skulle være indkomne fra Væø i Romsdalen.
878. Knivskaft af bronze eller messing, 3^{''} langt, med ophøiede bladornamenter, hvorimellem der sees et par fugle og dyrehoveder. Rimeligvis fra middelalderen.
879. En pileod, 6 $\frac{1}{2}$ '' lang, svagt ophøiet efter sidernes midte. Y. J.
880. Haandtag til et sverd med øvre hjalt og knap; meget forrustet. Y. J.
881. Haandtag til et sverd med øvre hjalt og knap; disse have været belagte med en temmelig tyk bronzeplade, og hvor denne mangler, sees der i jernet tætte runde fordybninger. Af dette exemplar kan det tydelig sees, at bestemmelsen med disse saa ofte forekommende fordybninger har været at tjene til feste for et overlæg af metal. Y. J.
882. 6 firesidede heine, rimeligvis fra forskellige fund.
883. Øxeblad af jern, 6 $\frac{1}{2}$ '' høit, 3^{''} bredt i eggen, jevnt udvidet paa begge sider. Y. J.
884. Øxeblad af jern, 6 $\frac{1}{2}$ '' høit, 3^{''} bredt i eggen, kun udvidet paa den indre side. Tykkelsen tiltager uafbrudt ligefra eggen til hammeren, hvor den er 1 $\frac{3}{4}$ '' , medens det ved hammeren kun er 9^{''} bredt. Y. J. (?)
885. Et Øxeblad af jern, afbrudt i skafthullet, 3 $\frac{1}{2}$ '' høit nedenfor hullet, 4^{''} bredt i eggen, udvides paa den ene side i en jevn bue, paa den anden først i en bue og siden i en skraa linje; temmelig tyndt. Af en gammel paaskrift kan læses navnet Berg. Y. J.
886. Et meget lidet øxeblad af jern, afbrudt i skafthullet, 2 $\frac{1}{4}$ '' høit nedenfor hullet, 2^{''} bredt i eggen. Y. J.
887. Nedre hjalt til et sverd af jern, 4^{''} langt, med riflet metalbelæg. Y. J.
888. Øvre hjalt og knappen til et sverd af jern, belagt med fladhamret traad, paa den ene side af bronze, paa den anden af bronze paa begge sider og af sølv i midten. Disse 2 numere have ikke hørt sammen. Y. J.
889. Nogle smaa brudstykker af en skjoldbule af jern, for smaa til at den nærmere kan bestemmes.
890. En tveegget pileod med fal, meget forrustet.
891. Øvre hjalt og den runde knap til et sverd af jern med belæg af bronze. Y. J.
892. En samling klinknagler.
893. Et meget stort laas af jern. Det er tæt prydet med kegleformede knapper af bronze med en knop af jern i toppen. Det har øverst en klinke med haandtag, hvorpaa enkelte fremstaaende rifler ere belagte med metal, og nedentil en dreienøgel, som ikke kan tages ud, der virker paa en anden fjæder. Det kan derfor ikke afstenges fra den side, som vender frem, hvorfor det enten maa have været anbragt paa indsiden af en dør eller paa en kirkedør.
894. Krucifix, 21^{''} høit, 13^{''} bredt efter tverarmene. Det er gjort af træ (egetræ?), som paa bagsiden er beslaet med en jernplade, paa smalsiderne med tynde messingplader og paa forsiden med en over 1^{''} tyk messingplade, som er helt overdækket med email

med forsiringer (mest rundinger) af hvid, rød, grøn og gul farve. Den korsfæstede er fremstillet i halv ophøiet figur af bronceret messing med fødderne jævnsides, fæstede med hver sin nagl, med et klæde over lenderne og med krone; hovedet helder lidt til siden, men uden udtryk af lidelse; korsdelt glorie i gul og rød farve; bag fodbladene er der en firkant i lysere farve, der vel skal forestille et fodstykke. Nedenunder er der et brystbillede i email, og nederst en halv ophøiet figur af messing i en sid kappe og udekket hoved, holdende en bog. Ved armenes ender er der 2 knæfigurer af messing, den ene med bart hoved, den anden med hette, holdende bøger. Ovenover den korsfæstede i email I H S, og derovenover er i messingen indridset en nedstrakt haand. Paa korsets øvre del er et stykke af dækpladen afbrudt; rimeligvis har der ogsaa været anbragt en figur. Det hele arbeide er meget fint og smukt. Det skal være kommet fra kapellet paa Østraat paa Orlandet. Fra den ældre middelalder. Omtr. lig W. 520.

895. En emailleret tavle af messing indsat i en trætavle; den er $8\frac{1}{2}$ " høi, 4" bred. Emaillen har ganske samme karakter som paa det foregaaende no. I midten kan man se at der har været paafestet en siddende kvindelig figur (Maria?) med opstrakt haand, rimeligvis af messing, i basrelief; korsdelt glorie med rød og gul farve. I hjørnerne ere fremstillede evangelisternes symbolske figurer, nedentil ox og løve, begge bevingede, oven til engel og ørn, hovederne halv ophøiede, kroppene fremstillede ved ridser i metallet, som der ikke har email. Skal ogsaa være kommen fra Østraats kapel. Begge arbeider ere øiensynligt udgaaede fra samme verksted og samtidige.
896. En tavle af messing, 1" tyk, 3" i kvadrat med et buformigt udspring oven til, hvorpaa er fremstillet Gud fader i skyerne; paa hovedtavlen den dømmende Christus med sverd i den ene haand. Figurerne ere fremstillede i svag ophøining. Oven til er der nogle halv afslidte indskrifter, som det synes, med russiske bogstaver. I fordybningerne sees spor af email.
897. Fantastisk hoved med langt udstrakt tunge udskaaret i træ. Har staaet under en bjelke i Mære kirke i Sparbuen.
898. Alterskab fra Ritsens kirke. I midten udskaaret i træ Maria kronet med barnet; de 2 andre rum have mistet sine figurer; buerne over rummene ere borte. Paa dørenes indside er fremstillet en kvindelig figur med et taarn (Barbara?) og en anden med bispestav og monstrants (Clara?); paa udsiden en kvindelig figur med stav og bog, med mus løbende opad hendes klæder (Gertrud?) og en anden med et lidet kors i henderne og en drage ved fødderne (Margareta?). Paa indsiden have figurerne samlet glorie, paa udsiden korte smaa straalere.
899. Enegget sverd af jern, klingen kun 21" lang, med lidt tilbagebøiet ryg, hjalterne danner fra hinanden vendeude buer. Y. J.
900. Tveegget sverd af jern, af klingen 18" tilbage, næsten $2\frac{1}{2}$ " bred oven til, øvre hjalt erstattes ved en stor knap. Y. J.
901. Brudstykke af et leblad af jern.

902. Beslag paa et skjoldhaandtag af jern; den hule del er $4\frac{1}{2}$ " lang; i hvert af endestykkerne har der været 3 naglehul, hvoraf der i 2 sidde nagler med halvkugleformede hoveder paa indsidene; træet har været 5 " tykt. Æ. J. (?)
903. Brudstykke af en tveegget spydod af jern af yngre jernalders form med fal og temmelig bredt blad.
904. Tveegget spydod af jern med fal og mindst 2 " bredt, tykt blad. Baade falen og bladet ere beskadigede.
905. En korstol fra Selbu kirke, meget simpelt arbejde.

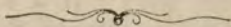
I justitsraad Hammers samling, der opbevares for sig selv i Videnskabernes selskab, findes følgende oldsager:

1. En øxe af graa sten. $7\frac{1}{2}$ " høi, $1\frac{1}{8}$ " bred i eggen, paa det bredeste $1\frac{1}{4}$ "; den største tykkelse et stykke nedenfor hammeren er $2\frac{1}{4}$ ". Den er overalt afrundet uden skarpe kanter paa siderne og danner en temmelig stærk bue i eggens plan. Den har ikke skafthul, men synes at have været bestemt dertil, da den paa det tykkeste stykke, $\frac{1}{3}$ " nedenfor hammeren, har ligesom en antydning til hullet i en rund lidt ophøiet flade.
2. Et af de bøileformede redskaber af jern, bestaaende af en 9 " lang fal med naglhul i enden og en i dens nedre ende siddende oval, 8 " lang, $2\frac{1}{2}$ " bred ring, i hvilken der igjen hænger 3 ringe, 5 " lange og 4 " brede. Lig no. 171, men den længste ring har ikke en plade paa sin ene side; jfr. Aarsb. 1867, IV, 39.
3. Et redskab af jern, bestaaende af en $10\frac{1}{2}$ " lang fal med nagl i enden; i denne hænger der ved hjælp af en rund ring, 2 " i tvermaal, en $4\frac{1}{2}$ " lang krog; det yderste af dens opgaaende del er bredere og fladere og har der nogle hak. Om denne sidste er det bemærket, at den er funden i Grans sogn paa Hadeland, og no. 2 maa være funden sammen med den. Jfr. no. 172.
- 4 og 5. 2 skjoldbuler af jern, omtrent 4 " i tvermaal, den ene $2\frac{1}{4}$ " høi, jevnt afrundet, med en svagt indtrykt rand nedentil og 4 naglehul med lige mellemrum i kanten; den anden 3 " høi med en indtrykt rand nedentil, ovenfor hvilken den igjen er buget ud, og 6 naglehul i kanten, hvoraf 3, som ere mindre, staa tættere sammen paa den ene side. Skulle være fundne i en haug i Gran paa Hadeland. Y. J.
6. Øxeblad af jern. $6\frac{1}{4}$ " høit, $3\frac{1}{4}$ " bredt i eggen, temmelig tykt. ?Æ. J. Funden i en haug i Gran.
7. Brudstykke af en kjedel af bronze; randen er lidt udbrettet, og et stykke nedenfor denne er en fare, frembragt ved indtrykning. Fra en haug i Gran.
8. Tveegget spydod af jern med fal, 12 " lang, hvoraf bladet $7\frac{1}{2}$ " og indtil 1 " bredt. Fra en haug i Gran. Y. J.
9. Blad af et korsspyd af jern, 10 " langt; korset udgaar fra bladet ved udtungning, ikke fra falen.
10. Bøile af en spore af jern med et 4 " langt stykke af stangen.

11. En noget lignende med $\frac{1}{2}$ af stangen. Begge skulle være fra Grans pgd. og skrive sig rimeligvis fra middelalderen.
12. En primstav af træ, formet som et tykt sverd med haandtag.
13. En flad firesidet primstav med haandtag.
14. Oval ringformet primstav, 22 lang, flad og firesidet.
15. Oval ringformet primstav, 18 lang, flad og seksidet, med indridset: R. S. 1506.
16. Ske af bronze med rundt blad, $2\frac{1}{4}$ i tvermaal; skaftet er ret, $2\frac{1}{4}$ langt, 3—5 bredt, 2—3 tykt, prydet med tverstreger og streger i kors mellem dem paa den ene side, yderst en knap, delt ved en dyb fure paa hver side.
17. Nøgel af jern, 5 lang, med en i bredden oval ring, i hvilken der stikker frem en spids af axen; denne er meget tyk; skjegget smalt, har paa forsiden 3 grunde hak, 2 ret indgaaende og det midterste skraat nedgaaende. Skeen skal være funden i Grans sogn paa Hadeland i en haug sammen med en nøgel, der maaske er den her beskrevne.
18. Nøgel af jern, $3\frac{1}{2}$ lang, ringen er ganske lav, men bred, dannet af selve axen, hvis ende er snoet om under ringen; stangen er firesidet, 2 tyk, boiet paa midten i en ret vinkel i ringens og skjeggets plan; skjegget er $\frac{1}{2}$ bredt og høit, ved 2 dybe hak delt i 3 stifter, og axen er der indsmalnet til den samme tykkelse. I ringen sidder der en mindre ring. Skal ogsaa være funden i jorden i Grans sogn.
19. Nøgel af jern, 2 lang, ringen er firkantet med den ene vinkel stødende til axen, der er ganske tynd; skjegget er $\frac{1}{2}$ i firkant og har i midten et rundt hul.
20. Nøgel af jern, 2 lang; ringen rund og ligesom axen tynd; skjegget er 3 høit, 10 bredt, boiet paa midten i en ret vinkel og udenfor vinkelen delt ved et dybt hak i 2 stifter. Begge disse nøgler skulle ogsaa være fundne i jorden i Grans sogn.
21. 3 nøgler af jern med piber, om hvilke det ogsaa er anmerket, at de ere fundne i jorden paa det samme sted, men de ere utvivlsomt af nyere oprindelse.
22. Sax af jern, $4\frac{1}{4}$ lang, knivene $2\frac{1}{4}$ lange, men den enes od afbrudt; bøilen 1 bred, concav paa udsiden; stengerne ere indknebene under bøilen. Funden i Grans sogn.
23. Størstedelen af en oval haandring af bronze, $\frac{1}{2}$ bred paa midten og smalnende mod enderne; prydet med dobbelte linjer af tætte prikker paa kanterne, og langs midten med en dobbelt række indslaaede trekanter.
24. Ring af bronze, 10 i tvermaal, rund og glat, med en liden henge af bronze.
25. Brudstykke af en oval skaalformet spende af bronze med enkelt plade, der har havt naal af jern; den har neppe været mere end 3 lang. Den har ingen fremspringende knopper.
26. Brudstykke af et beslag af jern med indlagte figurer af bronze.
27. Nogle ubestemmelige brudstykker af bronze og af jern.
28. Ringspende af bronze; ringen er lidt oval, 2 og $2\frac{1}{4}$ i tvermaal,

flad paa den ene side og afrundet paa den anden; naalen er flad og bred, naar med odden ringens yderkant, og den anden ende er ombøiet om en indsmalning af ringen.

29. Ringspende af sølv; ringen rund og knap 1^{1/2} i tvermaal, er prydet med tætte grunde tværrifler og paa begge sider af naalens rod og spids paa den ene side med en fremstaaende liden rund knap og med en lignende midt imellem disse. Naalen er flad og tynd, ombøiet om ringen, og dens od naar til dennes yderkant.

Oversigt over indholdet.

Tallene betegne katalogens numere; et H foran tallet betegner Hammers samling.

Stenalderen.

Spydodder 1. 288. 448.
Pileodder 451. 621. 622. 763.
Knive 2. 447.
Øxer 9. 220. 765. 768. 769. 770.
771. H. 1.
Kiler 3. 4. 652. 766. 767.
Hammer (kølle) 577.
Senkesten 794.

Broncealderen.

251—258.

Eldre Jernalder.

Kjedler af bronze eller kobber 28.
326. 373 (?). 466. 467. 483. 532.
560. H. 7.
Urnar af ler 27. 228. 362. 465. 545.
561. 580 (?). 590. 591. 829. 842.
Urne af sten 488.
Spand af træ 497.
Sil af bronze 469. 589.
Øse af bronze 468.
Bægere af glas 363. 592.
Sverd 379. 416. (?). 489. 582. 795.
799.
Dopskoer 795. 799.
Slirebeslag 364. 366. 367. 368. 800.
Vævskyttelformede heine 8. 11. 496.
594. 682.
Øxeblad 317 (?). 417. 418 (?). 584.
678. H. 6 (?).
Skjoldbeslag 377. 378. 490 (?). 596.
597. 797. 798. 801. 802. 902 (?).

Spydodder 98. 99. 100. 103 (?). 107(?).
112. 113 (?). 216. 245. 246. 286.
287. 292. 294. 295. 330. 347. 348.
375. 376. 563. 583 (?). 595. 673.
674. 679. 796. 803. 804.

Pileod 115 (?).

Knive 119 (?). 593. 807.

Brikker 25. 229. 578. 810. 811. 824.
827. 841. 842.

Fingerringe og mindre ringe af
guld 52. 332. 333. 334. 335. 374.
479. 534.

Fingerringe og mindre ringe af
sølv 336. 337. 473. 481. 491.

Fingerringe af electrum 56. 546.

Fingerring af bronze 372.

Perler af glas eller rav 16. 338—344.
495. 499—502. 553. 554. 809.

Spender 57. 471. 492. 579. 581. 586.
587. 599. 640. 669.

Ringspende 345.

Ringnaale 60. 61. 301 (?). 346.

Naale 480. 822. 874 (?).

Andre smykker 482. 493.

Tøi 470. 598.

Kamme af ben 808. 816. 825. 834.
839. 843. 847. 872.

Udskaarne ben 810—813. 817—821.

822—824. 826—828. 830—832.

833. 835. 840. 844—846. 873.

Haandsneldehjul 58. 494. 875.

Sax H. 22.

- Beltebeslag 640—643.
 Beslag paa ridetøi 365.
 Andre beslag 472. 474—476. 503.
 600—603. 836.
 Læderrem 369.
 Bidsel 478 (?).
 Nagler og bolte af jern 477. 604.
 Ubrendte ben 296. 504. 562. 585.
 814.
 Betydeligere findesteder: Tjønman
 245—246. Verdal 326—327. Myr
 330—346. Trana 347—348. Ven
 362—379. Seierstad 416—418.
 Gjete 465—483. Lysøen 488—495.
 Halsan 497—504. Egge 532—534.
 545—546. Thorgaard 553—554.
 Rossvolløen 561—563. Halleim
 579—605. 669. Dyva 640—643.
 673—674. Gravraak 795—798.
 Daleim 799—815. Taneim 816—
 821. Oppeim 822—832. Voreim
 833—836. 839—842. Stevra 843
 —847.
Yngre Jernalder.
 Kjelder af jern 393 (?). 535. 607 (?).
 Kjedel af sten 318.
 Sverd 63—67. 69—75. 203. 204. 208.
 225. 230—232. 234. 289. 291.
 302. 305. 308. 321. 349—351.
 390. 394. 395. 400. 421. 430. 436.
 453. 458. 485. 506. 507. 539. 542.
 547. 558. 565—567. 572. 576.
 632. 633. 675. 683—685. 708.
 717. 746. 752—754. 880. 881.
 887. 888. 891. 899. 900.
 Dolke 707.
 Knive 236. 443. 454. 460. 516. 624.
 692 (?). 694. 702. 709. 718. 719.
 741. 742. 783. 784. 793. 837 (?).
 Spydodder 68. 95—97. 101 (?). 102.
 104—106. 108 (?). 109—111. 215.
 217. 290. 306. 309. 313. 320.
 352—354. 396. 397. 401. 402.
 409. 410. 413. 425. 437. 459. 509.
 510. 519. 521. 527. 529. 530.
 538. 543. 568. 574. 634. 659. 676.
 686. 731 (?). 759. 781. 782. 859.
 903. 904 (?). H. 8.
 Pileodder 116—118. 235. 411. 414.
 428. 433. 512. 623. 635. 688. 701.
 711. 720. 736. 758. 760. 860. 869.
 870. 879. 890.
 Øxeblade 35. 80—89. 202. 214. 226.
 233. 307. 310. 314. 391. 399.
 431. 432. 435. 438. 486. 487. 505.
 511. 520. 531. 556. 557. 564. 573.
 606. 636. 660. 661. 849. 833.
 884 (?). 885. 886.
 Skjoldbeslag 32. 293. 423. 424. 434.
 439. 464. 514. 515. 733. 775. 889.
 H. 4. 5.
 Brynjer 30. 31.
 Bidsler 168—170. 412. 422. 427.
 440. 513. 569. 612. 689. 690. 716.
 727—729. 738. 739. 777. 778.
 780. 788. 790.
 Beslag paa seletøi 39. 297.
 Beslag paa ridetøi 723. 724. 778.
 780. 788. 790.
 Andet beslag 444. 776. 850 (?).
 H. 26.
 Grimer 712. 713. 730.
 Stigbøiler 34. 665 (?).
 Sporer 33.
 Dopsko 722.
 Skaalformede spender 43—51. 200.
 201. 244. 260. 263. 264. 298.
 319. 380. 415. 629. 644. 705.
 735. 774. 862—864. 866. H. 25.
 Bøileformede spender 40. 41. 42.
 559. 645.
 Ringspender 59. 242. 761. H. 28. 29.
 Andet slags spender 243. 322. 865.
 Naale 697. 703. 787.
 Halsring 299.
 Armringe 54. 55. 261. 743. H. 23.
 Mindre ring af bronze H. 24.
 Perler 17—24. 271—280. 323. 381—
 385. 699. 734. 751. 791.
 Andre smykker 267. 268. 269. 420.
 Spillebrikker 536. 537.
 Tøi 210.
 Paalstave 120. 121. 392. 544.
 Sigder 442. 508. 609. 710. 744. 755.
 Leblad 901.
 Saxe 441. 457. 715. 779.
 File 706.
 Heine 12—15. 205. 426. 463. 611. 619.
 627. 628. 638. 737. 749. (?). 759.
 789. 833. 851. 861. 876. 882.

- Vævstene (kljaastene) 10. 281. 285.
571. 687. 696.
- Haandsneldehjul 26. 630. 631.
- Nøgler 671. 672. H. 17 (?). 18—20.
- Gaffelformet redskab 455.
- Ildstaal 700.
- Vegtskaale 212. 265. 266.
- Vægflod 29. 406.
- Røgelsekage 484.
- Klinknagler og spiger 209. 387. 388.
461. 462. 540. 541. 549. 608. 613.
625. 704. 721. 747. 757. 785. 792.
837. 852. 871. 892.
- Kugler af brendt ler eller bronze 5.
6. 7. 726.
- Boileformet redskab af jern 171.
429. H. 2.
- Redskab af jern af ukjendt brug
172. H. 3.
- Skiver af ler 206. 207.
- Dreiejern (?) 315.
- Egformet sten 324.
- Ubrendte ben 386.
- Skaal af bronze 456.
- Flintesten 637.
- Ske H. 16 (?).
- Betydeligere findsteder: Rygg 200
—210. Thingstad 32—35. 169.
Borgsaasen 263—280. Fos 291—
296. Onsoien 305—307. Sneen
308—310. Hunn 313—315. Lys-
een 318—324. Gravraak 380—388.
453—457. 458—464. 547. 549.
Sandvik 390—393. Jevran og
Egge 394—399. Svenning 400—
402. Rise 168. 410—415. Vigdal
67—68. 421—434. Modstadtrøen
436—444. Brenneim 506—517.
Hegge 535—541. Gvingaasen
556—558. Mossinjan 567—569.
Lundskin 572—574. Halleim 606
—611. Thorgaard 623—628.
Ystad 632—639. Hundhamer 644—
645. Dyva 675—677. Opdals pre-
stegaard 683—751. Huseby 774
—793. Grilstad 859—861.
- Middelalderen.**
- Hjelme 36. 37.
- Sverd 62. 662.
- Kaarder 150. 154.
- Korsspyd 146—148.
- Laasbuer 138—145 (nogle maaske
yngre).
- Dolk 555.
- Knivslire 184.
- Knivskaft 878 (?).
- Kniv og gaffel 195. 196 (?).
- Spore 167. H. 10. 11 (?).
- Øxeblad 247. 250. 853.
- Bidselmundbid 304.
- Spender 224. 355.
- Guldringe 223. 356.
- Kam 618.
- Naale af kobber 359.
- Drikkehorn 133—137.
- Bolle af træ 173.
- Kande af bronze 177.
- Nøgler 187—189. 191. 248. 259 (?).
405. 762.
- Laas 893.
- Dørbeslag 53 (?).
- Alterskabe 328. 329. 452. 858. 898.
- Krucifix 894.
- Kors af kobber 357.
- Emaileret tavle 859. 860.
- Alterklæde 389.
- Lysetager 284.
- Billede af treenigheden 227.
- Klokke 182. 240.
- Døbefunt 526 (?).
- Helgenbilleder 328. 329. 452. 525.
646—651. 858. 898.
- Reliquiegjemme 551.
- Korstol 905.
- Bjelkehoved 897.
- Gulvffiser 616.
- Røgelsekar 178—180.
- Kalk 772.
- Disk 773.
- Monstrants 183.
- Englehoved af messing 181.
- Bispestav 221. 222.
- Sølvplade 186.
- Kobberplader 360. 361.
- Blyplade 358.
- Menneskefigur 185.
- Runestene 446. 570.
- Gravsten 856.
- Primstave 122—132. 300. 404. H.
12—15.

Del af en stue 450.

Selepind 615 (?).

Nyere tid.

Hjelme 38. 445.

Stridsøxer 76. 77. 78. 79. 550.

Stridshammere 90—94. 199. 552.

Kaarder 149. 152. 153. 155—160.

403 (?). 518. 653. 654. 668. 681.

Sabler 151. 663. 756.

Dolke 161—166. 666.

Kniv 238.

Korsspyd 316. 419. 575. 655. 664.

857. H. 9.

Rifle 219.

Pistol 218. 237.

Flintelaas 667.

Krudthorn 197. 198.

Træbolle 174.

Kande af birk 175. 176.

Nøgel 190.

Malede vinduesruder 193. 528. 680.

Silkebroderi 312.

Snushorn 407.

Morter 408.

Signeter 449. 658.

Draperier, Alterklæder osv. 522—
524.

Tallerkener 867.

Kjøregreie 617.

Uvis tid.

Vævske af ben 548.

Øxe af jern 620.

Haandkvernsten 848.

Bismere 854. 855.

Fortegnelse

over afbildningerne med hevisninger til katalogen.

I.	1. Spende	no. 579.
	2. Naal til en spende	- 587.
	3. Spende	- 586.
	4. Spydod	- 527.
	5. Sølvblik	- 475.
	6 a og b. Spende	- 471.
	7. Smykke af bronze	- 269.
	8. Smykke af sølv	- 267.
	9. Smykke af bronze	- 268.
II.	1. Spende og beslag til et belte	- 640.
	2. Smykke af guld	- 420.
	3. Spende	- 243.
	4. Remholder	- 643.
	5 a og b. Spende	- 57.

